

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร

Print Media Production for Public Relations Thonburi River Tours

T096413

โดย

นางสาวศรีศรินทร์ ฟ้าคุ้ม

รฟ.
ค ๒๕๕๗
๒๖๕๐

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน <u>96413</u>
รับ. เดือน.ปี..... - 3 Jun 2009

b. <u>118 59 106</u>
i. ....

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๕๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง
การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร

Print Media Production for Public Relations Thonburi River Tours

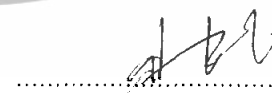
โดย
นางสาวศรีศรินทร์ ฟ้าคุ้ม
ได้รับรองการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 4 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

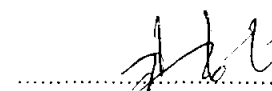
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

 4 พค 50
(อาจารย์ถนอมนวล สีหะกุลัง)

กรรมการปัญหาพิเศษ

 4 พค 50
(ผศ.สุชมาภรณ์ ชันธุ์ศรี)

หัวหน้าภาควิชาฯ

 4 พค 50
(ผศ.สุชมาภรณ์ ชันธุ์ศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
ทางน้ำฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร
: Print Media Production for Public Relations Thonburi River Tours
โดย : นางสาวศรียศรินทร์ ฟ้าคุ้ม
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนากาการเกษตร)
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....

(อาจารย์ถนอมนวล สีหนะกุล)

4 / 1 - 1 / 50

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ขั้นตอน กระบวนการ การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ และสามารถนำสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ 3 ประเภท ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ และโปสการ์ด ของแหล่งท่องเที่ยว 2 แห่งคือ ตลาดน้ำตลิ่งชันและล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย เมื่อผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เสร็จสมบูรณ์แล้วจึงนำไปประเมินผล 3 ส่วนคือ การประเมินคุณภาพสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์โดยบุคคลทั่วไป การประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งประชากรเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ และกลุ่มผู้ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ โดยใช้วิธีการศึกษาแบบสำรวจโดยการเก็บแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า การประเมินคุณภาพสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งแบ่งการประเมินเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านรูปแบบและด้านความเหมาะสม ผลการประเมินคุณภาพสื่อสิ่งพิมพ์ของตลาดน้ำตลิ่งชันทั้ง 3 ประเภทอยู่ในระดับดี และการประเมินคุณภาพสื่อสิ่งพิมพ์ของคลองบางกอกน้อย สื่อประเภทโปสเตอร์และแผ่นพับอยู่ในระดับดีมาก สื่อประเภทโปสการ์ดอยู่ในระดับดี ซึ่งหมายความว่าสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหมดมีคุณภาพที่สามารถนำไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ได้ สำหรับการประเมินความพึงพอใจโดยบุคคลทั่วไปพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ของตลาดน้ำตลิ่งชันและของคลองบางกอกน้อย สื่อประเภทแผ่นพับอยู่ในระดับดีมาก ส่วนสื่อประเภทโปสเตอร์และโปสการ์ดอยู่ในระดับดีเหมือนกัน ซึ่งหมายความว่า สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ประเภทแผ่นพับเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่บุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้ง 3 ประเภทและทั้ง 2 สถานที่ พบว่า สื่อแผ่นพับได้รับความพึงพอใจมากที่สุด และการประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีความต้องการใช้ประโยชน์จากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์มากที่สุด ผลการประเมินระดับการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภทอยู่ในระดับดีทั้งหมด และความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์พบว่า มีความต้องการเป็นร้อยละ 70 และโปสเตอร์เป็นสื่อที่มีความต้องการใช้มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้ถือว่าเป็นความสำเร็จออกมาได้ก็ใช้เวลานานหลายเดือน หลายครั้งที่ผู้ศึกษา
ท้อแท้จนรู้สึกว่าจะไม่อยากจะทำต่อไป ช่วงเวลาหนึ่งที่ผู้ศึกษาวางทุกอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาพิเศษนี้
ไว้รวมกันและได้แต่นั่งมองนิ่ง ๆ ไม่สนใจจะทำต่อ แต่เพราะได้กำลังใจและแรงช่วยเหลือผลักดัน
จากคนรอบข้างมากมายถึงทำให้มีวันนี้ได้ ขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่คอยเป็นกำลังใจและ
กำลังทรัพย์ให้ลูกคนนี้ ขอขอบคุณคนรอบข้างที่เป็นกำลังใจสำคัญคอยช่วยเหลือตลอดเวลา
รวมถึงเพื่อน ๆ ทุกคน โดยเฉพาะเพื่อนต่อเนื่องหลายคนที่ไม่ได้จะสนิทกันไม่นานแต่ก็ให้ความ
ช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่ ขอขอบคุณจริง ๆ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านในหลาย ๆ
หน่วยงานที่เสียสละเวลาในการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์และให้คำแนะนำแก่ผู้ศึกษา

ยิ่งไปกว่านั้นผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์ถนอมนวล สีหะกุลัง ประธานกรรมการ
ปัญหาพิเศษที่ให้คำปรึกษาทั้งเรื่องปัญหาพิเศษและเรื่องอื่น ๆ อย่างเป็นกันเองตลอดเวลา
อาจารย์สุชมาภรณ์ ชันธิศรี กรรมการปัญหาพิเศษ ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือทุก ๆ เรื่อง
อีกทั้งอาจารย์กนก เลิศพานิชย์ อาจารย์ณัฐกร สงคราม แม้อาจารย์จะไม่ได้เป็นประธานหรือ
กรรมการปัญหาพิเศษเล่มนี้แต่อาจารย์ก็ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจดี ๆ แก่ผู้ศึกษาเสมอ
จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ศรียศรินทร์ ฟ้าคุ้ม

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
สารบัญภาพ	(ก)
สารบัญตาราง	(ข)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	
สื่อสิ่งพิมพ์	5
บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	14
หลักการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์	19
กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	41
ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย	42
เกณฑ์ในการประเมินผล	43
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	44
ตารางการปฏิบัติงาน	45
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	
ผลการประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ	46
ผลการประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์โดยบุคคลทั่วไป	60
ผลการประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์	72
วิจารณ์ผล	79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	81
ข้อเสนอแนะ	82
เอกสารอ้างอิง	84
ภาคผนวก	
ก - ข้อมูลทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว	88
ข - แบบประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ	92
ค - แบบประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์โดยบุคคลทั่วไป	94
ง - แบบประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์	96
จ - ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. ตัวอย่างหนังสือพิมพ์	8
2. ตัวอย่างแผ่นพับ	11
3. ตัวอย่างโปสเตอร์	12
4. ตัวอย่างจุลสาร	13
5. ตำแหน่งของจุดรวมสายตา	22
6. ตัวอย่างการทำเลย์ เอ้าท์	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. เปรียบเทียบจุดเด่นและข้อจำกัดของสื่อสิ่งพิมพ์กับสื่ออื่น ๆ	15
2. ตารางการปฏิบัติงาน	45
3. ผลการประเมินคุณภาพโปสเตอร์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน	48
4. ผลการประเมินคุณภาพแผ่นพับของตลาดน้ำตลิ่งชัน	50
5. ผลการประเมินคุณภาพโปสการ์ดของตลาดน้ำตลิ่งชัน	52
6. ผลการประเมินคุณภาพโปสเตอร์ของคลองบางกอกน้อย	54
7. ผลการประเมินคุณภาพแผ่นพับของคลองบางกอกน้อย	56
8. ผลการประเมินคุณภาพโปสการ์ดของคลองบางกอกน้อย	58
9. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 1	61
10. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน	63
11. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อแผ่นพับของตลาดน้ำตลิ่งชัน	64
12. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสการ์ดของตลาดน้ำตลิ่งชัน	65
13. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 2	66
14. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของคลองบางกอกน้อย	68
15. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อแผ่นพับของคลองบางกอกน้อย	69
16. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสการ์ดของคลองบางกอกน้อย	71
17. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน	72
18. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ของคลองบางกอกน้อย	73
19. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทของ 2 แหล่งท่องเที่ยว	74
20. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (เจ้าหน้าที่)	76
21. ผลการประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์	77
22. ผลการประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับ	78
23. ผลการประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสการ์ด	78
24. ผลการประเมินความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์	79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

ความสำคัญของปัญหา

ธนบุรีในปัจจุบันอาจมีฐานะเป็นเพียงเขตเล็ก ๆ เขตหนึ่งของกรุงเทพมหานคร แต่ใน ความทรงจำของคนรุ่นก่อนเก่า ธนบุรีมีฐานะหนึ่งเทียบเท่ากรุงเทพมหานคร และเหนือไปกว่านั้น ธนบุรีคือเมืองหลวงแรกของราชอาณาจักรสยามหลังการสูญเสียกรุงศรีอยุธยา ซึ่งค่อย ๆ ก่อร่าง สร้างตัวขึ้นเป็นรากฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมให้แก่ราชธานีแห่งใหม่ที่ตั้ง ณ อีก ฟากฝั่งหนึ่งของลำน้ำเจ้าพระยานั่นคือ กรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์ฯ

ธนบุรีเป็นเมืองเก่าซึ่งผู้คนยังคงเก็บงำบรรยากาศแห่งอดีตไว้ได้มากกว่าฝั่งกรุงเทพฯ ซึ่งใน อดีตนั้นฝั่งธนบุรีเป็นแหล่งเรือกสวนที่มีพันธุ์ไม้ผลชั้นเยี่ยม ชีวิตและวัฒนธรรมของคนธนบุรีจึงเป็น ชุมชนสังคมชาวสวนที่อยู่กันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเจือจานซึ่งกันและกัน ปัจจุบันธนบุรียัง ทิ้งร่องรอยให้เห็นความเป็นเมืองท่าและเมืองราชธานีเก่าที่ประกอบขึ้นด้วยคนหลายชาติหลาย ภาษา ซึ่งอยู่ร่วมกันได้อย่างผสมกลมกลืน โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม ชุมชนตนไว้ได้ อีกทั้งฝั่งธนบุรียังเป็นแหล่งสะสมและสืบต่องานศิลปะแขนงต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะ ฝั่ง ธนบุรีเติบโตบนพื้นฐานของความเป็นเมืองคลองเมืองน้ำ จนได้รับสมญานามจากชาวตะวันตกว่า เป็น “เวนิสตะวันออก” เทียบได้กับเมืองเวนิสอันสวยงามของประเทศอิตาลี แม้ววันนี้สภาพความ เป็นเมืองคลองเมืองน้ำจะโรยราเต็มที แต่ก็ยังมีคลองบางสายที่เก็บงำร่องรอยชีวิตชาวสวนชาวน้ำ ให้เราได้ย้อนรำลึกถึง และจินตนาการภาพความร่มรื่น ภาพของสองฝั่งคลองที่เป็นที่ตั้งของชุมชน เก้าแก่ มีวัดวาอารามโบราณหลายยุคหลายสมัยและหลากหลายศิลปะให้ได้ชม

หากจะมีคำถามว่า “อะไรคือเอกลักษณ์อันแท้จริงของธนบุรี” คงไม่มีคำตอบอื่นใดที่ดีไป กว่า วิถีชีวิตแบบไทย ๆ ของชาวบ้าน ชาวสวนริมคลองและตลาดน้ำ เป็นเวลานับร้อยปีก่อนกรุง ธนบุรีจะได้รับการสถาปนาเป็นราชธานี ตรวบจนปัจจุบันซึ่งธนบุรีมีลักษณะเป็นเพียงพื้นที่สวน หนึ่งของกรุงเทพมหานครเอกลักษณ์นี้ก็ยังคงอยู่อย่างโดดเด่น แม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองอีก หลายสายในธนบุรี ยังคงเป็นเส้นทางคมนาคมและหล่อเลี้ยงชีวิตของผู้ที่ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนและ ประกอบอาชีพอยู่ริมน้ำ เช่น การนำเที่ยวสถานที่สำคัญ วัดวาอาราม และวิถีชีวิตของชาวชุมชน ที่เรียกว่า ตลาดน้ำ

แต่ทุกวันนี้สื่อที่รองรับในการส่งเสริม เผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์อาชีพและวิถีชีวิตยังมีไม่ มากพอ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและได้พบว่ารูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์นั้น สามารถสร้างการรับรู้ ความ เข้าใจให้แก่ผู้รับสารได้ นักท่องเที่ยวที่ลงไปยังพื้นที่อาจจะยังไม่มีข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นเป็นประโยชน์ในการนำ ไปใช้ กรุณาแจ้งให้ทราบก่อนทุกครั้ง มิฉะนั้นจะถือว่าผิดลิขสิทธิ์ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่แต่ละแห่ง บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์จึงมีความเหมาะสม เพราะนอกจากจะสามารถสร้างการรับรู้แล้ว ยังสามารถให้รายละเอียดข้อมูลได้ โดยผู้ที่สนใจสามารถเก็บไว้อ่านดูได้หลายครั้ง สามารถเก็บไว้ได้เป็นเวลานานและประชาสัมพันธ์ต่อไปได้ นอกจากนี้ทางสถานที่ท่องเที่ยวยังสามารถเก็บสิ่งพิมพ์นี้ไว้สำหรับใช้ในการให้ข้อมูลเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งมอบเป็นของที่ระลึกได้ ดังนั้นเมื่อพิจารณาความเหมาะสมดังกล่าวจะเห็นว่าสื่อสิ่งพิมพ์สามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงและครอบคลุมวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะทำโครงการเรื่อง การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรีขึ้น เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทราบว่าฝั่งธนบุรีมีอะไรที่น่าสนใจ เป็นการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่ไกลและส่งเสริมอาชีพวิถีชีวิตชาวคลองชาวน้ำฝั่งธนบุรี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาขั้นตอน กระบวนการ การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำของฝั่งธนบุรี
2. เพื่อผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เรียนรู้ขั้นตอน กระบวนการ การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์และการประเมินประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์
2. ได้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำของฝั่งธนบุรี
3. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงวิธีการ ขั้นตอนในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำของฝั่งธนบุรี ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้คือ ด้วยอาณาเขตที่กว้างใหญ่ของฝั่งธนบุรี ทำให้ไม่สามารถศึกษา เก็บข้อมูลที่มีจำนวนมากได้ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงเลือกทำการวิจัยเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บางส่วนเท่านั้น และได้เลือกพื้นที่ที่มีความสำคัญและมีความโดดเด่นน่าสนใจมาวิจัยทั้งหมด 2 พื้นที่ ได้แก่

- ตลาดน้ำตลิ่งชัน
- คลองบางกอกน้อย

2. ประเภทสิ่งพิมพ์

- แผ่นพับ
- ไปสเตอร์
- ไปสการ์ด

3. ระบบการพิมพ์ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาให้ทราบถึงกระบวนการต่าง ๆ ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ สิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นจึงมีจำนวนน้อยเกินไปที่จะพิมพ์ในระบบของโรงพิมพ์ทั่วไป ผู้วิจัยจึงเลือกผลิตสื่อสิ่งพิมพ์จากคอมพิวเตอร์และพิมพ์ด้วยระบบพิมพ์ไร้แรงกดโดยเครื่องพิมพ์อิงค์เจ็ท เพื่อให้เหมาะสมและคุ้มค่างับจำนวนของชิ้นงาน

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อที่ได้ผ่านกระบวนการผลิตลงบนกระดาษ มีแนวความคิดกำหนดเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายที่รับข่าวสารอย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยมุ่งหวังผลทางการสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ ไปสเตอร์ แผ่นพับ และไปสการ์ด

การเผยแพร่ หมายถึง กิจกรรมการจัดหาข่าวสารหรือการจัดหาข่าว หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคล หรือองค์การสถาบันซึ่งในที่นี้ คือ สถานที่ท่องเที่ยวทางน้ำ เพื่อทำการเผยแพร่ไปยังกลุ่มประชาชน การเผยแพร่เป็นงานส่วนหนึ่งของการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินงานเผยแพร่ ผลงานกิจกรรม และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไปสู่บุคคลเป้าหมาย และประชาชนทั่วไปปรับทราบ ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับหน่วยงาน

ฝั่งธนบุรี หมายถึง พื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เดิมมีฐานะเป็นจังหวัดธนบุรี ภายหลังรวมเข้ากับจังหวัดพระนครเป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรี และกรุงเทพมหานครในเวลาต่อมา ในที่นี้คือ เขตตลิ่งชัน (ตลาดน้ำตลิ่งชัน) เขตบางกอกน้อย (คลองบางกอกน้อย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ในกระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ และผู้ที่มีความรู้ในเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นผู้ประเมินความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ก่อนนำไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อไป

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำของฝั่งธนบุรี ของบุคคลทั่วไปไม่ว่าจะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literature)

ในการทำวิจัยเรื่อง การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์
2. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
3. หลักการออกแบบ
4. กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สื่อสิ่งพิมพ์

1.1 ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์

การพิจารณาความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์ ควรเริ่มจากพิจารณาความหมายของคำที่มีความเกี่ยวข้อง กล่าวคือ คำว่า พิมพ์ และสื่อ เสียก่อน เพื่อให้เป็นพื้นฐานความเข้าใจ

1.1.1 ความหมายของ สิ่งพิมพ์

ความหมายคำว่าสิ่งพิมพ์ (Printed Matter) ปรากฏในเอกสารต่าง ๆ เช่น ทางกฎหมายพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484 ได้บัญญัติความหมายไว้ว่า

สิ่งพิมพ์ หมายถึง สมุด แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมตลอดทั้งบทเพลง แผนที่ แผ่นผัง แผนภาพ ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน (พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช, 2541)

ในทางบรรณารักษศาสตร์ คำว่า สิ่งพิมพ์ หมายถึง วัสดุตีพิมพ์ (Printed Materials) ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่รวบรวมเป็นเล่มจากการตีพิมพ์จากเครื่องพิมพ์ เป็นวัสดุเพื่อการอ่านและการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ที่ห้องสมุดได้รวบรวม จัดหา จัดเก็บ เพื่อให้บริการในห้องสมุด เป็นวัสดุตีพิมพ์ด้วยกระดาษ มีรูปลักษณะต่าง ๆ กัน ได้แก่ หนังสือ (Books) วารสาร (Journals หรือ Periodicals) หรือนิตยสาร (Magazine) หนังสือพิมพ์ (Newspaper) จุลสาร (Booklet หรือ Pamphlets) และกฤตภาค (Clippings) (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2546)

สิ่งพิมพ์ตามความหมายของเทคโนโลยีหรือกระบวนการพิมพ์ คือ วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ ที่ปรากฏมีองค์ประกอบของสี สัน ลวดลาย ภาพ สัญลักษณ์ ข้อความ ตัวอักษร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้เพื่อประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างใดอย่างหนึ่งหรือประกอบกัน อันเกิดจากกระบวนการพิมพ์ โดยอาศัยแรงกด แรงดัน ฉายแสง ผ่านทะลุ หรือเกิดปฏิกิริยาใด ๆ ทำละลายให้หมึกพิมพ์ไปเกาะติดลงบนผิวหน้าวัสดุ เพื่อให้เกิดมีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่นเดียวกับต้นแบบในที่สุด (ประชิด ทิถบุตร, 2539) ในแง่นี้สิ่งของที่ใช้ในการพิมพ์เข้าไปเป็นส่วนร่วมในการผลิตด้วยนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นผลงานทางการพิมพ์หรือเรียกว่า สิ่งพิมพ์ นั่นเอง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับความหมายของคำว่าสิ่งพิมพ์ ก็คือ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ไม่ได้ให้ความหมายคำว่า สิ่งพิมพ์ไว้

1.1.2 ความหมายของ สื่อ

ความหมายของคำว่า สื่อ ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525) ให้ความหมายไว้ว่า (กริยา) ทำการติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน (นาม) ผู้หรือสิ่งที่ทำการติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน

อย่างไรก็ตาม ตามความหมายของคำว่าสื่อในแง่นี้ เป็นการกล่าวถึงในลักษณะของกิจกรรมทางการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) ซึ่งพิจารณาคำว่า สื่อ ในลักษณะของสิ่งที่นำสารไปยังกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรพิจารณาคำว่า สื่อมวลชน (Mass Media) มาประกอบด้วย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525) ให้ความหมายของคำว่า สื่อมวลชน ไว้ว่า (นาม) สื่อกลางที่นำข่าวและความรู้ไปสู่มหาชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์

จากความหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำว่าสื่อเป็นคำกลาง ๆ ที่มีความหมายครอบคลุมไปยังสื่อทุกสื่อทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น การทำความเข้าใจกับสื่อสิ่งพิมพ์ จึงต้องนำความหมายของคำว่าสิ่งพิมพ์ข้างต้นมาประกอบด้วย

1.1.3 ความหมายของ สื่อสิ่งพิมพ์

พิจารณาได้จากความหมายของคำว่า สื่อ และคำว่า สิ่งพิมพ์ มาประกอบกัน

$$\text{สื่อ} + \text{สิ่งพิมพ์} = \text{สื่อสิ่งพิมพ์}$$

สื่อสิ่งพิมพ์ (Printed Media) จึงหมายถึง สื่อที่ได้ผ่านกระบวนการผลิตลงบนกระดาษ โดยการพิมพ์จากต้นแบบให้ได้เหมือนกันจำนวนมาก ๆ ในเวลาที่รวดเร็ว มีแนวความคิดกำหนดเนื้อหา และกลุ่มเป้าหมายที่จะรับข่าวสารอย่างเป็นระบบ และชัดเจน โดยมีมุ่งหวังผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางการสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อการโฆษณา เพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เพื่อการศึกษา เพื่อการรณรงค์ เป็นต้น

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ใช้การพิมพ์เป็นหลัก จึงไม่ได้หมายถึงแต่หนังสือพิมพ์และนิตยสารเท่านั้น แต่มีความหมายรวมไปถึงสื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภท (สุรัตน์ นุมนนท์, 2539) ได้แก่ สื่อที่ใช้ติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกันโดยภาษาเขียน โดยใช้วัสดุกระดาษพิมพ์ออกมาพร้อมกัน เพื่อแจกจ่ายให้กับผู้อ่านได้ครั้งละมาก ๆ สื่อสิ่งพิมพ์นั้นอาจเป็นหนังสือ นิตยสาร วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ ใบปลิว แผ่นพับ หนังสือคู่มือ และโปสเตอร์ เป็นต้น

สื่อสิ่งพิมพ์ในความหมายตามนักวิชาการวารสารศาสตร์ มุ่งเน้นพิจารณาว่าสื่อสิ่งพิมพ์ชิ้นนั้น ๆ ประกอบด้วยอะไรบ้างเป็นหลักเกณฑ์ ซึ่งโดยหลักการใหญ่แล้วเหมือน ๆ กัน นอกจากการแบ่งแยกประเด็นปลีกย่อยอาจมีความแตกต่างกันบ้าง เช่น แบบหนึ่งอาจพิจารณาว่าสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือเล่ม แผ่นพับ โปสเตอร์โฆษณา ส่วนอีกแบบหนึ่งอาจพิจารณาว่า สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือเล่ม และสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ซึ่งได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ ใบปลิว จดหมายข่าว หนังสือเล่มเล็ก และคู่มือ เป็นต้น

1.2 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

ในที่นี้ขอแบ่งประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

1. หนังสือพิมพ์ (Newspapers)
2. นิตยสารและวารสาร (Magazines and Journals)
3. หนังสือเล่ม (Books)
4. สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ (folders) เอกสารเล่มเล็กหรือจุลสาร (Booklets/Pamphlets) จดหมายข่าว (News letters)

หนังสือพิมพ์ (Newspapers)

หนังสือพิมพ์เป็นวัสดุสิ่งพิมพ์ที่เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวคือมีเนื้อหาเน้นหนักในเรื่องของการรายงานข่าวและเหตุการณ์สำหรับคนทั่วไป มีความหลากหลายในเนื้อหาไม่เน้นเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้หนังสือพิมพ์จะต้องพิมพ์เป็นรายประจำแน่นอนสม่ำเสมอ อาจเป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ก็ได้ และพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณชนจำนวนมาก ๆ เปิดโอกาสให้ทุกคนซื้ออ่านได้ ปัจจุบันนี้มีหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยอยู่ 11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉบับ และหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจอื่น ๆ อีกหลายฉบับ นอกจากนี้ในส่วนภูมิภาคก็มีหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่เฉพาะในบางจังหวัดอีกจำนวนเกือบ 200 ฉบับ

ภาพที่ 1 แสดงตัวอย่างหนังสือพิมพ์

ที่มา : สุรสิทธิ์ วิทวารวิธู, 2546

นิตยสารและวารสาร (Magazines and Journals)

นิตยสารและวารสารเป็นหนังสือที่มีระยะเวลาออกเป็นรายคาบไว้แน่นอน เช่น ออกเป็นรายสัปดาห์ รายบักษ์ รายเดือน ราย 2 เดือน เป็นต้น

นิตยสาร (Magazines) มีลักษณะต่างจากสิ่งพิมพ์อื่น ๆ คือเน้นหนักทางด้านการเสนอบทความ สารคดี และข้อเขียนต่าง ๆ ที่ให้ความรู้ ความบันเทิงกับผู้อ่าน โดยทั่วไปมีการจัดหน้าและรูปเล่มที่สวยงาม ในประเทศไทยมีนิตยสารอยู่ 200 กว่าฉบับ ทั้งนิตยสารที่ให้ความรู้และความบันเทิงเฉพาะด้านแตกต่างกันไป เช่น เศรษฐกิจ การเมือง ศิลปวัฒนธรรม ธุรกิจ การท่องเที่ยว บันเทิง สุขภาพ กีฬา ตลอดจนนิตยสารที่ออกมาเพื่อผู้อ่านเฉพาะวัย ได้แก่ นิตยสารสำหรับเด็ก ผู้ใหญ่ ผู้ชาย ผู้หญิง ฯลฯ นิตยสารและวารสารที่จัดว่ามีประโยชน์มากต่องานส่งเสริมและเผยแพร่ คือนิตยสารประเภทธุรกิจ การค้า อุตสาหกรรม นิตยสารวิชาชีพ เช่น ธุรกิจเกษตร อุตสาหกรรมไทย ไกล่หมอ ชีวิตและสุขภาพ เป็นต้น

วารสาร (Journals) ต่างจากนิตยสารตรงที่วารสารมักจะเป็นสิ่งพิมพ์

ทางวิชาการของหน่วยงาน ๆ ซึ่งจัดพิมพ์โดยสถาบัน สมาคม หน่วยงานของรัฐ และเอกชน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนเวียนสำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติเห็นว่าเข้าข่ายประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากกว่าเรื่องบันเทิง เช่น วารสารกรมพัฒนาที่ดิน วารสารธรรมศาสตร์ วารสารสื่อมวลชน เป็นต้น เนื่องจากวารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้เฉพาะด้าน จึงมักมีผู้สนใจเฉพาะกลุ่มเท่านั้นและบางฉบับก็ไม่มีจำหน่ายแพร่หลายโดยทั่วไป ต้องสั่งซื้อจากหน่วยงานนั้น ๆ หรือบางหน่วยงานก็พิมพ์เพื่อแจกจ่ายแจกในรูปแบบให้เปล่า

หนังสือเล่ม (Books)

หนังสือเล่มคือสิ่งพิมพ์ที่เย็บรวมกันเป็นเล่มที่มีความหนาและมีขนาดต่าง ๆ กัน ไม่มีกำหนดออกแน่นอน และไม่ต่อเนื่องกันมีเนื้อหาที่เป็นเรื่องเดียวกันไม่หลากหลายและมีความสมบูรณ์ในตัวเอง

หนังสือเล่มแบ่งออกเป็นหลายประเภทตามแต่ลักษณะของเนื้อหา เช่น หนังสือนิยาย หนังสือเรียน หนังสือวิชาการ สารคดี หนังสือเพลง หนังสือการ์ตูน บทกวีนิพนธ์ หนังสือเล่มเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีผู้สนใจเฉพาะกลุ่ม เช่นเดียวกับหนังสือวารสาร เช่น กลุ่มนักเรียน นักศึกษา หรือกลุ่มอาชีพที่มีความสนใจเฉพาะด้านยกเว้นแต่หนังสือที่เน้นหนักไปทางด้านบันเทิง ส่วนใหญ่หนังสือเล่มจะมีจำนวนพิมพ์ไม่มากนัก

สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ

เป็นสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในกิจการใดกิจการหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นเฉพาะเพื่อใช้ในงานใดงานหนึ่ง ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงองค์ประกอบของสื่อเฉพาะกิจ ดังนี้

1.2.1 แผ่นพับ (Folder) หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ใช้กระดาษแผ่นเดียว พิมพ์ข้อความเกี่ยวกับองค์กร เรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อแจกจ่ายเฉพาะกิจ หรือทำดาวรรไว้แจกจ่ายเผยแพร่ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์กรนั้น ๆ เมื่อมีผู้มาเยี่ยมเยือน

เนื้อหาในแผ่นพับมักจะเป็นการนำเสนอข่าวสารเฉพาะกิจในลักษณะของการแนะนำโดยสรุปเป็นใจความสำคัญเป็นส่วนใหญ่ รูปแบบลักษณะของแผ่นพับ คือเป็นงานพิมพ์ที่มีลักษณะพับทบไปมาตั้งแต่ 2 ทบขึ้นไป เป็นลักษณะของสิ่งพิมพ์เดี่ยว คือ ใช้พื้นที่หน้า - หลังของกระดาษเท่านั้น ไม่มีการเย็บเล่ม แต่อาศัยการพับทบขึ้นเป็นการรวมเล่ม และแบ่งเป็นหน้า ๆ โดยทั่วไปแล้วจะไม่นิยมจัดพิมพ์แผ่นพับขนาดใหญ่มาก ขนาดที่นิยมจะเป็นขนาด A4 หรือ 8.25 นิ้ว x 11.75 นิ้ว

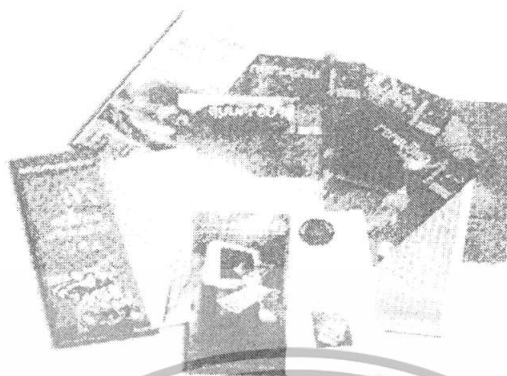
องค์ประกอบของแผ่นพับ แผ่นพับมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปตาม

ลักษณะการใช้งาน แผ่นพับมักประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ชื่อเรื่องหรือหัวเรื่อง หมายถึง ข้อความสำคัญที่มุ่งหวังให้ผู้อ่านรับรู้เป็นอันดับแรก หัวเรื่องอาจเป็นคำเชิญชวน คำที่ดึงดูดใจ ชื่อรุ่นสินค้า ชื่อการแสดงกิจกรรม
2. หัวเรื่องรอง หมายถึง ข้อมูลขยายชื่อเรื่อง หรือหัวเรื่องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การระบุหัวเรื่องรองอาจมีหลายหัวเรื่อง เพื่อเป็นการแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ
3. ข้อความ หมายถึง ข้อมูลของรายละเอียดสินค้า บริการ หรือการประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจนครบถ้วน เพื่อโน้มน้าวจิตใจให้ผู้อ่านเชื่อถือในสินค้า หรือบริการนั้น ๆ
4. ภาพประกอบ การใช้ภาพมาประกอบเนื้อหาทำให้มีความชัดเจน สมบูรณ์ สวยงาม ดึงดูดใจ แผ่นพับมักใช้ภาพมาประกอบมากกว่าโปสเตอร์เนื่องจากในแผ่นพับมีหัวเรื่องและเนื้อหามากกว่าโปสเตอร์
5. ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ควรให้ข้อมูลเจ้าของสินค้า บริการ หรือผู้จัดพิมพ์แผ่นพับนั้น เป็นการแสดงความรับผิดชอบในสิ่งพิมพ์ของตน และเพื่อให้ผู้อ่านสามารถติดต่อของรายละเอียดในภายหลังได้
6. ตราสัญลักษณ์ เป็นตราสัญลักษณ์ของหน่วยงานที่พิมพ์โฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือตราสัญลักษณ์ที่ออกแบบเพื่อใช้ในกิจกรรมนั้น ๆ
  - ขั้นตอนที่สำคัญในการจัดทำแผ่นพับ ได้แก่
    1. กำหนดเป้าหมายของการจัดทำ
    2. ทราบลักษณะและพื้นฐานของผู้ที่จะได้รับข่าวสารนั้น
    3. กำหนดรูปแบบและข้อความของแผ่นโฆษณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการเผยแพร่
    4. ร่างข้อความให้พอเหมาะกับรูปแบบ
    5. จัดทำเลย์ เอ้าท์ (Lay Out) ออกแบบและกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ก่อนส่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 แสดงตัวอย่างแผ่นพับ

ที่มา : สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2546

การกำหนดรูปแบบ ลักษณะในการจัดทำแผ่นพับนั้น จะเลือกคุณภาพกระดาษขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การให้ประโยชน์ และเนื้อหาที่พิมพ์ ถ้ามีภาพประกอบเป็นสีก็ควรเลือกใช้กระดาษคุณภาพดี แต่ถ้าไม่มีภาพสีหรือใช้ภาพธรรมดาดำขาวดำ และมีโอกาสได้ใช้แผ่นพับชั่วคราวชั่วคราว ก็อาจจะลดคุณภาพของกระดาษลง เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์

โดยสรุปแผ่นพับ หรือแผ่นโฆษณาต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การให้ข่าวสาร ข้อมูล หรือชักจูงผู้อ่าน ผู้เห็น ให้เข้าใจหรือคล้อยตามข้อความโฆษณาอันนั้น ในเวลาอันรวดเร็วและน่าสนใจ ดังนั้นข้อความและภาพที่จะใช้จึงต้องสั้น กระชับ และให้ได้ใจความตลอดจนสื่อความหมายมากที่สุด

1.2.2 โปสเตอร์ (Poster)

โปสเตอร์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาสาระ เพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ต้องการเรียกร้องความสนใจ ส่วนใหญ่แล้วมักนำเสนอเพียงแนวความคิดเดียวเป็นหลักใหญ่

รูปแบบ ลักษณะของโปสเตอร์ คือ เป็นงานพิมพ์แผ่นเดียวขนาดใหญ่ มักจะมีขนาดเต็มตามขนาดกระดาษที่ใช้ เช่น 31 นิ้ว x 43 นิ้ว หรือ 24 นิ้ว x 35 นิ้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างโปสเตอร์

ที่มา : สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2546

ประเภทของโปสเตอร์ อาจจำแนกออกได้ใน 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

- โปสเตอร์เพื่อเป้าหมายเฉพาะ โปสเตอร์ในลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อชักชวนให้คนต่อต้าน หรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง มักใช้ในวัตถุประสงค์ทางการเมือง หรือในทางราชการ เช่น โปสเตอร์ชักชวนการต่อต้านคอมมิวนิสต์ ซึ่งให้เห็นภัยของยาเสพติด การต่อต้านการใช้สินค้าต่างประเทศ หรือชักชวนให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีผลดีต่อสังคมส่วนรวม

- โปสเตอร์เพื่อการค้า โปสเตอร์เพื่อการค้านั้นจะติดตั้งอยู่ทั่วไปตาม ที่สาธารณะ เป็นการชักจูงใจให้ซื้อสินค้า ซึ่งบริษัทร้านค้าจัดทำขึ้นเอง หรือผ่านตัวแทนบริษัทโฆษณารับจ้างทำโปสเตอร์ เพื่อโฆษณาเผยแพร่สินค้าชนิดนั้น ๆ

องค์ประกอบของโปสเตอร์ โปสเตอร์ก็มีองค์ประกอบโดยทั่วไปคล้ายคลึงกัน อาจแตกต่างกันเฉพาะวิธีการออกแบบเท่านั้น ปกติองค์ประกอบของโปสเตอร์มี 6 ส่วน ดังนี้

1. หัวเรื่อง (Heading) หมายถึง ข้อความที่ต้องการให้ผู้พบเห็นทราบเป็นอันดับแรก มักเป็นข้อความที่มีความกระชับรัดกุม ให้ความกระจ่างชัด และเรียกร้องความสนใจได้ดี หากเป็นโปสเตอร์โฆษณาขายสินค้าอาจใช้หัวเรื่องได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบให้เห็นคุณค่าของสินค้า บอกชื่อรุ่นของสินค้า เป็นต้น หากเป็นโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว หัวเรื่องอาจเป็นชื่อเทศกาลที่จัดขึ้น

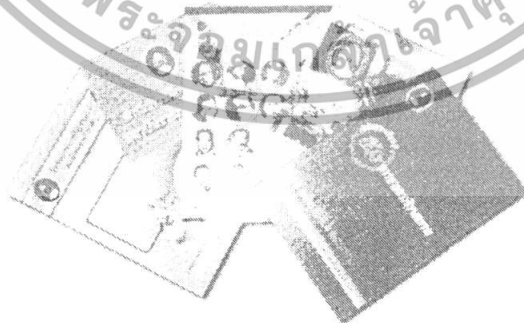
2. หัวเรื่องรอง (Subheading) หมายถึงข้อความขยายความหัวเรื่องเพื่อให้ผู้พบเห็นทราบรายละเอียดมากขึ้น ให้ความกระจ่างมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ข้อความโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ (Copy) หมายถึงข้อความที่บอก รายละเอียดของสินค้าหรืองานประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้พบเห็นสามารถเข้าใจข้อมูลชัดเจนมากขึ้น
4. ภาพประกอบ (Illustration) หมายถึงภาพที่นำมาใช้ประกอบเรื่องราว เนื้อหา ในโปสเตอร์ เพื่อสร้างความน่าสนใจ ดึงดูดใจ และจดจำได้ง่าย
5. ผู้พิมพ์โฆษณา (Publisher) หมายถึงข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้ที่เป็นเจ้าของสินค้าหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ
6. ตราสัญลักษณ์ (Logo) หรือสัญลักษณ์ (Symbol) หมายถึงเครื่องหมายตรา เฉพาะบริษัทหรือหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อผลทางด้านกิจการจดจำและยังส่งผลด้านภาพพจน์ของ หน่วยงานและความรับผิดชอบในการทำงาน หรือตราสัญลักษณ์ที่ออกแบบขึ้นสำหรับกิจกรรมนั้น โดยเฉพาะ

1.2.3 จุลสาร (Booklet)

จุลสาร หรือ อนุสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ขนาดเล็กที่มีเนื้อหากล่าวถึงเรื่องใด เรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียวและจบบริบูรณ์ภายในเล่ม ความยาวไม่มากนัก เขียนอย่างง่าย ๆ ส่วนมาก แล้วเนื้อหาจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยจะให้ข้อมูลที่ทันสมัยรูปแบบ ลักษณะ ของจุลสาร คือ มีความหนายน้อย 5 หน้า แต่ไม่เกิน 48 หน้า รูปเล่มไม่แข็งแรง อาจเป็น แผ่นกระดาษพับไปมาเพื่อสะดวกในการถือ หรืออาจเป็นสิ่งพิมพ์ที่เย็บเล่มแต่ใช้ปกอ่อน เล่มบาง ๆ

ภาพที่ 4 แสดงตัวอย่างจุลสาร

ที่มา : สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุลสารและอนุสาร มักเป็นการจัดทำโดยหน่วยงานราชการ องค์กร สถาบันต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ พิมพ์แจกแก่บุคคลที่สนใจ สิ่งพิมพ์ลักษณะนี้ออกมาเป็นคราว ๆ ไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน

2. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

2.1 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์มีบทบาท ดังต่อไปนี้ (บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์, 2549)

1. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานสื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญในด้านการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร สารระ และความบันเทิง ซึ่งเมื่องานสื่อมวลชนต้องเผยแพร่ จึงต้องผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นต้น

2. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในสถานศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ถูกนำไปใช้ในสถานศึกษา โดยทั่วไป ซึ่งทำให้ผู้เรียน ผู้สอนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น เช่น หนังสือ ตำรา แบบเรียน แบบฝึกหัด สามารถพัฒนาเป็นเนื้อหาในระบบอินเตอร์เน็ตได้

3. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานด้านธุรกิจ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ถูกนำไปใช้ในงานธุรกิจ ประเภทต่าง ๆ เช่น งานโฆษณา ได้แก่ การผลิต หัวจดหมาย/ซองจดหมาย ใบเสร็จรับเงิน/ใบส่งของโฆษณาหน้าเดียว นามบัตร เป็นต้น

4. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานธนาคารงานด้านการธนาคาร ซึ่งรวมถึง งานการเงิน และงานที่เกี่ยวกับ หลักฐานทางกฎหมาย ได้นำสื่อสิ่งพิมพ์หลาย ๆ ประเภทมาใช้ในการดำเนินงาน เช่น โปสเตอร์ โปสเตอร์ ธนบัตร เช็คธนาคาร ตัวแลกเงิน และหนังสือเดินทาง

5. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในห้างสรรพสินค้า และร้านค้าปลีก สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทางห้างสรรพสินค้า หรือร้านค้า ปลีกใช้ในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ใบปิดโฆษณาต่าง ๆ ใบปลิว แผ่นพับ จุลสาร

2.2 ความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์ มีลักษณะพิเศษหลายประการทำให้สื่อสิ่งพิมพ์ยังคงเป็นสื่อที่มีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน แม้มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าการใช้สื่อสิ่งพิมพ์จะลดน้อยลงและจะหายไป เนื่องจากเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ตจะเข้ามามีบทบาทแทนที่ อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตข้างต้นยังไม่เป็นจริงในเวลานี้ เพราะข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของสังคมไทย ในที่นี้จะขอกล่าวถึงลักษณะพิเศษของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ทำให้สื่อสิ่งพิมพ์ยังมีความสำคัญอยู่เวลานี้ (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2546) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เป็นสิ่งที่มีราคาถูก เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีราคาถูกที่สุด
2. สื่อสิ่งพิมพ์แพร่หลายทั่วปหาซื้อได้ง่าย เพราะว่าการที่มีต้นทุนในการผลิตต่ำ และอีกประการหนึ่งก็คือ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นสื่อที่ต้องใช้ไฟฟ้าประกอบ
3. สื่อสิ่งพิมพ์นั้นเมื่อซื้อมาแล้วจะอ่านเมื่อใดก็ได้ตามแต่อารมณ์
4. สื่อสิ่งพิมพ์เสนอเรื่องราวที่สามารถเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานได้คงสภาพนาน เมื่อประสงค์อ่านหรืออ้างอิงก็สามารถทำได้
5. สื่อสิ่งพิมพ์ให้ข่าวสารและรายละเอียดได้ลึกซึ้งมากกว่าวิทยุโทรทัศน์
6. สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่แตกต่างไปจากสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ข่าวสารต่าง ๆ เป็นเรื่องใหม่ น่าสนใจ ชักจูงให้อยากอ่าน อ่านแล้วเกิดความรู้และเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ มีข้อมูลในการตัดสินใจบางกรณี ทำให้มองเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยทัศนะอันกว้างและพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเป็นอย่างดี

ตารางที่ 1 ตารางแสดงเปรียบเทียบจุดเด่นและข้อจำกัดของสื่อสิ่งพิมพ์กับสื่ออื่น ๆ

ชนิดของสื่อ	ความเร็ว	คุณภาพ	ราคาสื่อ	การเก็บรักษา
1. วิทยุ	สื่อได้เร็ว	สื่อได้เฉพาะเสียง	สูง	เก็บรักษาไม่ได้
2. โทรทัศน์	สื่อได้เร็ว	สื่อได้ทั้งภาพและเสียงและการเคลื่อนไหว	สูง	เก็บรักษาไม่ได้
3. โทรศัพท์	สื่อได้เร็ว	สื่อได้เฉพาะเสียง	สูง	เก็บรักษาไม่ได้
4. โทรสาร	สื่อได้เร็ว	สื่อภาพและตัวอักษร	สูง	เก็บรักษาได้ระยะหนึ่ง
5. เทป และ วิทยุทัศน์	สื่อได้เร็ว	สื่อได้ทั้งภาพและเสียงและการเคลื่อนไหว	สูง	เก็บรักษาได้ในเวลาจำกัด
6. สื่อสิ่งพิมพ์	สื่อได้ช้า	สื่อได้ทั้งภาพและตัวอักษรคมชัดกว่าสื่ออื่น ๆ	ต่ำ	เก็บรักษาได้นานและนำมาใช้ได้อีก

ที่มา : วิชัย พยัคฆโส, 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

2.3.1 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ คือ กรรมวิธีที่จะสร้างสรรคให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กับประชาชนหรือระหว่างรัฐบาลกับประชาชนหรือระหว่างผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นด้วยตนเอง เพื่อให้บังเกิดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี

เสรี วงษ์มณฑา (2530) อธิบายว่า การประชาสัมพันธ์เป็นความพยายาม ที่มีการวางแผนในการที่จะมีอิทธิพลเหนือความคิดจิตใจของสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง โดยกระทำการสิ่งที่ดีที่มีคุณค่ากับสังคม เพื่อให้สาธารณชนเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน องค์กร บริษัทห้างร้าน หรือสมาคม ตลอดจนมีภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อให้หน่วยงานได้รับการสนับสนุน ร่วมมือ จากสาธารณชนที่เกี่ยวข้องในระยะยาวต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ

เกษม จันทรน้อย (2537) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นกระบวนการของ องค์กรที่มีแผนการกระทำต่อเนื่อง ยังให้เกิดความสัมพันธ์อันดีของบุคคลภายในและภายนอก เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจร่วมมือสนับสนุน ซึ่งยังประโยชน์แก่องค์กรสมความมุ่งหมายโดยมี ประชามติเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน

สรุปภาพรวมทั้งหมดเราจะพบว่า การประชาสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง และก่อประโยชน์สำหรับการดำเนินงานของหน่วยงาน เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นการ ดำเนินงานเผยแพร่ ผลงานกิจกรรม และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไปสู่บุคคลเป้าหมาย และ ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับหน่วยงาน

2.3.2 การเผยแพร่

การเผยแพร่ คือการกระจายข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กร สถาบัน ไปสู่ ประชาชน การเผยแพร่เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในบรรดาเครื่องมือหลาย ๆ อย่างของการ ประชาสัมพันธ์ และตามหลักวิชาการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการ ประชาสัมพันธ์ (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2529)

พัชนี เขยจรรยา และคณะ (2538) กล่าวว่า การเผยแพร่ หมายถึง การแจ้ง ข่าวสาร ซึ่งอาจจะเกี่ยวกับสินค้าบริการ หรือความคิดไปยังประชาชน โดยที่การแจ้งนั้นไม่ต้อง เสียค่าใช้จ่ายให้แก่สื่อกลาง

สรุปได้ว่า การเผยแพร่เป็นกิจกรรมการจัดหาข่าวสาร (Providing Information) หรือการค้นหา ข่าว หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กรสถาบันเพื่อทำ การเผยแพร่ไปยังกลุ่มประชาชน การเผยแพร่เป็นงานส่วนหนึ่งของการประชาสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

สื่อ แปลมาจากคำว่า Medium หรือ Media ซึ่งเป็นภาษาละติน แปลว่า กลาง อยู่ตรงกลาง สิ่งที่อยู่ตรงกลาง แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาอังกฤษก็มีความหมายกว้างออกไป จนรวมถึงวิธี สิ่งแวดล้อม ห่อหุ้ม เครื่องมือ ตัวแทนหรือตัวนำ วัสดุ เทคนิค หรือแม้แต่ Person as Medium แต่เมื่อวิชาการด้านการสื่อสารและการสื่อสารมวลชนก้าวหน้ามากขึ้น คำว่า สื่อ ก็ได้รับการวิเคราะห์ศึกษาและตกแต่งพัฒนาจนมีความหมายเป็นศัพท์เทคนิค หรือศัพท์เฉพาะที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะสื่อกลายเป็นองค์ประกอบที่จะขาดเสียมิได้ในการสื่อสารทุกรูปแบบและทุกประเภท ความหมายเดิมที่จำกัดอยู่เฉพาะเรื่องของภาษาที่ใช้ในการพูดหรือการสอน (อาทิ ภาษาไทยที่เป็นสื่อการสอนที่ใช้กันมากที่สุดในสถาบันการศึกษาของไทย) ก็ได้ขยายออกมาครอบคลุมถึงสื่อวัตถุ (อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์) สื่อบุคคล (อาทิ สื่อภาษา สื่อท่าทาง พ่อสื่อแม่สื่อ สื่อประชาชน หรือ (Population Media) สื่อผสม (อาทิ สื่อมวลชน สื่อการสอน สื่อข้อมูล สื่อโสตทัศน์) หรือแม้กระทั่งสาร (อาทิ สื่อ วัจนะภาษา สื่ออวัจนะภาษา) สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ หมายถึง เครื่องมือหรือตัวกลางที่ใช้ในการนำข่าวสาร เรื่องราว จากองค์กรหรือหน่วยงานไปสู่ประชาชน สื่ออาจจำแนกได้หลายประเภทหลายลักษณะแต่การกำหนดประเภทของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะต้องคำนึงถึงลักษณะที่เป็นรูปธรรม ลักษณะที่พัฒนาได้ประโยชน์ในปัจจุบันและศักยภาพเพื่ออนาคต (สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์, 2549)

2.3.4 ลักษณะของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์

สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ (The Printed Words)

1.1 สื่อเพื่อการสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน (House or Home Journal) เป็นหนังสือวารสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้สื่อสัมพันธ์ในหน่วยงานให้รู้หรือเข้าใจและแจ่มแจ้งกันเฉพาะภายในหน่วยงาน

1.2 สื่อสัมพันธ์ภายนอกหน่วยงาน (External Publication) เป็นวารสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้เพื่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับบุคคลภายนอกหน่วยงาน จัดทำรูปเล่ม ประณีต ใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาเป็นทางการกระมัดระวังมากกว่าหนังสือสัมพันธ์ภายใน

1.3 สื่อสัมพันธ์แบบผสม (Combination) เป็นการจัดทำสิ่งพิมพ์ สื่อสัมพันธ์ในลักษณะผสมให้อ่านได้ทั้งคนภายในและภายนอกหน่วยงานในเล่มเดียวกัน การเตรียมสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ (Preparation for Publication) ก่อนจะทำสิ่งพิมพ์ควรมีการวางแผนให้เรียบร้อย การวางแผนที่ดีต้องคำนึงถึงสิ่ง 3 ประการด้วยกัน คือ วัตถุประสงค์ (Purpose) ผู้อ่าน (Reader) และรูปแบบ (Format) ในขณะเดียวกันจะต้องพิจารณาปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และสงวนลิขสิทธิ์ในเนื้อหาและข้อมูลทั้งหมดของเอกสารนี้ การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ผ่านการคัดลอกหรือการแก้ไขโดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

อย่างรอบคอบ เขียนวัตถุประสงค์และให้ผู้อ่านมีอำนาจอนุมัติและทำงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์

2. ผู้อ่าน (Reader) งานสำคัญอันดับแรกคือ ทำงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และงานนั้นจะเป็นจริงได้ต้องคำนึงถึงผู้อ่านเป็นหลัก ผู้อ่านจะเป็นผู้ตัดสินผลงาน ถ้าเขารู้สึกซาบซึ้งกับหนังสือก็ประสบความสำเร็จ แต่ถ้าเขาไม่อ่านหนังสือเขาก็จะไม่ซาบซึ้ง ดังนั้น เราต้องตอบให้ได้ว่านิสัยในการอ่านหนังสือของเขาเป็นอย่างไร ตัวอย่างประเภทไหนที่จะดึงดูดความสนใจของเขา จะวางเค้าโครงเรื่องอย่างไรจึงจะเอาชนะใจเขาได้ควรจะเป็นส่วนไหนเป็นต้น

3. รูปแบบ (Format) มีสิ่งพิมพ์ที่ไม่คำนึงถึงผู้อ่าน แล้วก็ไม่ว่าจะวางรูปแบบ ควรกำหนดขนาดของหน้า จำนวนหน้า รูปภาพ มีการ์ตูนหรือไม่ และอื่น ๆ อีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยในการกำหนดรูปแบบ คือ หากจุลสารที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกัน และกลุ่มผู้อ่านเดียวกัน ลองอ่านและวิเคราะห์ และลองวางรูปแบบซึ่งในการวางรูปแบบนั้นควรคำนึงถึงงบประมาณและเนื้อหา

2.3.5 แนววิธีการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

1. การย้ำหรือซ้ำบ่อย ๆ (Repeating) จะช่วยให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มขึ้น คงทนถาวรมากขึ้น เหมือนการตอกย้ำหัวตะปู ยิ่งตีดแน่นแน่นย้ำ แต่การใช้วิธีการนี้ควรระวังว่า ถ้าย้ำบ่อย ๆ และกระทำต่อเนื่องกันนานอาจถึงจุดอิ่มตัวขึ้นได้ ถ้าเมื่อใดถึงจุดอิ่มตัวผลจะลดลงทันที เพราะผู้รับจะเริ่มเบื่อหน่ายหรือชินชาเพราะฉะนั้นถ้าจะทำอยู่เรื่อย ๆ ควรให้มีทั้งความต่อเนื่องและความหลากหลาย

2. ให้โอกาสผู้รับมีส่วนร่วม (Participation) เช่น ในรายการโทรทัศน์ให้ผู้ชมเข้าร่วมรายการด้วย จะมีอิทธิพลดึงดูดความสนใจได้ดีกว่าที่ผู้จัดรายการจะให้อะไรอย่างเดียว การให้ผู้รับมีส่วนร่วมนั้นสามารถทำได้ทั้งรายการบันเทิงและรายการที่ให้ความรู้

หลักในการพิจารณาเลือกใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

เนื่องจากสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีอยู่มากมายหลายชนิดด้วยกัน ฉะนั้นผู้ที่จะตัดสินใจเลือกสื่ออะไรมาใช้จะต้องพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อนว่าจะเหมาะสมและช่วยให้บรรลุเป้าหมายหรือไม่การพิจารณาเลือกสื่อมาใช้นั้นควรจะต้องคำนึงถึงลักษณะของสื่อ (สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์, 2549) ดังนี้

1. ด้านเนื้อที่ - เวลา (Space - Time) สิ่งพิมพ์ รูปภาพ เป็นสื่อที่คำนึงถึงเฉพาะด้าน "เนื้อที่" การพูดทางโทรศัพท์ วิทยุ คำนึงเฉพาะด้าน "เวลา" ส่วนการติดต่อธรรมดา โทรทัศน์และภาพยนตร์นั้น คำนึงถึง "เนื้อที่-เวลา"

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป้าหมาย (Audience's participation) หากจะเรียงลำดับสื่อที่ประชาชนเป้าหมายได้มีส่วนร่วมมากที่สุดไปอย่างน้อยที่สุด สามารถเรียงได้ดังนี้ การสนทนา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่างบุคคล กลุ่มอภิปราย การประชุมที่ไม่เป็นทางการ โทรศัพท์ การประชุมที่เป็นทางการ ภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง โทรเลข จดหมายโต้ตอบระหว่างบุคคล (ทั้งส่วนตัวและกิจการ) จดหมายติดต่อกันไป (จดหมายราชการหรือที่มีรูปแบบเป็นทางการ) หนังสือพิมพ์ ใบประกาศและภาพโฆษณา นิตยสาร หนังสือ

3. ด้านความเร็ว (Speed) สื่อที่มีความเร็วมากที่สุดคือ วิทยุและโทรทัศน์ และสื่อที่ช้าที่สุดคือ พกหนังสือ ลักษณะเหล่านี้อาจกล่าวได้ว่า หากเป็นการติดต่อเผยแพร่ข่าวความเคลื่อนไหว ก็ต้องอาศัยความเร็วสูง แต่หากข่าวสารใดที่ต้องการให้ประชาชนเป้าหมายได้ศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดก็ต้องใช้สื่อที่มีความเร็วต่ำ

4. ด้านความคงทน (Permanence) หนังสือจัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีความคงทนถาวรมากกว่าสื่อใด ๆ วิทยุและโทรทัศน์จัดเป็นสื่อที่มีความคงทนน้อยที่สุด

3. หลักการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

3.1 ความหมายของการออกแบบ

คำว่า การออกแบบ (design) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า designare (ศิริพงษ์ พยอมนัย, 2537) ในประเทศอิตาลี คำว่า การออกแบบ ตรงกับภาษาอิตาลีว่า ดีเซกโน (desegno) ใช้แทนคำว่า ศิลปะ จนถึงปัจจุบันนี้ (Osborne, 1979 อ้างถึงใน ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์, 2540)

วัฒน์ จุฑะวิภาต (2527) ได้แสดงทัศนะต่อการออกแบบไว้ว่า การออกแบบจะเกี่ยวข้องกับการควบคุมและความรู้ในหน้าที่ของเครื่องมือต่างๆ ซึ่งใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน แต่ที่มากกว่านั้น คือการออกแบบเป็นสิ่งที่เจริญเติบโตได้ สร้างความหวัง ความฝัน ความต้องการ และแรงบันดาลใจให้กับมนุษย์

ศิริพงษ์ พยอมนัย (2537) กล่าวว่า การออกแบบเป็นการจัดแต่งองค์ประกอบมูลฐานในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม เครื่องจักร หรือประดิษฐ์กรรมของมนุษย์

ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์ (2540) ได้สรุปความหมายของการออกแบบโดยรวบรวมมาจากหนังสือ The American Heritage Dictionary ไว้ดังนี้

1. การประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นในใจ
2. การวาดตัวอย่างให้มองเห็นโดยคร่าว ๆ ด้วยวิธีการสเกตต์ หรือการวาดภาพ
3. ทำให้มองเห็นขั้นสำเร็จหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้
4. การวาดหรือการร่างภาพเพื่อนำเสนอรายละเอียดของบางสิ่งบางอย่างที่จะจัดทำขึ้น
5. การจัดเตรียมในส่วนต่างๆ หรือรายละเอียดของบางอย่างที่จะจัดทำขึ้นตามแผน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6.การตกแต่งลวดลาย
- 7.ศิลปะแห่งการสร้างสรรค์การออกแบบในสิ่งทั้งหลาย
- 8.แบบแผน หรือโครงการ
- 9.เหตุผลในวัตถุประสงค์หรือความตั้งใจ

การออกแบบ หมายถึง การกำหนดออกมา กะ หรือขีดเขียนไว้ เป้าหมายที่ได้แสดงออกมา การออกแบบจึงหมายถึง การแสดงออกของสิ่งที่อยู่ในความรู้สึก ความคิด อาจเป็นโครงการ รูปแบบ หรือแผนผัง ซึ่งผู้ออกแบบได้กำหนดขึ้นด้วยการจัดทำทางถ้อยคำ เส้น สี แสง รูปร่าง โครงสร้าง ลักษณะพื้นผิวตามหลักเกณฑ์ (ศิริพงษ์ พยอมแย้ม, 2537)

กล่าวโดยสรุป การออกแบบ หมายถึง กระบวนการทางความคิด ในอันที่จะวางแผนการรวบรวมองค์ประกอบทั้งหลายเข้าด้วยกัน อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์หรือปรับปรุงผลงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านประโยชน์ใช้สอยและด้านความงาม

3.2 หลักการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

หลักการออกแบบ (Principal of Design) หมายถึง การนำองค์ประกอบมูลฐานมาจัด หรือรวบรวมเข้าด้วยกันอย่างมีระบบในงานออกแบบ (ศิริพงษ์ พยอมแย้ม, 2537) ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษรที่เป็นเนื้อหา ภาพประกอบ หรือแม้แต่พื้นที่ว่าง ๆ ก็ตาม

3.2.1 ความสมดุล (Balance)

หลักความสมดุล หมายถึง การกำหนดและจัดวางองค์ประกอบมูลฐานให้มีน้ำหนัก และขนาดในสัดส่วนที่เท่า ๆ กันทั้งสองข้าง งานออกแบบที่ขาดความสมดุลจะก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่มั่นคงแก่ผู้พบเห็น ภาพที่วางองค์ประกอบไปทางซีกใดซีกหนึ่ง ผู้อ่านจะเกิดความรู้สึกว่าภาพนั้นเอียงได้ (ศิริพงษ์ พยอมแย้ม, 2537)

ความสมดุลในงานออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ มี 2 ประเภท ได้แก่

1. สมดุลแบบสมมาตร (Symmetrical or Formal Balance) หมายถึง การจัดวางภาพโดยวางองค์ประกอบให้ซีกซ้ายและซีกขวาลักษณะเหมือนกันทุกประการ ความสมดุลในลักษณะนี้จะให้ความรู้สึกที่เคร่งครัดเป็นระเบียบ บางครั้งก็เรียกว่า “สมดุลแท้” สามารถนำไปใช้ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นทางการ เช่น เอกสารของหน่วยงานราชการ จดหมายข่าว หนังสือตำรา แบบเรียน เป็นต้น

2. สมดุลแบบอสมมาตร (Asymmetrical or Informal Balance) เป็นการจัดองค์ประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่าองค์ประกอบในซีกซ้ายและซีกขวามีปริมาณที่เท่า ๆ กัน แม้ว่าลักษณะที่แท้จริงจะไม่เหมือนกันก็ตามสมดุลในลักษณะนี้จะให้ความรู้สึกที่เป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาก็เป็นได้ เมื่อนักเขียนได้เห็นว่าเบเซปประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิสระไม่เคร่งครัด บางครั้งเรียกความสมดุลแบบนี้ว่า "สมดุลในความรู้สึก" สามารถนำไปใช้ออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่เน้นความสวยงาม เช่น การจัดหน้านิตยสาร หนังสือพิมพ์ใบปลิว โปสเตอร์ เป็นต้น

3.2.2 ความมีเอกภาพ (Unity)

หลักความมีเอกภาพในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง การจัดวางองค์ประกอบให้มีการรวมตัวอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยไม่แตกแยก กระจัดกระจาย งานออกแบบที่ขาดเอกภาพจะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกแตกแยกและไม่น่าสนใจ การสร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นกับงานออกแบบ

เทคนิคของการสร้างความมีเอกภาพให้กับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การนำรูปร่าง รูปทรง มาวางซ้อนทับเกี่ยวเนื่องกัน การซ้อนทับกันย่อมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดขึ้นในภาพได้ การใช้รูปร่าง รูปทรงที่มีความกลมกลืนกัน ทำให้เกิดเอกภาพ การใช้เส้นชัคนำสายตาสู่จุดเดียวกัน ลักษณะของเส้นชัคนำสายตารวมที่สู่จุดเดียวกัน ย่อมทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือเกิดเอกภาพ การใช้เส้นโยงเพื่อทำให้เกิดเอกภาพ รวมทั้ง การใช้สีวรรณะเดียวกัน

3.2.3 การเน้นจุดแห่งความสนใจ (Emphasis)

หลักการเน้นจุดแห่งความสนใจในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง การสร้างจุดแห่งความสนใจ (Center of Interest) ให้เกิดขึ้นในงานออกแบบ โดยควรกำหนดบริเวณใด บริเวณหนึ่งในภาพที่เหมาะสม ให้มีลักษณะพิเศษกว่าบริเวณอื่น เพื่อใช้เป็นเครื่องดึงดูดความสนใจแก่ผู้อ่าน (ศิริพงษ์ พยอหมเี่ยม , 2537)

วิธีกำหนดจุดแห่งความสนใจอย่างง่าย โดยใช้เทคนิคแบ่งสามซึ่งจะทำให้เกิดตำแหน่งจุดแห่งความสนใจ 4 จุดในภาพ ผู้ออกแบบสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสม

นอกจากนั้น ยังสามารถกำหนดจุดแห่งความสนใจ โดยอาศัยจุดที่เรียกว่า "จุดรวมสายตา" (Optical Center) ซึ่งอยู่ที่แนวแกนกลาง เหนือเส้นกลางหน้าแนวนอนครึ่งหนึ่ง ในการวางตำแหน่งที่ต้องการเน้น ควรอยู่บนเส้น "โกลเดน พรอบพอร์ชัน" (Golden Proportion) จะสามารถเร้าความสนใจจากผู้ดูได้ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5 แสดงตำแหน่งของจุดรวมสายตา (Optical Center)

ที่มา : วารินทร์ รัตมีพรหม, 2524

การเน้นจุดแห่งความสนใจยังสามารถกระทำได้อีกหลายลักษณะ เช่น เน้นที่ขนาดของตัวอักษร เน้นรูปร่างของภาพประกอบ เน้นที่สี โดยการใช้สีตัดกัน หรือตัวอักษรเจาะขาวบนพื้นทึบ รวมทั้ง เน้นโดยใช้เส้นชักนำสายตา เป็นต้น การจัดวางสื่อสิ่งพิมพ์โดยเน้นจุดแห่งความสนใจนิยมในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ประเภท โปสเตอร์ โบปลิวิ เป็นต้น

3.2.4 ความมีสัดส่วน (Proportion)

คือการกำหนดสัดส่วนของรูปแบบงานที่จะออกแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการใส่องค์ประกอบลงไปให้เหมาะสม การจัดวางองค์ประกอบ ขอบเขต รูปแบบ รูปเล่มหรือขนาดได้รูปแบบสัดส่วนมี 2 ประการคือ

1. ความสัมพันธ์ในเรื่องของขนาด ระยะหรือพื้นที่ระหว่างของสองสิ่ง เช่น กว้าง

-ยาว สอดคล้องกับสัดส่วนของกระดาษมาตรฐานที่จำหน่ายทั่วไปการใช้มาตรฐานดังกล่าวเป็นเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้กระดาษอย่างคุ้มค่า ไม่ควรกำหนดส่วนสัดให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพราะจะดูไม่น่าสนใจ

2. การเปรียบเทียบระหว่างองค์ประกอบย่อย และภาพรวมขององค์ประกอบทั้งหมด เช่น ขนาดตัวอักษรและภาพประกอบในแต่ละหน้าคือ ไม่ควรใช้ตัวอักษรที่มีขนาดต่างกันมากเกินไปในหนึ่งหน้า ยกเว้นหนังสือพิมพ์

3.3.5 จังหวะ (Rhythm)

ลักษณะของจังหวะในการจัดภาพ ได้แก่ การวางองค์ประกอบมูลฐานทางศิลปะให้มีระยะตำแหน่งขององค์ประกอบเป็นช่วง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวต่อเนื่องและความมีทิศทางแก่ผู้อ่านโดย

1. กำหนดให้มีองค์ประกอบที่มีรูปแบบเดียวกันเรียงซ้ำกัน ความแตกต่างกันในรูปแบบที่วางมีไม่มากนักเพื่อให้ผู้อ่านไม่สับสนเพราะมีรูปแบบคล้ายคลึงกันและทำให้การดูเป็นไปอย่างต่อเนื่องยิ่งขึ้น

2. โดยการใช้เส้นเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงลีลาของภาพ เป็นการใช้เส้นหรือส่วนประกอบของรูปแบบ ช่วยนำสายตาผู้อ่านหรือผู้ดูไปสู่จุดสำคัญที่ต้องการสื่อความ ช่วยให้ส่วนประกอบต่างๆ แลดูคล้ายมีการเคลื่อนไหวจากส่วนประกอบหนึ่งไปอีกส่วนประกอบหนึ่งทำให้ภาพดูไม่"นิ่ง" เกินไป ช่วยป้องกันความสับสนจากการดูสิ่งพิมพ์ด้วย วิธีการหนึ่งที่ช่วยให้สิ่งพิมพ์ดูมีลีลาโดยการใช้ลูกศรหรือเส้น ซึ่งอาจเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง หรือเส้นในลักษณะอื่นที่นำไปสู่จุดสนใจได้

3.3.6 ความเรียบง่าย (Simplicity)

การวางองค์ประกอบในการจัดภาพ ควรเน้นที่ความเรียบง่ายไม่รกรุงรัง เพราะแม้ว่านักออกแบบจะสามารถออกแบบให้ผลงานสื่อสิ่งพิมพ์หรือตราสัญลักษณ์เพียงใดก็ตาม หากไม่สามารถสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการแล้วก็นับเป็นความสูญเสียไปนั่นเอง ดังนั้น หลักความเรียบง่ายของการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ก็เพื่อให้ง่ายต่อการรับรู้ของผู้อ่าน

3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

คำว่า ทฤษฎีสื่อ หมายถึง แนวความคิด หรือทัศนคติเกี่ยวกับการใช้สื่อ ซึ่งได้รับการกำหนดขึ้นโดยนักออกแบบและศิลปิน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีสื่อที่มีการกล่าวถึงกันมาก ได้แก่ ทฤษฎีสื่อของแปรัง (Prang's Theory) ทฤษฎีสื่อของมันเชลล์ (Munsell's Theory) และทฤษฎีสื่อของวอลเลอร์ (Waller's Theory) เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทฤษฎีสีของแปรง (Prang's Theory) มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการออกแบบ เพราะมีการเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับ “วงล้อของสี” (Color wheel) ทำให้เกิด “วรรณะ” (Tone) ของสีขึ้น และได้นำแนวคิดของวรรณะสีมาใช้ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์กันอย่างกว้างขวาง

วรรณะของสี (Tone) หมายถึง กลุ่มของสีซึ่งอยู่ครึ่งหนึ่งของวงล้อสี โดยเอาแนวสีเหลืองและสีม่วงเป็นเส้นผ่านศูนย์กลาง (ศิริพงศ์ พยอมแย้ม , 2537)

3.3.1 องค์ประกอบของสี

3.3.1.1 ตัวสี (Hue) เป็นลักษณะความแตกต่างของสี ซึ่งย่อมแตกต่างกันไปตามความถี่ของคลื่นแสง ลักษณะของตัวสีนี้ถือได้ว่าเป็นมิติที่ 1 ของสี

3.3.1.2 ค่าของสี (Value) หมายถึง ความสว่างความมืดของแต่ละสี โดยทั่วไปจะกำหนดไว้เป็น 10 ระยะ ตั้งแต่ 0 – 10 ค่าของสีระยะ 0 จะเป็นสีดำและระยะ 10 จะเป็นสีขาว ในการผสมสีเพื่อให้เกิดค่าของสีจากตัวสีอาจใช้สีขาวค่อย ๆ ผลมให้ตัวสีจางลงจนกระทั่งขาว สีในลักษณะนี้เรียกว่า “สีทินต์” (Tint) และอาจใช้สีดำผสมตัวสีให้ค่อย ๆ คล้ำลงจนเป็นสีดำเรียกว่า “สีเชด” (Shade) ค่าของสีนี้ถือได้ว่าเป็นมิติที่ 2 ของสี

3.3.1.3 ความเข้มของสี (Chroma) ความเข้มของสีจะมีระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าตัวเนื้อสีสามารถสะท้อนความเข้มออกมาได้มากน้อยเพียงไร โดยสามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขได้ ตั้งแต่ 1, 2, 4, ไปตามลำดับ ยิ่งตัวเลขสูงสีนั้นจะมีความเข้มมาก คุณสมบัติของสีแต่ละสีจะให้ความเข้มได้ไม่เท่ากัน นับเป็นมิติที่ 3 ของสี

3.3.2 หลักการใช้สี

การเลือกใช้สีในงานออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อให้เกิดผลในการจูงใจและสร้างความสนใจแก่ผู้ดูนั้น ผู้ออกแบบสามารถพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของงานออกแบบว่า ต้องการสร้างความรู้สึกอย่างไรต่อผู้ดูและการเลือกใช้สีให้เหมาะสมในลักษณะต่อไปนี้

3.3.2.1 การใช้สีวรรณะเดียว

การเลือกใช้สีวรรณะใดวรรณะหนึ่ง เพื่อให้สื่อสิ่งพิมพ์ที่ออกแบบสื่อความหมายกับผู้ดูได้ตามที่นักออกแบบต้องการ เช่น

วรรณะร้อน (Warm tone) หมายถึง กลุ่มของสีซึ่งอยู่ครึ่งหนึ่งของวงล้อสีทางซีกสีแดง ได้แก่ สีเหลือง สีส้มเหลือง สีส้ม สีส้มแดง สีม่วงแดง และสีม่วง จัดเป็นสีวรรณะร้อนเพราะให้อิทธิพลความรู้สึกที่อบอุ่น ใจดี ตื่นเต้น กระฉับกระเฉงแก่ผู้ดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรรณะเย็น (Cool Tone) หมายถึง กลุ่มสีที่อยู่ทางซีกซ้ายสีน้ำเงิน ได้แก่ สีเหลือง สีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีม่วงน้ำเงิน และสีม่วง จัดเป็นสีวรรณะเย็น เพราะให้ความรู้สึกสงบ เยือกเย็น แก่ผู้ดู

ในที่นี้ จะเห็นได้ว่าสีในแต่ละวรรณะจะมีจำนวน 7 สี โดยสีเหลืองและสีม่วงสามารถที่จะอยู่ได้ทั้งสองวรรณะ การเลือกใช้สีวรรณะเดียวกันทั้งภาพจะทำให้เกิดเอกภาพ (Unity) และความกลมกลืน (Harmony)

3.3.2.2 การใช้สีต่างวรรณะ

หลักในการใช้สีต่างวรรณะเข้าด้วยกัน ควรกำหนดให้สีวรรณะใดวรรณะหนึ่งมากกว่าในอัตรา 80 % ต่อ 20 % เช่น ต้องการใช้สีกลุ่มวรรณะเย็นในพื้นที่ส่วนใหญ่ก็ควรเว้นพื้นที่ประมาณ 20 % (ควรเป็นบริเวณจุดแห่งความสนใจ) สำหรับสีวรรณะร้อนซึ่งจะทำให้งานออกแบบดูน่าสนใจและไม่ขาดเอกภาพ แต่ไม่ควรใช้สีทั้งสองวรรณะในปริมาณที่เท่า ๆ กัน เพราะจะทำให้เกิดการแข่งขันและขาดเอกภาพ

3.3.2.3 การใช้สีตรงข้าม

สีตรงข้าม (Contrast) หมายถึง สีที่อยู่บนทิศทางตรงกันข้ามในวงล้อสี สีตรงข้ามจะให้ความรู้สึกที่ตัดกันรุนแรง สร้างความเด่น และเร้าใจได้มาก แต่หากใช้ไม่ถูกหลักหรือไม่เหมาะสม หรือใช้จำนวนมากสีจนเกินไปก็จะให้ความรู้สึกที่ฟุ้งามัว ลายตา ชัดแย้ง ควรใช้สีตรงข้ามในอัตราส่วน 80% ต่อ 20% หรือหากมีพื้นที่เท่ากันที่จำเป็นต้องใช้ ควรนำสีขาวหรือสีดำเข้ามาเสริม เพื่อตัดเส้นให้แยกออกจากกัน หรือวิธีหนึ่งก็คือ การลดความสดของสีตรงข้ามให้หม่นลงไป (ประพันธ์ งามเนตร, 2540) สีตรงข้าม มี 6 คู่ ได้แก่

สีเหลือง	ตรงกันข้ามกับ	สีม่วง
สีแดง	ตรงกันข้ามกับ	สีเขียว
สีน้ำเงิน	ตรงกันข้ามกับ	สีส้ม
สีเขียวเหลือง	ตรงกันข้ามกับ	สีม่วงแดง
สีส้มเหลือง	ตรงกันข้ามกับ	สีม่วงน้ำเงิน
สีส้มแดง	ตรงกันข้ามกับ	สีเขียวน้ำเงิน

ควรระมัดระวังว่า สีตรงกันข้าม มีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง ถ้านำมาใช้เข้าด้วยกัน ผู้ดูอาจจะเกิดความรู้สึกขัดแย้งและไม่น่าสนใจได้ จึงควรหลีกเลี่ยงการนำสีตรงกันข้ามมาใช้ด้วยกันในลักษณะตรง ๆ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้านำสีตรงกันข้ามมาใช้ด้วยกัน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างมีระบบและหลักการแล้ว การใช้สีตรงกันข้ามนั้นกลับจะทำให้งานออกแบบมีคุณค่า และ น่าสนใจยิ่งกว่าการใช้คู่ประกอบอื่น ๆ

การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่ดี มีความสอดคล้องเหมาะสมกับ วัตถุประสงค์การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ จะทำให้ผลงานสื่อสิ่งพิมพ์บรรลุวัตถุประสงค์ เสริมคุณค่าให้กับ สื่อสิ่งพิมพ์นั้น ๆ เป็นอย่างดี งานออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละชิ้นไม่มีสูตรสำเร็จ แต่เป็นงานที่ต้อง อาศัยความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการเฉพาะตัวของนักออกแบบ เพื่อให้สามารถตอบสนอง ความต้องการและวัตถุประสงค์ให้ได้มากที่สุด โดยอาจอาศัยหลักการออกแบบ เช่น องค์ประกอบ มูลฐานทางศิลปะ และทฤษฎีสีมาประกอบขึ้นเป็นความสวยงามที่สามารถสื่อสารความหมายที่ ต้องการได้อย่างสมบูรณ์ (วารินทร์ รัศมีพรหม, 2527)

4. กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์สามารถจัดลำดับได้เป็นขั้นตอนหรือ “กระบวนการ” ให้เห็นภาพได้ ตั้งแต่เริ่มต้นทำงานจนสำเร็จให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยอาจจำแนกกระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ออกเป็นขั้นตอนใหญ่ ๆ 3 ขั้นตอน (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2541) คือ กระบวนการวางแผนก่อนการ ผลิต กระบวนการในขั้นตอนการผลิต และกระบวนการหลังการผลิต

4.1 กระบวนการวางแผนก่อนการผลิต (Prepress)

การจัดทำหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ใด ๆ ก็ตาม ก่อนอื่นผู้จัดทำจำเป็นต้องพิจารณาเลือก ระบบการพิมพ์ให้ถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะงานที่จะพิมพ์ เพราะจะทำให้สะดวก ประหยัด และ รวดเร็วขึ้น การเลือกใช้วัสดุการพิมพ์ก็มีความสำคัญเช่นกัน นอกจากนี้ยังควรมีความรู้เกี่ยวกับการ จัดเตรียมต้นฉบับ การจัดทำอาร์ตเวิร์ค และการประเมินราคาสิ่งพิมพ์บ้างพอสมควร

4.1.1 การวางแผนการผลิต

การออกแบบสิ่งพิมพ์จำเป็นต้องคำนึงถึงขั้นตอนการผลิตทั้งหมด เพื่อให้การ ปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนสอดคล้องและดำเนินไปได้อย่างถูกต้อง มีการสื่อความหมายและ ความเข้าใจที่ตรงกัน ทำให้การปฏิบัติงานไม่ผิดพลาด หรือเกิดการผิดพลาดน้อยที่สุด

4.1.2 การเตรียมต้นฉบับ

ต้นฉบับ (Manuscript) เป็นหัวใจสำคัญของการจัดพิมพ์งานต่าง ๆ เพราะ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ออกมาถูกต้อง สวยงาม เรียบร้อยหรือไม่ ต้นฉบับที่ เป็นต้นเรื่องอาจอยู่ในรูปของลายมือเขียนหรือพิมพ์ติดก็ได้ ต้นฉบับที่เป็นต้นเรื่องนี้หากจะส่งโรง พิมพ์เพื่อจัดพิมพ์แล้วควรเป็นตัวพิมพ์ติดที่ได้ตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว เพื่อจะได้ไม่มี การแก้ไขอีก ถ้าต้นฉบับเรียบร้อยถูกต้อง งานพิมพ์จะรวดเร็วถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภารกิจการงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 การบรรณาธิกร (Editing)

การบรรณาธิกร(Editing) หมายถึง การเตรียม การตรวจแก้ต้นฉบับการเลือกพื้นเรื่อง การเลือกอักษรพิมพ์ การพาดหัว การเขียนชื่อเรื่อง การใช้ภาพและการวางรูปแบบ เพื่อการนำลงพิมพ์ ผู้ที่มีหน้าที่ในการบรรณาธิกรจะยึดรูปแบบเหล่านี้ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของหนังสือแต่ละฉบับ เรียกว่า “สไตลบุ๊ก” หรือ “สไตลชีท”

การตรวจแก้ไขต้นฉบับก็คือ การทำหน้าที่ในการดูแลความถูกต้องเรียบร้อยทั้งหมด ตลอดจนการตระหนักถึงกฎหมาย จรรยาบรรณ และหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้ตรวจแก้ไขต้นฉบับหรือบรรณาธิกรจึงจำเป็นต้องตรวจแก้ไขทั้งในส่วนเนื้อหาของสาระ จำนวนภาษา และรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภท

4.2 กระบวนการในขั้นตอนการผลิต (Press)

กระบวนการในขั้นตอนของการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์แบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ด้วยกัน (จันทรา ทองประยูร, 2537) ได้แก่ งานก่อนพิมพ์ งานพิมพ์ งานทำสำเร็จ ซึ่งขั้นตอนของการผลิตทั้งหมดข้างต้น จะกระทำภายหลังจากกระบวนการก่อนการผลิตหรือการตรวจแก้ต้นฉบับเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว ได้แก่

งานก่อนพิมพ์ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ การเรียงพิมพ์ การพิสูจน์อักษร การทำอาร์ตเวิร์ค การถ่ายฟิล์ม และการเตรียมแม่พิมพ์

งานพิมพ์ ได้แก่ ขั้นตอนการถ่ายภาพและข้อความจากแม่พิมพ์ลงบนวัสดุพิมพ์ โดยใช้เครื่องพิมพ์

งานทำสำเร็จ ได้แก่ ขั้นตอนการพับวัสดุพิมพ์ การเข้าเล่ม การทำเล่ม การเข้าปก การตัดเจียน และการแปรสภาพงานพิมพ์ เช่น การอบมัน (Varnishing) การเคลือบพลาสติก (Laminating) การเดินทอง (Hot Stamping) การพิมพ์นูน (Embossing) เป็นต้น

ในงานพิมพ์สื่อสิ่งพิมพ์ทุกชนิด แม้จะมีลักษณะ ประเภท รูปแบบ วัตถุประสงค์ วัสดุที่ใช้พิมพ์ และกรรมวิธีในการพิมพ์ที่แตกต่างกัน แต่สิ่งพิมพ์ทุกชนิดจะต้องผ่านกระบวนการพิมพ์เหมือนกัน กล่าวคือ มีลำดับขั้นตอนของการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ 6 ขั้นตอนพื้นฐาน ดังนี้

1. การเรียงพิมพ์ (Computgraphic)
2. การจัดวางหน้า หรือ เลย์ อ้อท์ (Lay Out)
3. การจัดทำอาร์ต เวิร์ค (Art Work)
4. การพิสูจน์อักษร (Proof Reading)
5. การตีพิมพ์ (Press)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การเข้าเล่ม

4.2.1 การเรียงพิมพ์ (Computgraphic)

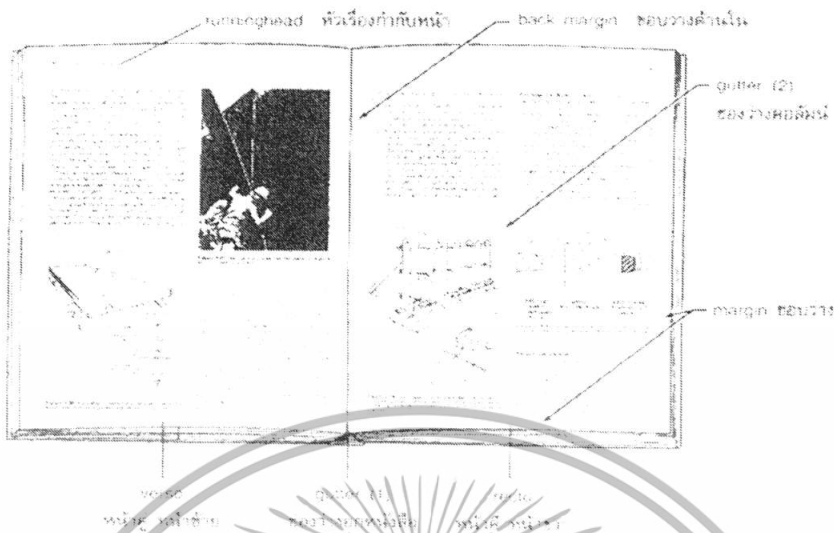
การเรียงพิมพ์เพื่อทำต้นแบบที่เป็นอาร์ต เวอร์คของการพิมพ์ออฟเซต ทำได้หลายวิธี แต่ละวิธีก็มีความเหมาะสม คุณภาพและราคาแตกต่างกันออกไป (วันชัย ศิริชนะ, 2536) ดังนี้

1. การเรียงพิมพ์ด้วยมือด้วยตัวเรียงโลหะ เป็นเทคนิคที่เก่าแก่ที่สุดของการพิมพ์เลตเตอร์เพรส และยังคงใช้มาจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะได้รับความนิยมน้อยลงก็ตาม แต่ด้วยคุณสมบัติเฉพาะหลายอย่างที่ดี ก็ทำให้ยังมีความจำเป็นต้องใช้อยู่
2. การเรียงพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีด หรือเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เป็นการเรียงพิมพ์เพื่อนำไปทำต้นฉบับของการพิมพ์ออฟเซต มีคุณภาพพอใช้ได้ ราคาข่อมเยา มีการใช้ในวงการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ในทางการค้ามีใช้บ้างแต่ไม่มากนัก
3. การเรียงพิมพ์ด้วยเครื่องเรียงพิมพ์คอมพิวเตอร์ หรือการเรียงพิมพ์ด้วยแสง เป็นการเรียงพิมพ์เพื่อนำไปทำเป็นต้นฉบับของการพิมพ์ออฟเซตหรือระบบการพิมพ์อื่นๆ ได้ดี ข้อดีของการพิมพ์วิธีนี้คือ รวดเร็ว มีตัวอักษรให้เลือกมากแบบมากขนาด สามารถทำงานเรียงพิมพ์ได้มากกว่าการเรียงพิมพ์ด้วยมือประมาณ 6-7 เท่า ข้อเสียก็คือ ตัวเครื่องและวัสดุที่ใช้ประกอบ เช่น กระดาษไวแสง และน้ำยา มีราคาแพง เป็นวิธีที่นิยมกันมากในเวลานี้

4.2.2 การจัดวางหน้า หรือ เลย์ อ๊าท์ (Lay Out)

การจัดวางหน้า หรือการออกแบบสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1.การกำหนดรูปแบบและขนาด 2.การทำแบบร่างหยาบ (Rough Layout) 3.การทำแบบร่างสมบูรณ์ (Comprehensive Layout) และ 4.การทำแบบจำลองของสิ่งพิมพ์สำเร็จหรือดัมมี่ (Dummy) (จันทรา ทองประยูร, 2537)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 แสดงตัวอย่างการทำเลย์เอาต์ (Layout)

ที่มา : สุรสิทธิ์ วิทย์ราษฎร์, 2541

4.2.3 การจัดทำอาร์ตเวิร์ค (Art Work)

กระบวนการจัดทำอาร์ตเวิร์คจะดำเนินการต่อมาจากการจัดวางหน้า หรือการวางเลย์เอาต์ เป็นการจัดทำงานศิลป์โดยจัดวางองค์ประกอบในหน้าสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ข้อความหรือตัวอักษร รูปภาพประกอบ กราฟิกต่าง ๆ มาจัดวางตามที่ได้กำหนดไว้ในเลย์เอาต์ ถือเป็นการทำงานต้นฉบับจริงขึ้น ก่อนที่จะส่งไปทำแม่พิมพ์นั่นเอง

ในการจัดทำอาร์ตเวิร์คสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือเล่ม นิตยสาร และวารสารผู้ออกแบบนิยมใช้เครื่องหมายจบเรื่อง ซึ่งเครื่องหมายนี้เรียกว่า "เครื่องหมายโคโลโฟน"

เครื่องหมายโคโลโฟน หมายถึง เครื่องหมายที่บอกให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องที่อ่านจบแล้ว มาจากคำว่า "Colophon" ซึ่งแปลว่า "พิมพ์จบแล้ว" (สุรสิทธิ์ วิทย์ราษฎร์, 2541)

4.2.4 การพิสูจน์อักษร (Proof Reading)

ในการพิสูจน์อักษรมีวัตถุประสงค์เพื่อ ตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงานอาร์ตเวิร์ค ก่อนส่งไปเข้าสู่กระบวนการจัดทำแม่พิมพ์ในขั้นตอนต่อไป

การพิสูจน์อักษรเน้นในด้านความถูกต้องการใช้ภาษา เช่น การสะกด การันต์ การเว้นวรรค การพิมพ์ตัวอักษรผิดขนาด เป็นต้น รวมทั้งพิจารณาความเรียบร้อยทั่ว ๆ ไปของชิ้นงาน เช่น การขึ้นย่อหน้าใหม่ การจัดวางรูปภาพประกอบเรื่อง และคำบรรยายภาพที่ตรงกับตำแหน่งที่กำหนดไว้ในชิ้นการวางเลย์เอาต์ รวมทั้งการตัดคำระหว่างบรรทัด เพื่อจะได้แก้ไขก่อนส่งทำแม่พิมพ์ เนื่องจากถ้ามีความผิดพลาดเกิดขึ้นแล้ว การไปแก้ไขในขั้นแก้ไขแม่พิมพ์จะเสียไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่ายสูงกว่ามาก เพราะบางกรณีจะต้องถ่ายฟิล์มใหม่หมด การพิสูจน์อักษรจึงนับเป็นขั้นตอนสำคัญต่อการจัดทำอาร์ตเวิร์คที่มีความถูกต้องสมบูรณ์แบบ

4.2.5 การทำแม่พิมพ์ (Printer Plate)

เนื่องจากการพิมพ์ในปัจจุบันนิยมระบบการพิมพ์แบบออฟเซต ซึ่งการทำแม่พิมพ์เริ่มต้นตั้งแต่การนำชิ้นงานอาร์ตเวิร์คมาแยกสี เพื่อให้ได้ฟิล์ม แล้วนำไปถ่ายลงบนแผ่นสังกะสีเคลือบน้ำยาเคมี เพื่อให้เกิดรูปรอยตามต้นฉบับ ต่างกับการพิมพ์ในระบบเลตเตอร์เพรส ซึ่งการทำแม่พิมพ์เป็นเพียงการนำบล็อกโลหะ เช่น ตัวอักษรที่มีการจัดทำไว้เรียบร้อยแล้วมาเรียงต่อกันตามต้นฉบับ

4.2.6 การตีพิมพ์ (Press)

การพิมพ์ให้ได้คุณภาพดี ผู้จัดทำจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ ได้แก่ การใช้วัสดุที่มีคุณภาพเหมาะสมกับงานและพิมพ์ได้ดี การใช้เครื่องพิมพ์ที่มีสภาพดี ช่างพิมพ์มีทักษะความชำนาญ อย่างไรก็ตาม การพิมพ์ที่มีคุณภาพที่ดีได้ผู้จัดทำพิมพ์ควรมีความรู้ความเข้าใจระบบการพิมพ์เป็นพื้นฐาน

การพิมพ์เป็นยก ในการพิมพ์หนังสือจำนวนมาก ๆ นั้น โดยปกติแล้วจะพิมพ์มากกว่าครั้งละหนึ่งหน้าเสมอ ซึ่งการจะพิมพ์ด้านละก็หน้าก็ขึ้นอยู่กับขนาดของหนังสือและขนาดของแท่นพิมพ์ เมื่อพิมพ์ครบทั้งสองหน้าแล้วจึงนำมาพับให้ได้ขนาดรูปเล่มของหนังสือที่ต้องการ แต่ละแผ่นที่พิมพ์ครบทั้งสองหน้าแล้วนำมาพับให้ได้ขนาดตามต้องการนี้เรียกว่า “ยก” หรือ “ยกพิมพ์” ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Signature เช่น ขนาด 8 หน้ายก ก็คือ กระดาษที่เข้าเครื่องพิมพ์พิมพ์ด้านละ 4 หน้า 2 ด้าน เท่ากับ 8 หน้า เมื่อนำมาพับตั้งฉากกัน 2 ครั้งจะได้จำนวนทั้งหมด 8 หน้า เป็นต้น (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2541)

4.3 กระบวนการหลังการผลิต (Afterpress)

4.3.1 การเข้าเล่ม

การพิมพ์หนังสือโดยทั่วไปจะแบ่งการทำเล่มเป็น 2 วิธี คือ การทำเล่มแบบปกอ่อน และการทำเล่มแบบปกแข็ง

1. การทำเล่มแบบปกอ่อน เป็นการทำเล่มที่ใช้ปกที่มีน้ำหนักมากกว่าน้ำหนักของกระดาษเนื้อในประมาณ 2 เท่า เช่น กระดาษการ์ดอาร์ตที่สามารถจับปกงอโค้งได้ วิธีการเข้าเล่มแบบปกอ่อน ทำได้หลายวิธีตามความเหมาะสมของงาน ได้แก่

- เย็บมุงหลังคา เหมาะสำหรับหนังสือที่มีความหนาไม่มากไม่ควรเกิน 100 หน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เย็บสัน เหมาะสำหรับหนังสือที่หนาและต้องการมีข้อความที่สันปก วิธีนี้ควรใช้กับหนังสือที่มีความหนาเกิน 100 หน้า แต่ไม่ควรหนาเกิน 1 ซม.

- ไส้กาว เป็นการเข้าเล่มโดยใช้เครื่องทำเล่มกรีดสันออก แล้วเลื่อยให้เป็นร่อง เพื่อให้กาวเข้าไปยึดติดระหว่างแผ่นเนื้อในแล้วใช้ปากหุ้มฉีกด้วยกาว คล้ายกับกับการเย็บสัน

- เย็บกึ่ง-ไส้กาว เป็นการเข้าเล่มโดยใช้ด้ายเย็บระหว่างยกพิมพ์ติดต่อกันทั้งเล่ม แล้วใช้กาวทาสันให้ยึดติดกัน จากนั้นจึงนำไปเข้าปก ซึ่งอาจเป็นปกแข็งหรือปกอ่อนก็ได้ วิธีนี้ดีที่สุด แข็งแรงที่สุด แพงที่สุด

2. การทำเล่มแบบปกแข็ง เป็นการเข้าเล่มโดยแยกเนื้อในออกมาเย็บด้วยการเย็บกึ่ง หรือไส้นหากาวไว้ก่อน จากนั้นจึงนำไปเข้าปกที่เป็นกระดาษแข็งเบอร์ที่ต้องการ หุ้มด้วยกระดาษที่ใช้พิมพ์ปก หรือหุ้มด้วยผ้าไหม ผ้าแล็คซีน หรือกระดาษสี แล้วนำมาเข้าเล่ม ปกติจะกำหนดขนาดที่เนื้อใน ปกจะโตกว่าเนื้อในจากขนาดมาตรฐานประมาณ 2-5 มิลลิเมตร ทั้ง 3 ด้าน เพื่อป้องกันเนื้อในให้คงทน วิธีนี้จะได้น้ำหนักที่ตรงความต้องการความคงทนสูง แต่ต้นทุนการผลิตจะสูงเพิ่มขึ้นกว่าการเข้าเล่มแบบปกอ่อนมาก

4.3.2 การอบพลาสติก (Lacquer or Varnish Coating : U.V. Coating)

การอบพลาสติก มักใช้กับงานปกหรือสิ่งพิมพ์ที่ต้องการความเงามันเพิ่มขึ้น โดยใช้ น้ำยาเคลือบทั้งแบบธรรมดาหรือเคลือบ แล้วนำไปขัดผิวให้มัน หรือแบบน้ำยาที่แห้งด้วยแสงอุลตราไวโอเลต (UV) เคลือบลงไปแล้วผ่านแสงจะได้ความเงามันขึ้นมา (วันชัย ศิริชนะ, 2536)

4.3.3 การเคลือบพลาสติก (Plastic Laminating)

การเคลือบพลาสติกต้องการความคงทนของผิวกระดาษหรือวัสดุให้ทนต่อการฉีกขาด หรือป้องกันน้ำโดยใช้แผ่นพลาสติกบาง ๆ สีขาวฉีกเคลือบลงบนผิววัสดุอีกชั้นหนึ่ง โดยอาจใช้กาวพิเศษหรือระบบความร้อนให้แผ่นพลาสติกเกาะยึดอยู่ วิธีนี้ไม่ได้ต้องการทำให้ผิวมันวาวแต่ต้องการคุณภาพเรื่องความคงทน วิธีนี้ผลิตได้ช้าและต้นทุนการผลิตสูงกว่าวิธีอบพลาสติกมาก

4.3.4 การเดินทองและปั้มนูน (Hot Stamping & Embossing)

การเดินทองและปั้มนูนส่วนมากใช้มากกับตัวอักษร ตรา หรือ การ์ดมงคลต่าง ๆ การเดินทอง คือ การใช้ฟอยล์สีทองหรือสีอื่น ๆ เช่น เงิน ฟ้า เขียว เหลือง เมื่อปั้มด้วยความร้อนในระดับหนึ่งฟอยล์สีจะหลุดเกาะติดบนวัสดุนั้น ในกรณีที่ต้องการให้ตัวอักษรหรือตรานูนสูงขึ้นมาจะต้องทำบล็อกปั้มให้สูงขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง วิธีนี้อาจได้สีสวยงามและความสวยงามพิเศษ (วันชัย ศิริชนะ, 2539)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ระบบการพิมพ์

4.4.1 การพิมพ์ระบบใช้แรงกด

การพิมพ์ระบบใช้แรงกด เป็นการผลิตสำเนาจากแม่พิมพ์ที่ได้รับหมึกบนวัสดุพิมพ์ โดยใช้เครื่องพิมพ์แรงกดและการสัมผัสในการถ่ายทอดภาพและข้อความจากแม่พิมพ์แม่พิมพ์และวัสดุพิมพ์อาจสัมผัสกันโดยตรงหรือไม่ก็ได้ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ระบบด้วยกันคือ

4.4.1.1 การพิมพ์ระบบพื้นนูน

การพิมพ์ระบบพื้นนูน (Relief Printing) เป็นการพิมพ์ที่ใช้แม่พิมพ์ในลักษณะที่บริเวณภาพหรือบริเวณพิมพ์ซึ่งประกอบด้วย ตัวอักษรและภาพอยู่ระดับสูงกว่าบริเวณไร้ภาพหรือบริเวณที่ไม่ต้องการพิมพ์เล็กน้อยเมื่อผ่านหมึกบนแม่พิมพ์ หมึกจะเกาะอยู่บนบริเวณพิมพ์เท่านั้น และเมื่อใช้แรงกดหมึกจะถ่ายทอดจากแม่พิมพ์สู่กระดาษเป็นการพิมพ์ทางตรงที่แม่พิมพ์สัมผัสวัสดุพิมพ์

การพิมพ์เลตเตอร์เพรสส์ (Letterpress) การพิมพ์แบบพื้นนูน ประกอบด้วย การพิมพ์เลตเตอร์เพรสส์ และการพิมพ์เฟล็กโซกราฟี การพิมพ์เลตเตอร์เพรสส์เป็นวิธีการพิมพ์ที่พัฒนาในสมัยยุคเทนเบิร์ก ใช้แม่พิมพ์ที่ทำจากโลหะหล่อเป็นตัวๆเพื่อนำมาเรียงพิมพ์เมื่อพิมพ์เสร็จแล้วสามารถทำความสะอาดแล้วนำตัวเรียงพิมพ์นั้นกลับมาใช้ใหม่ การพิมพ์เลตเตอร์เพรสส์เหมาะ กับงานพิมพ์ที่ไม่ต้องการคุณภาพสูงมาก งานลายเส้นไม่มีภาพประกอบหรือมีน้อยและมีงบประมาณจำกัด

การพิมพ์เฟล็กโซกราฟี พัฒนามาจากการพิมพ์เลตเตอร์เพรสส์ใช้แม่พิมพ์ที่ทำจากยางธรรมชาติหรือยางสังเคราะห์แต่เดิมเรียกว่า การพิมพ์แอนิลีนเหมาะกับการพิมพ์งานบรรจุภัณฑ์หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ บนวัสดุพิมพ์ประเภทต่างๆเช่นฟิล์ม ฟอยล์ กระดาษกระดาษแข็ง และเหมาะกับการที่มีจำนวนพิมพ์สูง ต้องการคุณภาพทางการพิมพ์ไม่สูงมากนัก

4.4.1.2 การพิมพ์ระบบพื้นราบ

การพิมพ์จากแม่พิมพ์พื้นราบ (Planographic Printing) การพิมพ์วิธีนี้แม่พิมพ์ที่ใช้พิมพ์จะเป็นพื้นแบน โดยอาศัยปฏิกิริยาทางเคมีทำให้ส่วนที่ต้องการพิมพ์รับหมึก ส่วนที่ไม่ต้องการพิมพ์ไม่รับหมึก เมื่อเอาหมึกทาบนแม่พิมพ์หมึกจะเกาะติด อยู่เฉพาะ ส่วนที่ต้องการพิมพ์เท่านั้น และเมื่อเอาแรงกด กดกระดาษลงบนแม่พิมพ์หมึกก็จะเกาะติดกระดาษขึ้นไป ก็จะได้สิ่งพิมพ์ตามที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพิมพ์ออฟเซต (Offset)

การพิมพ์ออฟเซต(Offset) เป็นการพิมพ์ทางอ้อม การถ่ายทอดภาพจะเริ่มจากแม่พิมพ์ผ่านตัวกลางคือผ้ายาง แล้วลงบนวัสดุใช้พิมพ์ตามลำดับ ตัวอักษรและภาพบนแม่พิมพ์มีลักษณะอ่านออกแต่เมื่อปรากฏบนผ้ายางจะกลับซ้ายเป็นขวาจากภาพจริง และเมื่อปรากฏบนวัสดุใช้พิมพ์จะเป็นลักษณะอ่านออกอีกครั้ง แม่พิมพ์ออฟเซตมีความแบนราบ ถ้าใช้มีดสัมผัสจะไม่สามารถแยก ความแตกต่างระหว่างบริเวณภาพหรือบริเวณพิมพ์และบริเวณไร้ภาพหรือบริเวณไม่พิมพ์ได้ การแยกบริเวณทั้งสองออกจากกันในทางการพิมพ์จึงใช้น้ำและน้ำมัน โดยที่บริเวณภาพหรือบริเวณพิมพ์บนแม่พิมพ์มีคุณสมบัติรับหมึกแต่ไม่รับน้ำ ส่วนบริเวณไร้ภาพหรือบริเวณไม่พิมพ์บนแม่พิมพ์บนแม่พิมพ์จะมีคุณสมบัติตรงกันข้าม คือ รับน้ำแต่ไม่รับหมึก ดังนั้นเมื่อผ่านน้ำลงบนแม่พิมพ์ น้ำจะเกาะบนบริเวณไร้ภาพหรือบริเวณไม่พิมพ์เท่านั้น และเมื่อใช้แรงกดพิมพ์ หมึกจะถ่ายทอดจากแม่พิมพ์ลงบนผ้ายาง แล้วจึงลงบนกระดาษตามลำดับ

การพิมพ์ออฟเซตให้คุณภาพงานพิมพ์สูง เหมาะกับงานที่มีภาพประกอบจำนวนมาก สามารถพิมพ์งานสอดสีสวยงาม นิยมใช้พิมพ์สิ่งพิมพ์ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวันที่มีจำนวนพิมพ์สูง เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ไปสเตอร์ แผ่นพับ โบรชัวร์ แคตตาล็อก ฟอร์มทางธุรกิจ

4.4.1.3 การพิมพ์ระบรื่องลึก

การพิมพ์จากแม่พิมพ์จากแม่พิมพ์ที่เป็นพื้นลึก (Gravuer หรือ Intaglio อ่านว่า กราฟัวร์หรืออินทาลโย) การพิมพ์วิธีนี้ส่วนที่ต้องการพิมพ์ จะถูกแกะเป็นร่องลึกลงไปบนแม่พิมพ์ เมื่อจะพิมพ์เอาหมึกทาบนแม่พิมพ์ หมึกจะมีลักษณะค่อนข้างเหลว จะฝังตัวอยู่ในร่องที่แกะไว้ในแม่พิมพ์ แล้วก็เช็ดหมึกที่ติดอยู่บนผิวหน้าแม่พิมพ์ออกให้หมดให้เหลือไว้แต่เฉพาะหมึกที่อยู่ในร่องบนแม่พิมพ์แล้วใช้แรงกด กดกระดาษลงบนแม่พิมพ์ หมึกนี้จะเกาะติดกระดาษขึ้นไป ก็จะได้ชิ้นงานพิมพ์ตามที่ต้องการ

การพิมพ์กราฟัวร์

การพิมพ์กราฟัวร์มีลักษณะสำคัญคือ แม่พิมพ์หรือโมพิมพ์มีบริเวณภาพหรือบริเวณพิมพ์อยู่ลึกหรือต่ำลงไปจากผิวหน้าแม่พิมพ์ เมื่อผ่านหมึกที่มีลักษณะเหลวลงบนแม่พิมพ์ หมึกจะฝังอยู่ในแอ่งหมึกเล็กในบริเวณหรือบริเวณพิมพ์ ส่วนหมึกที่เปราะอยู่บนบริเวณไร้ภาพนั้น จะถูกปาดออกด้วยใบปาดหมึก (Doctor Blade) และเมื่อใช้แรงกดให้แม่พิมพ์สัมผัสกระดาษหรือวัสดุใช้พิมพ์อื่นๆ หมึกจะถูกถ่ายทอดจากแม่พิมพ์ลงบนกระดาษหรือวัสดุใช้พิมพ์อื่นในลักษณะการพิมพ์ทางตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพิมพ์กราฟวอร์ให้คุณภาพงานพิมพ์ที่สวยงาม แต่ต้นทุนการทำแม่พิมพ์สูงกว่าการพิมพ์ประเภทอื่น จึงควรใช้พิมพ์งานที่ต้องการจำนวนพิมพ์สูงเท่านั้นตั้งแต่หลายหมื่นจำนวนพิมพ์ขึ้นไป งานที่นิยมใช้การพิมพ์กราฟวอร์ เช่น บรรจุภัณฑ์ กระดาษปิดฝาผนัง

4.4.1.4 การพิมพ์ระบบลายฉลุ(Stencil)

การพิมพ์จากแม่พิมพ์ลายฉลุ การพิมพ์วิธีนี้แผ่นแม่พิมพ์เป็นแผ่นบาง ๆ ที่บดหีกผ่านไปได้โดยการพิมพ์วิธีนี้ใช้สำหรับการพิมพ์โปสเตอร์ แผ่นโฆษณาใบปลิว เป็นต้น นอกจากนี้ใช้พิมพ์บนกระดาษแล้วอาจใช้พิมพ์บนผ้า เช่น การพิมพ์ผ้าปาเต๊ะใช้พิมพ์โดยวิธีนี้ อาจพิมพ์ลงบนสังกะสี บนไม้ บนแก้ว เช่นขวดแก้วน้ำอัดลมโดยทั่วไปใช้พิมพ์ด้วยวิธีนี้ และอาจพิมพ์บนพลาสติกได้ด้วย

การพิมพ์สกรีน

การพิมพ์ระบบลายฉลุ เป็นวิธีการพิมพ์ที่ทำได้โดยวาดภาพหรือลวดลายบนกระดาษแล้วตัดหรือเจาะลวดลายนั้นจะได้พื้นฉลุตามที่ต้องการ เมื่อทาบแผ่นพื้นฉลบบนวัสดุใช้พิมพ์แล้วระบายสีหรือพ่นสีผ่านรูหรือช่องเปิดนั้น จากนั้นเอาแผ่นพื้นฉลุออก จะได้ภาพหรือลวดลายตาม ที่ออกแบบไว้แผ่นฉลุสามารถนำมาใช้ในการพิมพ์ได้หลายครั้งจนกว่าแผ่นจะขาดหรือเสียรูป การผ่านหมึกลงบนวัสดุใช้พิมพ์ทำได้โดยใช้ที่ปาดที่หยุนตัว

ปัจจุบันนิยมใช้การพิมพ์ลายฉลุสิ่งพิมพ์ที่ใช้งบประมาณน้อยและจำนวนพิมพ์น้อย แต่คุณภาพสูงสามารถพิมพ์ภาพลวดลายละเอียดรวม ทั้งภาพฮาโลโทน โดยพิมพ์ลงบนวัสดุใช้พิมพ์เกือบทุกชนิด หลากพื้นผิว ลวดลาย รูปทรง เพียงแต่มีขนาดจำกัด เท่าที่ขนาดกรอบสกรีน สามารถพิมพ์ได้ นอกจากนี้ยังสามารถใช้กับหมึกพิมพ์หลายชนิดที่เป็นหมึกทึบแสง (วันชัย ศิริชนะ, 2539)

4.4.2 การพิมพ์ระบบไร่แรงกด

การพิมพ์ระบบไร่แรงกดหรือการพิมพ์ไม่สัมผัส เป็นการพิมพ์ที่ไม่ต้องอาศัยแม่พิมพ์ เครื่องพิมพ์ และการสัมผัสระหว่างแม่พิมพ์และวัสดุใช้พิมพ์ และไม่ต้องอาศัยแรงกด หรือแรงอัดสัมผัสในการทำให้เกิดภาพ การพิมพ์ระบบไร่แรงกดที่ใช้กันทั่วไปมีหลายประเภท ในที่นี้จะกล่าวเพียง 2 ประเภท ประเภทแรกคือ การพิมพ์ด้วยวิธีไฟฟ้าสถิต ได้แก่ การถ่ายเอกสาร และการพิมพ์เลเซอร์ ประเภทที่สองคือ การพิมพ์พ่นหมึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1.1 การพิมพ์ด้วยวิธีไฟฟ้าสถิต

การพิมพ์ด้วยวิธีไฟฟ้าสถิต ช่วยปฏิวัติงานในวงการพิมพ์ ทำให้ได้งานที่รวดเร็ว เพราะไม่ต้องใช้การถ่ายภาพหรือการทำแม่พิมพ์ในการผลิตสำเนาจำนวนมาก การพิมพ์ด้วยวิธีนี้ได้แก่ การถ่ายเอกสาร และการพิมพ์เลเซอร์

หลักการพิมพ์วิธีนี้ใช้การผลัดดันประจุไฟฟ้าแทนการดูดประจุ มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน คือ การจ่ายประจุ(Charging) การฉายแสง (Exposure) การสร้างภาพ (Development) การถ่ายโอน (Transfer) การผนึกภาพ (Fixing) และการทำความสะอาด (Cleaning)

4.2.1.1.1 การถ่ายเอกสาร

หลักการพิมพ์วิธีนี้ใช้การผลัดดันประจุไฟฟ้าแทนการดูดประจุ มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจ่ายประจุ (Charging) ตัวกลางรับในวิธีการพิมพ์นี้มีพื้นผิวเป็นตัวนำแสง (Chester Carlson) รูปทรงกระบอก (Drum) ที่เคลือบด้วยซีลีเนียม สังกะสีออกไซด์ หรือแคดเมียมซัลไฟด์ แต่ซีลีเนียมเป็นที่นิยมใช้มากกว่าเพราะหาง่ายและราคาถูกวัสดุที่ใช้เป็นตัวนำแสงต้องมีคุณสมบัติคง ประจุได้ในที่มืด แต่ปล่อยประจุเมื่อถูกแสง
2. การฉายแสง (Exposure) ระหว่างภาพต้นฉบับ บริเวณมืดของต้นฉบับซึ่งเป็นบริเวณจะดูดกลืนแสงจึงไม่สะท้อนแสงไปบนตัวนำแสงทรงกระบอก ดังนั้น บนทรงกระบอกจึงยังคงประจุในบริเวณภาพ ส่วนบริเวณสว่างของต้นฉบับซึ่งเป็นบริเวณไร้ภาพสะท้อนแสงลงบนทรงกระบอก แล้วเกิดการปล่อยประจุจากทรงกระบอกในบริเวณนั้น ภายหลังการฉายแสงจึงเกิดภาพแฝงที่ประกอบด้วยประจุไฟฟ้าในบริเวณภาพบนทรงกระบอก
3. การสร้างภาพ (Development) ทำโดยใช้หมึกผง (Toner) บนทรงกระบอก หมึกผงที่นิยมใช้บนผงแห้ง ประกอบด้วยอนุภาคเล็กๆ ทำจากผงโลหะ และเรซิน หมึกผงมีคุณสมบัติรับประจุไฟฟ้าเพื่อให้หมึกเกาะบนตัวนำแสง และถ่ายทอดลงบนผิวกระดาษ ส่วนเรซินช่วยให้หมึกเกาะติดกระดาษภายหลังการถ่ายโอน
4. การถ่ายโอน (Transfer) ขณะถ่ายโอนกระดาษจะผ่านเข้าไปแนบกับทรงกระบอกและรับผงหมึกปรากฏภาพบนกระดาษ
5. การผนึกภาพ (Fixing) หมึกผงถูกทำให้ติดแน่นบนกระดาษด้วยความร้อนจากหลอดไฟหรือลูกกลิ้ง หมึกผงจะหลอมและติดแน่นบนกระดาษด้วยการ ดูดซึม จากนั้นกระดาษจะถูกส่งออกไปยังเป็นรับกระดาษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การทำความสะอาด (Cleaning) เป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อทำความสะอาดผิวตัวนำแสง มิฉะนั้นจะมีหมึกผงเกาะอยู่และถ่ายโอนลงบนกระดาษแผ่นต่อไป เกิดภาพเงาที่ไม่พึงปรารถนาจากต้นฉบับเดิม หรือทำให้กระดาษแผ่นไปดำทั้งแผ่น ข้อดีอีกข้อในการทำความสะอาดคือทำให้หมึกผงอยู่ในสภาพเดิม หมึกผงที่ไม่ได้ถ่ายโอนบนกระดาษสามารถนำมาใช้ได้ อีก การทำความสะอาดใช้การปัดและเช็ด ในบางเครื่องอาจมีหัวดูดสูญญากาศ

การถ่ายเอกสารสามารถผลิตภาพสอด้สีได้ด้วยต้นทุนต่ำ เครื่องถ่ายเอกสารสีมีหน่วยหมึกผงสี 3 หน่วย ตามแม่สีที่ใช้ในการพิมพ์ คือ สีเหลือง สีมาเจนดำหรือม่วงแดง และสีไวแอนหรือน้ำเงินเขียว นอกจากนี้ เครื่องถ่ายเอกสารที่ทำงานได้รวดเร็วยังมีถาดป้อนกระดาษอัตโนมัติอุปกรณ์ย่อย หรือขยายภาพ อุปกรณ์เก็บและแยกกระดาษและอุปกรณ์ที่ช่วยถ่ายเอกสารสองหน้าพร้อมกัน ผู้ใช้งานสามารถป้อนกองเอกสารต้นฉบับ และได้สำเนา ที่เป็นรูปเล่มในเวลาไม่กี่นาที

4.2.1.1.2 การพิมพ์พ่นหมึก (Ink Jet Printing)

การพิมพ์พ่นหมึก เป็นการผลิตภาพโดยพ่นหยดหมึกลงบนผิววัสดุใช้พิมพ์ จึงสามารถพิมพ์ลงบนวัสดุใช้พิมพ์หลายประเภท ทั้งกล่องลูกฟูก พลาสติก ผ้า กระดาษ รวมทั้งกระดาษทราย วัสดุที่หยุ่นตัว วัสดุที่มีผิวโค้ง และหยาบ ในอุตสาหกรรมการพิมพ์ นิยมใช้พิมพ์ชื่อและที่อยู่บนซองเพื่อส่งถึงผู้รับโดยตรง (Direct Mail) เครื่องพิมพ์พ่นหมึกยังใช้ในการพิมพ์ชื่อที่อยู่ และจำนวนเงินบนเช็คที่มีการพิมพ์ข้อความอื่นมาแล้ว โดยเว้นช่องว่างเพื่อระบุข้อความที่จำเป็นในภายหลัง

การพิมพ์พ่นหมึกต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อทำให้เกิดภาพจากการเรียงตัวของจุดที่เกิดจากหยดหมึก การพ่นหมึกมี 2 แบบ คือ การพ่นหมึกแบบต่อเนื่อง (Continuous-spray) และ การพ่นหมึกตามต้องการ (Drop-on-Demand or Impulse)

1. การพ่นหมึกแบบต่อเนื่อง

หัวพ่นจะพ่นหมึกต่อเนื่องลงบนผิววัสดุใช้พิมพ์ หมึกที่ถูกพ่นออกมาจากหัวพ่นและเป็นหมึกที่ไม่ทำให้เกิดภาพจะถูกหันเหออก (Deflect) เพื่อไม่ให้กระทบผิววัสดุใช้พิมพ์ และถูกรวบรวมในหน่วยหมึกเพื่อนำมาใช้ใหม่

2. ระบบพ่นหมึกตามต้องการ

เครื่องพิมพ์จะปล่อยหมึกสู่หัวพ่นเฉพาะบริเวณที่ทำให้เกิดภาพ เมื่อกล่องหมึกได้รับแรงดันคล้อยกล่องหมึกในระบบต่อเนื่อง แต่แทนที่จะพ่นหมึก เป็นสายโดยต่อเนื่อง จะมีการกระตุ้นกล่องหมึกด้วยไฟฟ้าตามข้อมูลดิจิทัลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้หยดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมึกออกจากหัวพิมพ์จะหยุด และกระทบผิววัสดุใช้พิมพ์โดยไม่ต้องมีอุปกรณ์หันเหหมึกออกจากทิศทางที่พิมพ์ออกมา หน่วยหมึกในระบบนี้จึงมีความซับซ้อนน้อยกว่า นอกจากนี้ยังประหยัดกว่าเพราะใช้หมึกเฉพาะบริเวณที่ต้องการพิมพ์เท่านั้น แต่ข้อเสียของระบบนี้คือ การทำงานจะช้ากว่าแบบแรก

ข้อเสียของการพิมพ์พ่นหมึกโดยทั่วไป คือให้ภาพที่มีความละเอียดต่ำ เนื่องจากขนาดของหมึกขึ้นกับขนาดของหัวพ่นหมึกหยดหมึกจึงมีขนาด ค่อนข้างใหญ่ และยังอาจเกิดข้อผิดพลาดจากการหยดของหมึก โดยหมึกบางหยดอาจตกบนบริเวณไร้ภาพของผิววัสดุใช้พิมพ์ นอกจากนี้หยดหมึกยังอาจแผ่ออกโดยรอบเนื่องจากการแห้งของหมึกใช้วิธีการดูซึม ทำให้ได้ภาพคุณภาพต่ำ (วันชัย ศิริชนะ, 2539)

4.4.3 การพิมพ์ระบบอิเล็กทรอนิกส์

ในปลายของคริสต์ศตวรรษที่ 20 ความสามารถของเครื่องกลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อผลิตสิ่งพิมพ์จำนวนมากได้รับความนิยมสูงสุด เทคนิคการเรียงพิมพ์ เทคนิคทางกลอง การวางรูปแบบฟิล์ม การทำแม่พิมพ์ เครื่องจักรทางการพิมพ์ และการทำสำเร็จล้วนใช้ อุปกรณ์ประเภทเครื่องกลและอิเล็กทรอนิกส์

การพิมพ์ระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือการจัดพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Publishing) เป็นการจัดพิมพ์ข้อมูลด้วย อิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ต้องใช้กระดาษ แต่ใช้การบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์คือ เครื่องคอมพิวเตอร์บุคคล (Personal Computer or PC) ระบบประมวลภาพ (Image Processing System) ช่วยสร้าง และผลิตสำเนาตัวอักษรและภาพ ระบบงานก่อนพิมพ์ดิจิทัล (Digital Pre-Press System) ช่วยประมวลข้อมูลภาพและ แยกสีเพื่อผลิตแม่พิมพ์ กระบวนการดังกล่าวมีการแปลง ข้อมูลภาพ ให้เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก่อนนำข้อมูลไปใช้งานในขั้นตอนต่างๆต่อไป

อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกับคอมพิวเตอร์คือเครื่องกราด (Scanner) เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ต่อเข้ากับระบบการจัดพิมพ์ตั้งโต๊ะ ช่วยเปลี่ยนภาพถ่ายหรือภาพวาดเป็นข้อมูลดิจิทัล เครื่องพิมพ์ที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์มีหลายประเภท เช่น เครื่องพิมพ์แรงกด (Impact Printer) เครื่องพล็อตภาพ (Plotter) เครื่องพิมพ์พ่นหมึก เครื่องพิมพ์เลเซอร์และเครื่องสร้างภาพเลเซอร์ (Laser Imagesetter)

การจัดพิมพ์ตั้งโต๊ะ (Desktop Publishing or DTP or Dtp)

การจัดพิมพ์ตั้งโต๊ะ เป็นเทคโนโลยีที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์บุคคลเพื่อออกแบบและเอกผลิตภาพและตัวอักษรได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วอุปกรณ์ที่ใช้ยังการคำนวณว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบด้วยโปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing) และสร้างตัวอักษร โปรแกรมสร้างภาพกราฟิก โปรแกรมที่ช่วยรวมองค์ประกอบต่างๆ เข้าเป็นหน้า และส่งเข้าเครื่องพิมพ์ เครื่องพิมพ์ที่ใช้มัก เป็นเครื่องพิมพ์เลเซอร์

บริษัทแอลดีเอส (Aldes Coporation) จากเมืองซีแอตเทิลผลิตโปรแกรมจัดหน้าเพจเมกเกอร์ (PageMaker) และ บริษัทอะโดบีซิสเต็ม (Adode Systems) จากแคลิฟอร์เนีย ผลิตโปรแกรมโพสต์สคริปต์ (PostScript) ซึ่งเป็นโปรแกรม ที่ช่วยในการจัดหน้า โปรแกรมเพจเมกเกอร์ ใช้กับเครื่องพิมพ์เลเซอร์ (Laser Writer) ส่วนโปรแกรมโพสต์สคริปต์ใช้กับ เครื่องสร้างภาพไลโนโทรนิค (Linotronic Imagesetter)

การพิมพ์ตั้งแต่ช่วยลดขั้นตอน ค่าใช้จ่าย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดพิมพ์ ได้ตั้งแต่ผู้ออกแบบ ผู้เรียงพิมพ์ และผู้ทำอาร์กเวิร์ก วัตถุประสงค์ของการพิมพ์ตั้งแต่ก็เพื่อผลิตงานบนโต๊ะ โดยใช้เนื้อที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับกรพิมพ์และการจัดพิมพ์ดั้งเดิม ต้นฉบับ มักเป็นเอกสารที่เป็นแผ่นกระดาษหลายแผ่นประกอบกัน เช่นรายงาน คู่มือ วารสาร หรือหนังสือ เพื่อผลิตเอกสารให้คนทั่วไปรู้จักหรือ ให้ประเด็นข้อมูลมากกว่าการพิมพ์จำนวนมาก (วันชัย ศิริชนะ, 2539)

4.4.4 การพิมพ์ยุคใหม่

เทคโนโลยีการพิมพ์สมัยใหม่มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงจากระบบดั้งเดิมไปอย่างมาก ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการเตรียมพิมพ์ ขั้นตอนการพิมพ์ และขั้นตอนการพิมพ์ ได้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัตโนมัติเข้ามาช่วยพัฒนากระบวนการพิมพ์มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการแข่งขันในโลกธุรกิจยุคปัจจุบัน (อรัญ หาญสืบสาย, 2542 : 1) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการพิมพ์จึงต้องปรับปรุงคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อรับงานส่งงานกับลูกค้าให้มากขึ้นรวมทั้งผู้ประกอบการเปลี่ยนบทบาทจากเป็นผู้บริหารการพิมพ์ทั่วไปอย่างเดียว มาเป็นการพิมพ์งานด่วนงานตามสั่งตลอดจนบริการรับส่งข้อมูลต้นฉบับและงานเตรียมพิมพ์ในระบบเครือข่าย เช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) อินทราเน็ต (Intranet) และการผลิตสื่อมัลติมีเดีย (Multi Media) เป็นต้น (วันชัย ศิริชนะ, 2539)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธราธร สุวรรณรักษ์ (2541) ได้วิจัยโครงการออกแบบสิ่งพิมพ์สำหรับโฆษณาประชาสัมพันธ์ของร้านขายผ้าตักแต่งบ้าน “ฝ้าย ซอ คำ” จัดทำขึ้นเพื่อต้องการปรับปรุงภาพลักษณ์ทางด้านความเป็นไทย สีสันของไทย ชีวิตความเป็นอยู่แบบไทย เช่น บ้านเรือน วัด อาคาร โดยนำเอาลวดลายพื้นผิวของสิ่งเหล่านั้นมาใช้กับงาน ในการออกแบบได้คำนึงถึงความสามารถในการสื่อสาร สื่อสารด้วยภาพ สามารถทำให้ผู้เข้าใจได้ จากการศึกษาข้อมูลสรุปได้ว่า แนวทางในการออกแบบจะให้มุมมองของความเป็นไทย ชีวิตความเป็นอยู่แบบไทย มาจัดการให้เกิดงานออกแบบที่น่าสนใจ ด้วยการถ่ายภาพตามที่เราคิด ในเชิงศิลปะ เน้นความงามของน้ำหนักภาพ การจัดองค์ประกอบในภาพนั้นให้สะท้อนความเป็นอยู่วิถีชีวิตแบบไทย

ณเลิศ สกุลปัญญาพล (2539) ทำการวิจัยโครงการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการโฆษณา มีดโกนหนวด Gillette รุ่น Sensor Excel โดยใช้การรับรู้ที่มีต่อพื้นผิว มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์แนวทางใหม่ ๆ ในการออกแบบสิ่งพิมพ์ เพื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์ มีดโกนหนวด Gillette รุ่น Sensor Excel มุ่งศึกษาแนวทางใหม่ ๆ ที่มีความน่าสนใจ คือ ศึกษาการรับรู้ของมนุษย์ที่มีต่อพื้นผิวต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับงานโฆษณาชิ้นนี้ ผลการวิจัยพบว่าขั้นตอนการรับรู้ของมนุษย์ที่มีต่อวัตถุและพื้นผิวต่าง ๆ มีความสำคัญและน่าสนใจมาก กลุ่มเป้าหมายเป็นลักษณะของกลุ่มใหญ่คือ อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่พิถีพิถันต่อความสะอาดบนใบหน้าและมีฐานะพอใช้ได้ การวางสื่อโดยใช้ MAG AD, PRESS AD, BELL BROAD BUS BLACK และ POSTER นั้นดูจะเหมาะสมและครอบคลุม เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด

เชษฐชาย ช้างแก้ว (2542) ได้ทำการวิจัยออกแบบสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์และสร้างภาพพจน์ให้สินค้าร้าน “MUUNG-DOO” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับชาวต่างชาติได้รู้จักและสามารถดึงเงินตราต่างประเทศกลับเข้ามาในประเทศ เป็นการช่วยเหลือสังคมอีกทาง โดยมีแนวคิดที่ว่าสินค้าประเภท Home Furnishing นั้นดึงดูดชาวต่างชาติได้ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็น Designer ชาวต่างชาติที่ชอบสินค้าที่มีที่มาและสินค้านั้นสามารถสร้างภาพพจน์ที่ดีให้ตนเองได้ โดยสินค้าของทางร้านจะมีจุดเด่นคือ ทุกชิ้นมี Concept ว่ามาจากอะไรและสินค้าจะพิเศษตรงที่นำ Concept นั้นมาบวกกับ Trend Fashion ทำให้สินค้าเข้ากับยุคสมัย ซึ่งการโฆษณาประชาสัมพันธ์และสร้างภาพพจน์มีหลายวิธี วิธีที่ตรงกับสินค้าของทางร้านมากที่สุดคือ การเล่าเรื่องที่มี theme และมีวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ และการใช้สื่อโฆษณา เช่น แคตตาล็อก AD.โฆษณา และ Promotion Piece จะตรงและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ณาดยา ประกิจจานุรักษ์ (2539) ทำการวิจัยโครงการออกแบบสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์
 นิทรรศการศิลปะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างสรรค์การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่
 ไม่ได้บอกแต่เพียงข่าวสารเท่านั้น แต่จะสามารถถ่ายทอดลักษณะงานและแนวความคิดของ
 ศิลปินแก่ผู้ชมให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น โดยศิลปินที่เลือกมาออกแบบสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์งานแสดง
 ให้นั้นคือคุณสุรสิทธิ์ กุศลวงศ์ โดยรูปแบบงานจะเป็น INSTALLATION ที่เริ่มแพร่หลายและเป็นที
 น่าสนใจมากขึ้นในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า ศิลปะแนว INSTALLATION เป็นศิลปะแนวคิดตั้ง
 มีลักษณะเป็น 3 มิติ รูปแบบของงานจะเป็น SITE SPECIFIC INSTALLATION แนวความคิดคือ
 PRIVATE AND PUBLIC

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย (Reserch Methodologies)

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ได้จำแนกการดำเนินการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

ประชากรกลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์

ประชากรกลุ่มที่ 2 บุคคลทั่วไปที่สนใจแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ 5 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ บุคคลทั่วไป และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- บุคคลทั่วไปที่ประเมินสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชัน จำนวน 50 คน

- บุคคลทั่วไปที่ประเมินสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ห้องท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย จำนวน 50 คน

- เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน

ตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. สื่อสิ่งพิมพ์ พิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย แผ่นพับ โปสเตอร์ ไปสการ์ด

2. แบบประเมินสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 3 ชุด คือ

2.1 แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์

- แบบประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์

2.2 แบบประเมินสำหรับบุคคลทั่วไป

- แบบประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์

2.3 แบบประเมินสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- แบบประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์

1. เครื่องมือการประเมิน

- แบบประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์
- แบบประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์
- แบบประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการของสื่อสิ่งพิมพ์

2. เครื่องมือในการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์

2.1 เครื่องมือและอุปกรณ์

- คอมพิวเตอร์ระบบมัลติมีเดีย CPU Pentium 4 RAM 512 MB HOD 40 GB+
Read/Writer และระบบปฏิบัติการ XP

- โปรแกรม Adobe Photoshop CS2
- โปรแกรม Adobe Illustrator 10
- โปรแกรม Microsoft office Word 2003
- แสแกนเนอร์
- เครื่องพิมพ์ระบบอิงค์เจ็ท
- กล้องดิจิทัล

2.1 วัสดุใช้สอย

- กระดาษโฟโต้
- กระดาษอาร์ต
- ถุงแก้ว

ตอนที่ 3 ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล

- ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ตลาดน้ำตลิ่งชัน คลองบางกอกน้อย
- ศึกษารายละเอียดข้อมูล เกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์และวิธีการ ขั้นตอนการผลิต

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบ

- วางแผนการผลิต
- เก็บข้อมูลและถ่ายภาพแหล่งท่องเที่ยว
- ออกแบบและจัดหน้าสื่อสิ่งพิมพ์โดยคอมพิวเตอร์
- ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ/แก้ไข

- สร้างแบบประเมินสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
2. แบบประเมินสำหรับบุคคลทั่วไป
3. แบบประเมินสำหรับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพ

- ประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน
- นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงสื่อสิ่งพิมพ์

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้

- นำสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นไปใช้ประชาสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ประเมินความพึงพอใจจากบุคคลทั่วไป
- ประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์จากเจ้าหน้าที่ใน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล

- ประเมินผลและสรุปผล

ตอนที่ 4 เกณฑ์ในการประเมินผล

เกณฑ์ในการประเมินผล ได้แบ่งระดับคะแนน ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
4	คะแนน	หมายถึง	ดี
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
1	คะแนน	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

การแปลความหมาย การวิเคราะห์ข้อมูลของค่าคะแนนเฉลี่ย ได้แบ่งการให้คะแนน ออกเป็น 5 ระดับ (Likert, 1961)ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ดีมาก	หมายถึง	มีอัตราเฉลี่ยระหว่าง	4.21 – 5.00
ดี	หมายถึง	มีอัตราเฉลี่ยระหว่าง	3.41 – 4.20
ปานกลาง	หมายถึง	มีอัตราเฉลี่ยระหว่าง	2.61 – 3.40
พอใช้	หมายถึง	มีอัตราเฉลี่ยระหว่าง	1.81 – 2.60
ต้องปรับปรุง	หมายถึง	มีอัตราเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. สูตรการหาค่าเฉลี่ย ใช้คำนวณแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์ และแบบประเมินความพึงพอใจสำหรับบุคคลทั่วไป

$$\bar{X} = \frac{\sum xi}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม / ความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์

$\sum xi$ = ผลของคะแนนที่ทำการประเมิน

N = จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด

2. สูตรค่าร้อยละ (Percentage) ใช้คำนวณแบบประเมินสำหรับนักท่องเที่ยง

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

X = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คำนวณแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์และแบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักท่องเที่ยง บอกความกระจายของข้อมูลเพื่อใช้วัดความน่าเชื่อถือของข้อมูล ตัวเลขที่ได้หากเข้าใกล้กับเลข 0 แสดงว่ามีความน่าเชื่อถือมาก

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \bar{X}^2}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{X}^2$ = คะแนนค่าเฉลี่ย/ความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์ยกกำลังสอง

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนที่ทำการประเมินยกกำลังสอง

N = จำนวนผู้ประเมิน

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของสื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 6 ตารางการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2 แสดงระยะเวลาการดำเนินงานศึกษาปัญหาพิเศษ

การดำเนินงาน	ม.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
1.ศึกษารายละเอียด	↔								
2.ค้นคว้าข้อมูลต่างๆ		↔							
3.เขียนโครงร่างปัญหาพิเศษ				↔					
4.ออกแบบและวางแผน					↔				
5.ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์						↔			
6.ทดสอบประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไข							↔		
7.สอบปัญหาพิเศษ								↔	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล (Findings and Results)

การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร อันประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ 3 ประเภท ได้แก่ โปสเตอร์ 2 แผ่น แผ่นพับ 2 แผ่นและโปสการ์ด 12 แผ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอน กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และเพื่อผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี ที่สามารถให้ข้อมูลการท่องเที่ยวอันจะเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการในการทำวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ขั้นตอนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี ขั้นตอนการประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ในการประเมิน และมีการปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงเข้าสู่ขั้นตอนการนำไปเผยแพร่ ประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์โดยบุคคลทั่วไปซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายจริงต่อไป

ในส่วนของ การประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 2 แห่งคือ ตลาดน้ำตลิ่งชัน และล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย และการประเมินแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1. การประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ
2. การประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์โดยบุคคลทั่วไป
3. การประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการของสื่อสิ่งพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียดของผลการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์ดังนี้

1. การประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ 3 ประเภท คือ โปสเตอร์ 2 แผ่นพับ โปสการ์ด ซึ่งมีเนื้อหาและรายละเอียดของข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี 2 แห่งคือ ตลาดน้ำตลิ่งชัน และล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ 3 ท่าน ประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งรายละเอียดในการประเมินแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านรูปแบบและด้านความเหมาะสม ผลจากการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์พบว่า

1.1 ตลาดน้ำตลิ่งชัน

1.1.1 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์

คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า เนื้อหามีความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.20 อยู่ในระดับดี รองลงมาคือเนื้อหาที่มีความชัดเจนมีค่าเฉลี่ย 3.80 อยู่ในระดับดี เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องและความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับดีตามลำดับ คุณภาพด้านภาพประกอบผลการประเมินโดยรวมพบว่าคุณภาพของสื่ออยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 พิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่าความชัดเจน องค์ประกอบของภาพ และการจัดลำดับและความต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับดี รองลงมาคือความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง และความเหมาะสมของภาพประกอบมีค่าเฉลี่ยที่ 3.20 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ด้านรูปแบบพบว่าคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 โดยมีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.80 อยู่ในระดับดี ความสัมพันธ์และความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และความสมดุลมีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และด้านความเหมาะสมพบว่าคุณภาพโดยรวมของสื่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับดี โดยหัวข้อตรงตามวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก ความดึงดูดและน่าสนใจ และความเหมาะสมในการใช้ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับดี การนำไปใช้ประโยชน์มีค่าเฉลี่ยที่ 3.80 อยู่ในระดับดีเช่นกัน และหัวข้อข้อมูล/ความรู้ที่ได้มีค่าเฉลี่ยคือ 3.20 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และเมื่อสรุปภาพรวมทั้งหมดพบว่า คุณภาพของสื่อประเภทโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชันอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ดังแสดงตามตารางที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินคุณภาพโปสเตอร์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน

หัวข้อการประเมิน	คนที่					เฉลี่ย	SD	ระดับ ความคิดเห็น
	1	2	3	4	5			
1.ด้านเนื้อหา								
- ความถูกต้อง	4	4	5	4	4	4.20	0.45	ดี
- ความต่อเนื่อง	3	4	4	4	3	3.60	0.55	ดี
- ความชัดเจน	3	4	4	5	3	3.80	0.84	ดี
- ความเหมาะสม	3	4	3	4	4	3.60	0.55	ดี
เฉลี่ยรวม	3.25	4	4	4.25	3.50	3.80	0.59	ดี
2.ด้านภาพประกอบ								
- ความชัดเจน	3	3	4	5	3	3.60	0.89	ดี
- องค์ประกอบของภาพ	3	3	4	4	4	3.60	0.55	ดี
- การจัดลำดับและความต่อเนื่อง	4	3	4	4	3	3.60	0.55	ดี
- ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหา	3	3	3	4	4	3.40	0.55	ปานกลาง
- ความเหมาะสม	3	3	3	4	3	3.20	0.45	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.20	3	3.60	4.20	3.40	3.48	0.59	ดี
3.ด้านรูปแบบ								
- ความสอดคล้อง	3	4	4	4	4	3.80	0.45	ดี
- ความสมดุล	2	4	3	4	3	3.20	0.84	ปานกลาง
- ความสัมพันธ์	3	3	5	4	3	3.60	0.89	ดี
- ความเหมาะสม	3	3	4	4	4	3.60	0.55	ดี
เฉลี่ยรวม	2.75	3.50	4	4	3.50	3.55	0.68	ดี
4.ความเหมาะสม								
- ตรงตามวัตถุประสงค์	4	4	5	5	5	4.60	0.55	ดีมาก
- ข้อมูล/ความรู้ที่ได้	2	3	3	5	3	3.20	1.1	ปานกลาง
- ความดึงดูดและน่าสนใจ	3	4	4	5	4	4.00	0.71	ดี
- การนำไปใช้ประโยชน์	3	3	4	5	4	3.80	0.84	ดี
- การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์	3	4	4	5	4	4.00	0.71	ดี
เฉลี่ยรวม	3	3.6	4	5	4	3.92	0.78	ดี
รวม	3.05	3.52	3.90	4.36	3.60	3.69	0.66	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

1. การจัดวางภาพและการจัดองค์ประกอบของภาพยังไม่สมบูรณ์และต่อเนื่อง
2. โดยภาพรวมของโปสเตอร์ออกโทนสีเทาหรือสีมืดไปดูแล้วยังให้ความรู้สึกหม่นหมอง
3. ควรลองเปลี่ยนภาพให้ดูมีภาพที่เป็นกิจกรรมทางน้ำ/ตลาดน้ำให้มากกว่าเดิม
4. สีของตัวอักษรยังไม่สมดุลกับภาพ ควรลองเปลี่ยนให้ดูเหมาะสม
5. ควรเพิ่มความสว่างของโปสเตอร์ รวมทั้งการใช้เทคนิคตกแต่งภาพให้มากกว่าเดิม

1.1.2 แผ่นพับประชาสัมพันธ์

คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.21 อยู่ในระดับดีมาก เนื้อหาที่มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย 4.00 อยู่ในระดับดี เนื้อหาที่มีความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยที่ 3.80 อยู่ในระดับดีและความชัดเจนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับดีตามลำดับ ด้านภาพประกอบผลการประเมินโดยรวมพบว่าคุณภาพของสื่ออยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 พิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาพประกอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับดีมาก องค์ประกอบของภาพ การจัดลำดับและความต่อเนื่องและความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับดี ด้านรูปแบบโดยรวมพบว่าคุณภาพของสื่ออยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 โดยหัวข้อความสัมพันธ์และความเหมาะสมของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับดี ความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ย 3.80 อยู่ในระดับปานกลาง และความสมดุลมีค่าคือ 3.60 อยู่ในระดับดีตามลำดับ และด้านความเหมาะสมโดยรวมพบว่าคุณภาพของสื่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับดีมาก โดยหัวข้อการนำไปใช้ประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.80 อยู่ในระดับดีมาก การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก นำไปใช้ประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับดีมาก และข้อมูล/ความรู้และความดึงดูดและน่าสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับดี เมื่อสรุปภาพรวมทั้งหมดพบว่า คุณภาพของสื่อประเภทแผ่นพับประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำ ตีพิมพ์อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ดังแสดงตามตารางที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินคุณภาพแผนผังของตลาดน้ำตลิ่งชัน

หัวข้อการประเมิน	คนที่					เฉลี่ย	SD	ระดับ ความคิดเห็น
	1	2	3	4	5			
1.ด้านเนื้อหา								
- ความถูกต้อง	3	4	5	4	3	3.80	0.84	ดี
- ความต่อเนื่อง	4	4	5	4	4	4.21	0.45	ดีมาก
- ความชัดเจน	2	5	4	4	3	3.60	1.14	ดี
- ความเหมาะสม	4	4	5	4	3	4.00	0.71	ดี
เฉลี่ยรวม	3.25	4.25	4.75	4.00	3.25	3.90	0.78	ดี
2.ด้านภาพประกอบ								
- ความชัดเจน	4	5	5	4	4	4.40	0.55	ดีมาก
- องค์ประกอบของภาพ	4	5	5	3	4	4.20	0.84	ดี
- การจัดลำดับและความต่อเนื่อง	4	5	5	4	3	4.20	0.84	ดี
- ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหา	4	5	5	4	3	4.20	0.84	ดี
- ความเหมาะสม	4	5	5	4	4	4.40	0.55	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.00	5.00	5.00	3.80	3.60	4.28	0.72	ดีมาก
3.ด้านรูปแบบ								
- ความสอดคล้อง	2	5	5	4	3	3.80	1.30	ดี
- ความสมดุล	3	5	4	3	3	3.60	0.89	ดี
- ความสัมพันธ์	2	5	5	4	4	4.00	1.22	ดี
- ความเหมาะสม	3	5	5	4	3	4.00	1.00	ดี
เฉลี่ยรวม	2.50	5.00	4.75	3.75	3.25	3.85	1.10	ดี
4.ความเหมาะสม								
- ตรงตามวัตถุประสงค์	3	5	5	5	4	4.40	0.89	ดีมาก
- ข้อมูล/ความรู้ที่ได้	3	5	5	5	3	4.20	1.10	ดี
- ความดึงดูดและน่าสนใจ	4	4	4	4	5	4.20	0.45	ดี
- การนำไปใช้ประโยชน์	5	4	5	5	5	4.80	0.45	ดีมาก
- การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์	4	5	5	5	4	4.60	0.55	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	3.80	4.60	4.80	4.80	4.20	4.44	0.68	ดีมาก
รวม	3.38	4.71	4.82	4.08	3.52	4.11	0.82	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

1. ตัวอักษรด้านหน้าปกการเลือกใช้ทั้งสีและแบบอักษรทำให้อ่านยากมาก ควรลองเปลี่ยนแบบอักษรใหม่หรือใช้เทคนิคอื่นๆให้อ่านง่ายขึ้น
2. โดยรวมแล้วภาพที่เป็นกิจกรรมทางน้ำหรือสื่อให้เห็นตลาดน้ำยังน้อยไป
3. ด้านหลังของแผ่นพับให้ความรู้สึกอึดอัดและแน่นเกินไป ควรลองเปลี่ยนรูปแบบหรือเพิ่มภาพประกอบ ภาพพื้นหลังให้ดูสอดคล้องกัน
4. การวางภาพประกอบด้านในของแผ่นพับไม่ควรจะวางให้ตรงกับรอยพับ
5. เนื้อหาบางส่วนยังต้องแก้ไขให้เป็นปัจจุบันและเพิ่มเติมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคนอ่านบางส่วน เช่น เบอร์โทรศัพท์ ราคาหรือค่าบริการ
6. ควรเปลี่ยนข้อมูลร้านอาหารใหม่ให้มีรายละเอียดมากกว่าเดิม

1.1.3 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์

คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.00 อยู่ในระดับดี เนื้อหาที่มีความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยที่ 3.60 อยู่ในระดับดี และเนื้อหาที่มีความชัดเจนและความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ด้านภาพประกอบผลการประเมินโดยรวมพบว่าคุณภาพของสื่ออยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 พิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่าภาพประกอบมีความชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.80 อยู่ในระดับดีมาก องค์ประกอบของภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับดีมาก การจัดลำดับและความต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับดี ภาพประกอบมีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยที่ 3.60 อยู่ในระดับดี และความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหามีค่าเฉลี่ย 2.80 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ด้านรูปแบบพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 โดยหัวข้อความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.80 อยู่ในระดับดีมาก ความสมดุล ความสัมพันธ์และความเหมาะสมของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก และด้านความเหมาะสมพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 อยู่ในระดับดี โดยหัวข้อนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับดี ความดึงดูดและน่าสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับดี การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยที่ 3.40 อยู่ในระดับดี การนำไปใช้ประโยชน์มีค่าเฉลี่ยที่ 3.20 อยู่ในระดับดี ความเหมาะสมของข้อมูล/ความรู้ที่ได้มีค่าเฉลี่ยที่ 2.80 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และเมื่อสรุปภาพรวมทั้งหมดพบว่า คุณภาพของสื่อประเภทโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ เอกตลาดน้ำตลิ่งชันอยู่ในระดับดีโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ดังแสดงตามตารางที่ 5 ใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินคุณภาพโปสเตอร์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน

หัวข้อการประเมิน	คนที่					เฉลี่ย	SD	ระดับ ความคิดเห็น
	1	2	3	4	5			
1.ด้านเนื้อหา								
- ความถูกต้อง	2	5	5	3	3	3.60	1.34	ดี
- ความต่อเนื่อง	4	5	4	3	4	4.00	0.71	ดี
- ความชัดเจน	2	3	5	3	2	3.00	1.22	ปานกลาง
- ความเหมาะสม	2	4	4	3	2	3.00	1.00	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.50	4.25	4.50	3.00	2.75	3.40	1.06	ปานกลาง
2.ด้านภาพประกอบ								
- ความชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	0.45	ดีมาก
- องค์ประกอบของภาพ	5	5	5	3	4	4.40	0.89	ดีมาก
- การจัดลำดับและความต่อเนื่อง	3	5	5	3	3	3.80	1.10	ดี
- ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหา	2	4	3	3	2	2.80	0.84	ปานกลาง
- ความเหมาะสม	3	4	4	3	4	3.60	0.45	ดี
เฉลี่ยรวม	3.60	4.60	4.40	3.20	3.60	3.88	1.14	ดี
3.ด้านรูปแบบ								
- ความสอดคล้อง	5	5	5	4	5	4.80	0.45	ดีมาก
- ความสมดุล	5	5	5	4	4	4.60	0.55	ดีมาก
- ความสัมพันธ์	5	5	4	4	5	4.60	0.55	ดีมาก
- ความเหมาะสม	5	4	5	4	5	4.60	0.55	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	5.00	4.75	4.75	4.00	4.75	4.65	0.52	ดีมาก
4.ความเหมาะสม								
- ตรงตามวัตถุประสงค์	4	5	5	3	4	4.20	0.84	ดี
- ข้อมูล/ความรู้ที่ได้	2	3	3	2	4	2.80	0.84	ปานกลาง
- ความดึงดูดและน่าสนใจ	4	4	4	3	5	4.00	0.84	ดี
- การนำไปใช้ประโยชน์	2	3	4	4	3	3.20	0.89	ปานกลาง
- การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์	3	4	3	3	4	3.40	0.89	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.00	3.80	3.80	3.00	4.00	3.52	0.86	ดี
รวม	3.52	4.35	4.36	3.30	3.77	3.86	0.89	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

1. ภาพบางภาพยังไม่ให้อารมณ์ของโปสเตอร์ควรตกแต่งสีหรือองค์ประกอบให้ดูสวยงามขึ้น
2. ควรมีชื่อภาพหรือ key word ของภาพแต่ละภาพประกอบด้วย
3. ชื่อหรือคำบรรยายภาพไม่เหมาะสมกัน

1.2 ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย

1.2.1 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์

คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า เนื้อหาที่มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.40 อยู่ในระดับดีมาก เนื้อหาที่มีความถูกต้องและความต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับดี และเนื้อหาที่มีความชัดเจนมีค่าเฉลี่ยที่ 3.60 อยู่ในระดับดีตามลำดับ ด้านภาพประกอบผลการประเมินโดยรวมพบว่าคุณภาพของสื่ออยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 พิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า ภาพประกอบมีความชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.80 อยู่ในระดับดีมาก ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหามีค่าเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับดีมาก องค์ประกอบของภาพมีค่าเฉลี่ย 4.40 อยู่ในระดับดีมาก และการจัดลำดับและความต่อเนื่อง และความเหมาะสมของภาพประกอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับดีตามลำดับ ด้านรูปแบบพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 โดยรูปแบบมีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.80 อยู่ในระดับดีมาก รูปแบบมีความสมดุลมีค่าเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับดี รูปแบบมีความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ย 4.00 อยู่ในระดับดี และความเหมาะสมของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยที่ 3.80 อยู่ในระดับดีตามลำดับ และด้านความเหมาะสมโดยรวมพบว่าคุณภาพของสื่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 อยู่ในระดับดีมาก โดยหัวข้อความดึงดูดและน่าสนใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.80 อยู่ในระดับดีมาก การนำไปใช้ประโยชน์มีค่าเฉลี่ยที่ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก นำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์และการใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับดีมาก และความเหมาะสมของข้อมูล/ความรู้ที่ได้ มีค่าเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับดีตามลำดับ เมื่อสรุปภาพรวมทั้งหมดพบว่า คุณภาพของสื่อประเภทโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ดังแสดงตามตารางที่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินคุณภาพโปสเตอร์ของคณาจารย์

หัวข้อการประเมิน	คนที่					เฉลี่ย	SD	ระดับ ความคิดเห็น
	1	2	3	4	5			
1.ด้านเนื้อหา								
- ความถูกต้อง	4	4	5	4	4	4.20	0.45	ดี
- ความต่อเนื่อง	4	4	5	4	4	4.20	0.45	ดี
- ความชัดเจน	3	3	4	4	4	3.60	0.55	ดี
- ความเหมาะสม	4	4	5	4	5	4.40	0.55	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	3.75	4.00	4.75	4.00	4.00	4.10	0.50	ดี
2.ด้านภาพประกอบ								
- ความชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	0.45	ดีมาก
- องค์ประกอบของภาพ	4	5	5	4	4	4.40	0.55	ดีมาก
- การจัดลำดับและความต่อเนื่อง	4	5	3	4	5	4.20	0.84	ดี
- ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหา	5	4	5	4	5	4.60	0.55	ดีมาก
- ความเหมาะสม	4	4	5	4	4	4.20	0.45	ดี
เฉลี่ยรวม	4.40	4.60	4.60	4.00	4.60	4.44	0.56	ดีมาก
3.ด้านรูปแบบ								
- ความสอดคล้อง	5	5	5	4	5	4.80	0.45	ดีมาก
- ความสมดุล	4	5	4	4	4	4.20	0.45	ดี
- ความสัมพันธ์	4	4	5	4	3	4.00	0.71	ดี
- ความเหมาะสม	4	4	4	4	3	3.80	0.45	ดี
เฉลี่ยรวม	4.25	4.50	4.50	4.00	3.75	4.20	0.51	ดี
4.ความเหมาะสม								
- ตรงตามวัตถุประสงค์	4	4	5	5	4	4.40	0.55	ดีมาก
- ข้อมูล/ความรู้ที่ได้	3	3	4	5	3	3.60	0.89	ดี
- ความดึงดูดและน่าสนใจ	4	5	5	5	5	4.80	0.45	ดีมาก
- การนำไปใช้ประโยชน์	4	4	5	5	5	4.60	0.55	ดีมาก
- การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์	3	4	5	5	5	4.40	0.89	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	3.60	4.00	4.80	5.00	4.40	4.36	0.66	ดีมาก
รวม	4.00	4.27	4.46	4.25	4.18	4.27	0.55	ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

1. การจัดวางภาพประกอบที่มีลักษณะเป็นกรอบให้ความรู้สึกขัดแย้งกัน
2. ลองเปลี่ยนภาพประกอบหรือสลับตำแหน่งของภาพให้ดูเหมาะสมจะทำให้ดูเหมาะสมขึ้น
3. ลองเปลี่ยนสีตัวอักษรใหม่เพราะบางหัวข้อที่เลือกใช้สีเหลืองเวลาที่นำไปใช้จริงคือ เมื่ออ่านไกล ๆ อาจทำให้มองไม่เห็นหรืออ่านไม่ออกได้

1.2.2 แผ่นพับประชาสัมพันธ์

คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า เนื้อหาที่มีความชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.20 อยู่ในระดับดี เนื้อหาที่มีความถูกต้องและความต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับดี และเนื้อหามีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยที่ 3.60 อยู่ในระดับดีตามลำดับ ด้านภาพประกอบผลการประเมินพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 พิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่าภาพประกอบมีความชัดเจน ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับดีมาก องค์ประกอบของภาพ การจัดลำดับและความต่อเนื่อง และความเหมาะสมของภาพประกอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับดี ด้านรูปแบบพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 โดยหัวข้อความสัมพันธ์และความเหมาะสมของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับดีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับดี และความสมดุลมีค่าเฉลี่ยที่ 3.40 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และด้านความเหมาะสมพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก การนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์และข้อมูล/ความรู้ที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับคือ 4.80 อยู่ในระดับดีมาก การนำไปใช้ประโยชน์และการใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก แลความดึงดูดและน่าสนใจมีค่าเฉลี่ยคือ 3.20 อยู่ในระดับดีตามลำดับ เมื่อสรุปภาพรวมทั้งหมดพบว่า คุณภาพของสื่อประเภทแผ่นพับประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ดังแสดงตามตารางที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินคุณภาพแผนพับของคลองบางกอกน้อย

หัวข้อการประเมิน	คนที่					เฉลี่ย	SD	ระดับ ความคิดเห็น
	1	2	3	4	5			
1.ด้านเนื้อหา								
- ความถูกต้อง	3	4	5	4	4	4.00	0.71	ดี
- ความต่อเนื่อง	4	4	5	4	3	4.00	0.71	ดี
- ความชัดเจน	3	5	5	4	4	4.20	0.84	ดี
- ความเหมาะสม	3	4	4	4	3	3.60	0.55	ดี
เฉลี่ยรวม	3.25	4.25	4.75	4.00	3.50	3.95	0.70	ดี
2.ด้านภาพประกอบ								
- ความชัดเจน	4	4	5	4	5	4.40	0.55	ดีมาก
- องค์ประกอบของภาพ	4	4	5	3	5	4.20	0.84	ดี
- การจัดลำดับและความต่อเนื่อง	4	4	5	4	4	4.20	0.45	ดี
- ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหา	4	5	5	4	4	4.40	0.55	ดีมาก
- ความเหมาะสม	4	4	4	4	5	4.20	0.45	ดี
เฉลี่ยรวม	4.00	4.20	4.80	3.80	4.60	4.28	0.56	ดีมาก
3.ด้านรูปแบบ								
- ความสอดคล้อง	4	5	5	4	3	4.20	0.84	ดี
- ความสมดุล	3	4	4	3	3	3.40	3.4	ปานกลาง
- ความสัมพันธ์	4	5	5	4	4	4.40	0.55	ดีมาก
- ความเหมาะสม	4	5	5	4	4	4.40	0.55	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	3.75	4.75	4.75	3.75	3.50	4.10	0.62	ดี
4.ความเหมาะสม								
- ตรงตามวัตถุประสงค์	4	5	5	5	5	4.80	0.45	ดีมาก
- ข้อมูล/ความรู้ที่ได้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	ดีมาก
- ความดึงดูดและน่าสนใจ	4	4	5	4	4	4.20	0.45	ดี
- การนำไปใช้ประโยชน์	4	4	5	5	5	4.60	0.55	ดีมาก
- การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์	4	5	5	5	4	4.60	0.55	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.00	4.60	5.00	4.80	4.60	4.60	0.49	ดีมาก
รวม	3.75	4.45	4.82	4.08	4.05	4.23	0.59	ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

1. ตัวอักษรด้านหน้าปกการเลือกใช้ทั้งสีและแบบอักษรทำให้อ่านยากมาก ควรลองเปลี่ยนแบบอักษรใหม่หรือใช้เทคนิคอื่นๆให้อ่านง่ายขึ้น
2. ด้านหลังของแผ่นพับให้ความรู้สึกอึดอัดและแน่นเกินไป ควรลองเปลี่ยนรูปแบบหรือเพิ่มภาพประกอบ ภาพพื้นหลังให้ดูสอดคล้องกัน
3. การวางภาพประกอบด้านในของแผ่นพับไม่ควรจะวางให้ตรงกับรอยพับ
4. เนื้อหาบางส่วนยังต้องแก้ไขให้เป็นปัจจุบันและเพิ่มเติมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคนอ่านบางส่วน เช่น เบอร์โทรศัพท์ ราคาหรือค่าบริการ
5. ควรเปลี่ยนข้อมูลร้านอาหารใหม่ให้มีรายละเอียดมากกว่าเดิม

1.2.3 ไปสการ์ดประชาสัมพันธ์

คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.00 อยู่ในระดับดี ความชัดเจนมีค่าเฉลี่ยที่ 3.80 อยู่ในระดับดี และเนื้อหาที่มีความถูกต้องและความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับดีตามลำดับ ด้านภาพประกอบผลการประเมินพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 พิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า ภาพประกอบมีความชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก องค์ประกอบของภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับดี การจัดลำดับและความต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับดี ความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยที่ 3.80 อยู่ในระดับดี ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหามีค่าเฉลี่ย 3.00 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ด้านรูปแบบพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ความสมดุลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก ความสอดคล้อง ความสัมพันธ์และความเหมาะสมของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับดีมาก และด้านความเหมาะสมพบว่าคุณภาพของสื่อโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับดี โดยการนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก ความดึงดูดและน่าสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับดี การนำไปใช้ประโยชน์และการใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับดี และความเหมาะสมของข้อมูล/ความรู้ที่ได้มีค่าเฉลี่ยที่ 3.00 อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ เมื่อสรุปภาพรวมทั้งหมดพบว่า คุณภาพของสื่อประเภทไปสการ์ดประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวควลงบางกอกน้อยอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ดังแสดงตามตารางที่ 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินคุณภาพโปสเตอร์ของคณาจารย์

หัวข้อการประเมิน	คนที่					เฉลี่ย	SD	ระดับ ความคิดเห็น
	1	2	3	4	5			
1.ด้านเนื้อหา								
- ความถูกต้อง	2	5	5	3	3	3.60	1.34	ดี
- ความต่อเนื่อง	5	5	4	3	3	4.00	1.00	ดี
- ความชัดเจน	5	3	5	3	3	3.80	1.10	ดี
- ความเหมาะสม	3	4	4	3	4	3.60	0.55	ดี
เฉลี่ยรวม	3.75	4.25	4.50	3.00	3.25	3.75	0.99	ดี
2.ด้านภาพประกอบ								
- ความชัดเจน	5	5	5	4	4	4.60	0.5	ดีมาก
- องค์ประกอบของภาพ	5	5	5	3	3	4.20	1.1	ดี
- การจัดลำดับและความต่อเนื่อง	5	5	5	3	2	4.00	1.41	ดี
- ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหา	3	4	3	3	2	3.00	0.71	ปานกลาง
- ความเหมาะสม	5	4	4	3	3	3.80	0.84	ดี
เฉลี่ยรวม	4.60	4.60	4.40	3.20	2.80	3.92	0.91	ดี
3.ด้านรูปแบบ								
- ความสอดคล้อง	5	5	5	4	3	4.40	0.89	ดีมาก
- ความสมดุล	5	5	5	4	4	4.60	0.55	ดีมาก
- ความสัมพันธ์	5	5	4	4	4	4.40	0.55	ดีมาก
- ความเหมาะสม	5	4	5	4	4	4.40	0.55	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	5.00	4.75	4.75	4.00	3.75	4.45	0.63	ดีมาก
4.ความเหมาะสม								
- ตรงตามวัตถุประสงค์	5	5	3	5	5	4.60	0.89	ดีมาก
- ข้อมูล/ความรู้ที่ได้	2	3	3	2	5	3.00	1.22	ปานกลาง
- ความดึงดูดและน่าสนใจ	4	5	4	3	5	4.20	0.84	ดี
- การนำไปใช้ประโยชน์	4	4	4	4	4	4.00	0	ดี
- การให้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์	5	5	3	3	4	4.00	1.00	ดี
เฉลี่ยรวม	4.00	4.40	3.80	3.00	4.60	3.96	0.79	ดี
รวม	4.33	4.50	4.36	3.30	3.60	4.02	0.83	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ โดยในส่วนของโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชันได้มีการเพิ่มเติมภาพประกอบและปรับเปลี่ยนตำแหน่งของภาพประกอบ เพิ่มเติมรายละเอียดในส่วนของคุณข้อมูลและมีการแก้ไขสีและรูปแบบของตัวอักษรเพื่อให้ความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ส่วนแผ่นพับประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยมีจุดอ่อนเรื่องของสีและรูปแบบตัวอักษรที่ทำให้อ่านยาก รวมทั้งการจัดวางตำแหน่งที่ยังขาดความสมดุลอยู่ ผู้วิจัยจึงได้ทำการแก้ไขปรับปรุงโดยการเปลี่ยนสีและรูปแบบของตัวอักษรบริเวณหน้าปก และเปลี่ยนตำแหน่งในบางจุด ส่วนด้านหลังของแผ่นพับซึ่งมีรูปแบบที่เหมือนกันทั้งแผ่นพับประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยและตลาดน้ำตลิ่งชันที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอไว้ว่า รูปแบบนั้นอ่านแล้วให้ความรู้สึกอึดอัดและแข็งกระด้าง ผู้วิจัยจึงทำการปรับเปลี่ยนแบบอักษรและรูปแบบใหม่ และได้ปรับเปลี่ยนในส่วนของคุณรายละเอียดเนื้อหาของข้อมูลด้วย สำหรับสื่อประเภทโปสเตอร์ของทั้งสองแหล่งท่องเที่ยววันนี้มีลักษณะเหมือนกันและผลการประเมินก็ออกมาใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบของโปสเตอร์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ เพิ่มเติมชื่อของภาพและบอกรายละเอียดเพิ่มเติมให้มากขึ้น ทั้งชื่อและสถานที่ของแต่ละภาพเพื่อเพิ่มข้อมูลรวมทั้งความเหมาะสมให้กับโปสเตอร์ และให้ผู้เชี่ยวชาญรับรองการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สื่อมีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนดไว้

2. การประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างในการประเมินความพึงพอใจเป็นบุคคลทั่วไป จำนวนทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ 1 กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชัน จำนวน 50 คน กลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชัน

2.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 60 เป็นนักเรียน/นักศึกษาร้อยละ 38 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 52 อายุเฉลี่ยอายุ 29.24 ปี พฤติกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติส่วนใหญ่จะเป็นนาน ๆ ครั้งหรือตามโอกาส ร้อยละ 60 กลุ่มตัวอย่างรู้จักตลาดน้ำตลิ่งชันคิดเป็นร้อยละ 72 และรู้จักล่องเรือท่องเที่ยวคลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับงานวิจัยในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ในการนำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บางกอกน้อยน้อยกว่าคิดเป็นร้อยละ 40 นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างรู้จัก เช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดคลองสวน ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่เคยไปตลาดน้ำ ตลิ่งชันและล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 58 และทราบข้อมูลการท่องเที่ยวทางน้ำของตลาดน้ำตลิ่งชันและล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยจากทางโทรทัศน์มากที่สุดและรับรู้จากเพื่อนหรือคนรู้จักน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	30	60
หญิง	20	40
รวม	50	100
2. การศึกษา		
ประถม	4	8
ม.ต้น	4	8
ม.ปลาย/เทียบเท่า	4	8
อนุปริญญา/เทียบเท่า	11	22
ปริญญาตรี	26	52
ปริญญาโท	1	2
รวม	50	100
3. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	19	38
ข้าราชการ	1	2
ค้าขาย	13	26
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	12
รับจ้าง	7	14
มัคคุเทศ	4	8
รวม	50	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. พฤติกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ		
ทุกสัปดาห์	3	6
ทุกเดือน	17	34
นาน ๆ ครั้ง/ตามโอกาส	30	60
รวม	50	100
5. การรับรู้ในแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชัน		
รู้จัก	14	28
ไม่รู้จัก	36	72
รวม	50	100
6. การท่องเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชัน		
ไม่เคย	29	58
เคย	21	42
1-2 ครั้ง	11	22
3-4 ครั้ง	5	10
มากกว่า 4 ครั้ง	1	2
ชายของอยู่บริเวณตลาดน้ำทุกอาทิตย์	4	8
รวม(เคยไป)	21	42
รวม	50	100

2.1.2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ความพึงพอใจต่อสื่อโปสเตอร์โดยรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.13 และสามารถเรียงลำดับความพึงพอใจที่อยู่ในระดับดีมากที่สุดได้ดังนี้ ภาพสวยงามและคมชัด 4.44 เหมาะสมเป็นสื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ 4.40 ภาพประกอบมีความเหมาะสม 4.28 และสื่อมีความน่าสนใจ 4.22 นอกนั้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.22	0.65	ดีมาก
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.08	0.72	ดี
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	3.82	0.66	ดี
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	4.20	0.64	ดี
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	3.94	0.65	ดี
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	4.16	0.68	ดี
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.28	0.67	ดีมาก
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.44	0.67	ดีมาก
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	3.94	0.77	ดี
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.04	0.83	ดี
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.14	0.78	ดี
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	4.40	0.67	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.13	0.69	ดี

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. เนื้อหาหรือรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่น้อยเกินไป
2. โปสเตอร์ขาดรายละเอียด เช่น ที่อยู่ สถานที่ตั้งอยู่ที่เขต / แขวงใด
3. ถ้าเอาภาพทางรถไฟออกแล้วใช้ภาพอื่นแทนน่าจะสื่อความหมายของตลาดน้ำได้ดีกว่านี้
4. ตัวอักษรข้อความด้านล่างสุดที่บอกที่อยู่หรือบอกรายละเอียดน่าจะมีสีสดหรือเด่นกว่านี้
5. สีของโปสเตอร์ยังดูมืดหรือดูเหมือนมีสีเทาเกินไป
6. ข้อความหลักกับข้อความรองมีขนาดใกล้เคียงกันจนแยกไม่ออกว่าอันไหนเป็นหลัก อันไหนเป็นรอง
7. เส้นสีฟ้าที่อยู่ใต้ข้อความยังคงไม่สัมพันธ์กับโปสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อแผ่นพับของตลาดน้ำตลิ่งชัน

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ความพึงพอใจต่อสื่อแผ่นพับโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.25 และสามารถเรียงลำดับความพึงพอใจที่อยู่ในระดับดีมากได้ดังนี้ ภาพสวยงามและคมชัด 4.52 สื่อมีความน่าสนใจ 4.48 ภาพประกอบมีความเหมาะสมและเหมาะสมเป็นสื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ 4.40 สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี 4.28 เนื้อหาเข้าใจง่าย 4.26 และสีตัวอักษรและภาพสวยงาม 4.22 นอกนั้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อแผ่นพับของตลาดน้ำตลิ่งชัน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.48	0.61	ดีมาก
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.26	0.78	ดีมาก
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	4.12	0.69	ดี
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	4.02	0.80	ดี
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	3.98	0.80	ดี
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	4.22	0.79	ดีมาก
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.40	0.61	ดีมาก
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.52	0.61	ดีมาก
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	4.16	0.79	ดี
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.16	0.74	ดี
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.28	0.70	ดีมาก
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	4.40	0.64	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.25	0.71	ดีมาก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. เนื้อหาของแผ่นพับยังน้อยเกินไปให้รายละเอียดได้ไม่ครอบคลุม
2. ตัวอักษรด้านหน้าของแผ่นพับตัวเล็ก อ่านยาก สีก็ไม่สดใสสะดุดตา
3. ตัวอักษรด้านหลังของแผ่นพับไม่สัมพันธ์กับส่วนของเนื้อหาในด้านใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ควรเปลี่ยนลักษณะของตัวอักษร หรือเปลี่ยนสีให้เด่นชัด อ่านง่ายหรือมีจุดเด่นที่ชวนอ่านกว่านี้
5. ถ้าเปลี่ยนเป็นแบบ 3 พับน่าจะถนัดมือและคุ้นเคยมากกว่า
6. ภาพที่นำมาใส่ด้านหลังหน้าจะเป็นภาพของตลาดน้ำคนจะได้รู้ว่าเป็นภาพที่เกี่ยวข้องหรือไม่
7. แผนที่ดีไม่ค่อยชัด

2.1.4 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ความพึงพอใจต่อสื่อแผ่นพับโดยรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.00 ความพึงพอใจที่อยู่ในระดับดีมากคือ ภาพสวยงามและคมชัด 4.52 นอกจากนี้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี อาทิ ภาพประกอบมีความเหมาะสม 4.20 สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดีและเหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ 4.18 ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ 4.12 เป็นต้น ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของตลาดน้ำตลิ่งชัน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.12	0.77	ดี
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	3.86	0.78	ดี
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	3.68	0.96	ดี
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	3.78	0.97	ดี
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	3.80	1.01	ดี
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	3.94	1.00	ดี
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.20	0.88	ดี
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.32	0.82	ดีมาก
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	3.86	0.99	ดี
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.12	0.77	ดี
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.18	0.77	ดี
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	4.18	0.92	ดี
เฉลี่ยรวม	4.00	0.88	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. บางภาพที่เลือกมาทำเป็นโปสเตอร์ยังไม่สวยพอ
2. ควรมีคำอธิบายหรือชื่อภาพเพื่อประกอบเป็นข้อมูลให้คนดู
3. ชื่อสถานที่ที่บอกอยู่ด้านหลังน้อยและสั้นเกินไปอ่านแล้วไม่เข้าใจ
4. ชื่อข้างหลังที่บอกว่าเป็นสถานที่ที่ไหนกับภาพไม่ตรงกันทำให้ไม่เข้าใจ
5. ต้องเพิ่มชื่อภาพหรือคำอธิบายภาพให้น่าสนใจ ควรเป็นคำที่สะดุดตาเมื่อได้อ่าน
6. บางภาพน่าจะปรับสีทำให้ดูสวยกว่านี้ได้

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย

2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 64 เป็นนักเรียน/นักศึกษาร้อยละ 38 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 44 อายุน้อยที่สุด 12 ปี และอายุมากที่สุด 57 ปี เฉลี่ยอายุ 29.12 ปี พฤติกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติส่วนใหญ่นาน ๆ ครั้งหรือตามโอกาสร้อยละ 60 กลุ่มตัวอย่างรู้จักตลาดน้ำตลิ่งชันคิดเป็นร้อยละ 76 และรู้จักล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยคิดเป็น ร้อยละ 48 นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างรู้จัก เช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดคลองสวน ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่เคยไปตลาดน้ำตลิ่งชันและล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 58 ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวทางน้ำของตลาดน้ำตลิ่งชันและล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยจากทางโทรทัศน์มากที่สุดและทราบจากเพื่อนหรือคนรู้จักน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	33	66
หญิง	17	34
รวม	50	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. การศึกษา		
ประถม	6	12
ม.ต้น	4	8
ม.ปลาย/เทียบเท่า	4	8
อนุปริญญา/เทียบเท่า	12	24
ปริญญาตรี	22	44
ปริญญาโท	2	4
รวม	50	100
3. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	19	38
ข้าราชการ	2	4
ค้าขาย	9	18
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	12
รับจ้าง	9	18
อาชีพอิสระ/มีคู่เทศ	5	10
รวม	50	100
4. พฤติกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ		
ทุกสัปดาห์	2	4
ทุกเดือน	18	36
นาน ๆ ครั้ง/ตามโอกาส	30	60
รวม	50	100
5. การรับรู้ในแหล่งท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย		
รู้จัก	24	48
ไม่รู้จัก	26	52
รวม	50	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6. การท่องเที่ยวล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย		
ไม่เคย	31	62
เคย	19	38
1-2 ครั้ง	13	26
3-4 ครั้ง	4	8
มากกว่า 4 ครั้ง	2	4
รวม(เคยไป)	19	38
รวม	50	100

2.2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของคลองบางกอกน้อย

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ความพึงพอใจต่อสื่อโปสเตอร์โดยรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.16 และสามารถเรียงลำดับความพึงพอใจที่อยู่ในระดับดีมากได้ดังนี้ เหมาะสมเป็นสื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ 4.52 สื่อมีความน่าสนใจ 4.42 ภาพสวยงามและคมชัด 4.34 นอกนั้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของคลองบางกอกน้อย

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.42	0.70	ดีมาก
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.00	0.73	ดี
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	3.86	0.76	ดี
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	4.12	0.75	ดี
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	4.08	0.80	ดี
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	4.20	0.70	ดี
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.14	0.81	ดี
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.34	0.72	ดีมาก
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	4.08	0.83	ดี
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.08	0.72	ดี
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.18	0.75	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการ ประชาสัมพันธ์	4.52	0.61	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.16	0.79	ดี

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ตัวอักษรที่แสดงเส้นทางเดินเรือลายตาไป สีเส้นของตัวอักษรตัดกันเกินไป
2. ภาพประกอบยังไม่ชัดเจน การจัดวางภาพไม่เข้ากลุ่มกัน
3. ขาดรายละเอียดของสถานที่ ทำให้ทราบข้อมูลไม่ครอบคลุม

2.2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อแผนพับของคลองบางกอกน้อย

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ความพึงพอใจต่อสื่อแผนพับโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.25 และสามารถเรียงลำดับความพึงพอใจที่อยู่ในระดับดีมากได้ดังนี้ ภาพสวยงามและคมชัด 4.52 เหมาะสมเป็นสื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ 4.40 ภาพประกอบมีความเหมาะสม 4.38 ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ 4.36 สื่อมีความน่าสนใจและดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี 4.30 และขนาดของตัวอักษรเหมาะสม 4.22 นอกจากนี้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อแผนพับของคลองบางกอกน้อย

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.30	0.58	ดีมาก
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.06	0.84	ดี
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	4.10	0.79	ดี
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	4.22	0.79	ดีมาก
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	4.16	0.79	ดี
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	4.18	0.83	ดี
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.38	0.75	ดีมาก
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.52	0.68	ดีมาก
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	4.04	0.86	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.36	0.60	ดีมาก
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.30	0.76	ดีมาก
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการ ประชาสัมพันธ์	4.40	0.67	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.25	0.74	ดีมาก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. เนื้อหาของแผ่นพับยังน้อยเกินไปให้รายละเอียดได้ไม่ครอบคลุม
2. ตัวอักษรด้านหน้าของแผ่นพับตัวเล็ก อ่านยาก สีก็ไม่สดใสสะดุดตา
3. ตัวอักษรด้านหลังของแผ่นพับไม่สัมพันธ์กับส่วนของเนื้อหาด้านใน
4. ควรเปลี่ยนลักษณะของตัวอักษร หรือเปลี่ยนสีให้เด่นชัด อ่านง่ายหรือมีจุดเด่นที่ชวนอ่าน
5. ถ้าเปลี่ยนเป็นแบบ 3 พับน่าจะถนัดมือและคุ้นเคยมากกว่า
6. แผ่นที่ดูไม่ค่อยชัด

2.2.4 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของคลองบางกอกน้อย

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ความพึงพอใจต่อสื่อโปสเตอร์โดยรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.01 และสามารถเรียงลำดับความพึงพอใจที่อยู่ในระดับดีมากได้ดังนี้ ภาพสวยงามและคมชัดและขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ 4.30 และเหมาะสมเป็นสื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ 4.26 นอกนั้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปสเตอร์ของคลองบางกอกน้อย

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.14	0.76	ดี
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	3.78	0.91	ดี
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	3.78	1.07	ดี
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	3.66	1.00	ดี
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	3.80	0.93	ดี
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	3.90	0.97	ดี
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.16	0.91	ดี
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.30	0.99	ดีมาก
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	3.86	0.90	ดี
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.30	0.74	ดีมาก
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.18	0.83	ดี
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	4.26	0.78	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.01	0.89	ดี

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. บางภาพที่เลือกมาทำเป็นโปสเตอร์ยังไม่สวยงาม
2. ควรมีคำอธิบายหรือชื่อภาพเพื่อประกอบเป็นข้อมูลให้คนดู
3. ชื่อสถานที่ที่บอกอยู่ด้านหลังน้อยและสั้นเกินไปอ่านแล้วไม่เข้าใจ
4. ชื่อข้างหลังที่บอกว่าเป็นสถานที่ที่ไหนกับภาพไม่ตรงกันทำให้ไม่เข้าใจ
5. ต้องเพิ่มชื่อภาพหรือคำอธิบายภาพให้น่าสนใจ ควรเป็นคำที่สะดุดตาเมื่อได้อ่าน
6. บางภาพน่าจะปรับสีทำให้ดูสวยงามขึ้นได้

2.2.5 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ของบุคคลทั่วไป

เป็นการนำผลการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหมดมาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติใดได้รับความพึงพอใจและเหมาะสมที่จะใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์มากที่สุด ซึ่งมีการเปรียบเทียบเป็น 2 ส่วนคือ การเปรียบเทียบสื่อทั้ง 3 ประเภทของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว และการเปรียบเทียบสื่อประเภทเดียวกันของ 2 แหล่งท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทของตลาดน้ำตลิ่งชัน

รายการประเมิน N = 50	โปสเตอร์	แผ่นพับ	โปสการ์ด	$\sum \bar{X}$	ระดับ
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	เฉลี่ย	ความคิดเห็น
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.22	4.48	4.12	4.27	ดีมาก
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.08	4.26	3.86	4.06	ดี
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	3.82	4.12	3.68	3.87	ดี
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	4.20	4.02	3.78	4.00	ดี
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	3.94	3.98	3.80	3.90	ดี
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	4.16	4.22	3.94	4.10	ดี
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.28	4.40	4.20	4.29	ดีมาก
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.44	4.52	4.32	4.42	ดีมาก
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	3.94	4.16	3.86	3.98	ดี
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.04	4.16	4.12	4.10	ดี
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.14	4.28	4.18	4.20	ดี
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	4.40	4.40	4.18	4.32	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.13	4.25	4.00	4.12	ดี

ตารางที่ 18 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทของคณาจารย์

รายการประเมิน N = 50	โปสเตอร์	แผ่นพับ	โปสการ์ด	$\sum \bar{X}$ เฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.42	4.30	4.14	4.28	ดีมาก
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.00	4.06	3.78	3.94	ดี
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	3.86	4.10	3.78	3.91	ดี
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	4.12	4.22	3.66	4.00	ดี
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	4.08	4.16	3.80	4.01	ดี
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	4.20	4.18	3.90	4.09	ดี
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.14	4.38	4.16	4.22	ดีมาก
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.34	4.52	4.30	4.38	ดีมาก
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	4.08	4.04	3.86	3.99	ดี
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.08	4.36	4.30	4.24	ดีมาก
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.18	4.30	4.18	4.22	ดีมาก
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	4.52	4.40	4.26	4.39	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.16	4.25	4.01	4.14	ดี

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อสื่อชนิดเดียวกันระหว่างตลาดน้ำตลิ่งชันกับคลองบางกอกน้อย

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย : สื่อประเภทโปสเตอร์		ค่าเฉลี่ย : สื่อประเภทแผ่นพับ		ค่าเฉลี่ย : สื่อประเภทโปสการ์ด	
	ตลาดน้ำตลิ่งชัน	คลองบางกอกน้อย	ตลาดน้ำตลิ่งชัน	คลองบางกอกน้อย	ตลาดน้ำตลิ่งชัน	คลองบางกอกน้อย
1. สื่อมีความน่าสนใจ	4.22	4.42	4.48	4.30	4.12	4.14
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.08	4.00	4.26	4.06	3.86	3.78
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	3.82	3.86	4.12	4.10	3.68	3.78
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม	4.20	4.12	4.02	4.22	3.78	3.66
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	3.94	4.08	3.98	4.16	3.80	3.80
6. สีตัวอักษรและภาพสวยงาม	4.16	4.20	4.22	4.18	3.94	3.90
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.28	4.14	4.40	4.38	4.20	4.16
8. ภาพสวยงามและคมชัด	4.44	4.34	4.52	4.52	4.32	4.30
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน	3.94	4.08	4.16	4.04	3.86	3.86
10. ขนาดสื่อเหมาะสม/ถนัดมือ	4.04	4.08	4.16	4.36	4.12	4.30
11. สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี	4.14	4.18	4.28	4.30	4.18	4.18
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	4.40	4.52	4.40	4.40	4.18	4.26
เฉลี่ยรวม	4.13	4.16	4.25	4.25	4.00	4.01

จากการนำผลการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภทมาเปรียบเทียบกัน พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภทของตลาดน้ำตลิ่งชันอยู่ในระดับดี โดยบุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ของตลาดน้ำตลิ่งชันประเภท แผ่นพับ มากที่สุด รองลงมาคือความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์และโปสการ์ดตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 17 ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ของคลองบางกอกน้อย พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ของคลองบางกอกน้อยอยู่ในระดับดี ซึ่งบุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประเภท แผ่นพับ มากที่สุด รองลงมาคือความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์และโปสการ์ด ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 18 ซึ่งจากการเปรียบเทียบสื่อสิ่งพิมพ์ทำให้ทราบว่าบุคคลทั่วไปที่ประเมินแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 2 แห่ง มีความคิดเห็นที่ตรงกัน จึงได้นำสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดเดียวกันของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 2 แห่ง มาเปรียบเทียบกันอีกครั้ง พบว่า บุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับมากที่สุดทั้งของตลาดน้ำตลิ่งชันและคลองบางกอกน้อย รองลงมาคือสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์และโปสการ์ดของทั้งสองแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งบุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ของคลองบางกอกน้อยมากกว่าของตลาดน้ำตลิ่งชัน ดังแสดงในตารางที่ 19

3. การประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการของสื่อสิ่งพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การประเมินในส่วนนี้เป็นการประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งการประเมินแยกตามประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ และโปสการ์ด โดยผู้ประเมินเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน สังกัด 5 หน่วยงาน ได้แก่ กองการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตตลิ่งชัน ประชาคมตลาดน้ำตลิ่งชัน สำนักงานเขตบางกอกน้อย และที่ทำการไปรษณีย์บางกอกน้อย ผลการประเมินพบว่า

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 60 อายุมากที่สุด 55 ปี อายุ น้อยที่สุด 24 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 70 อาชีพรับราชการร้อยละ 60 มีความ ต้องการสื่อสิ่งพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 70 ไม่ต้องการคิดเป็นร้อยละ 30 ดังแสดงในตารางที่ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	12	60
หญิง	8	40
2. การศึกษา		
อนุปริญญา/เทียบเท่า	6	30
ปริญญาตรี	14	70
3. อาชีพ		
ข้าราชการ	12	60
ค้าขาย	1	5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	15
รับจ้าง	1	5
อื่น ๆ	3	15

ผลการประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภท มีดังนี้

3.1 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์

ผลการประเมินพบว่า โดยรวมสื่อมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.12 และหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจ ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของแหล่งชุมชน โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับที่ 4.30 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงผลการประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการใช้ประโยชน์
1. ช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจ	4.30	0.57	ดีมาก
2. ช่วยในการกระจายข่าวสาร	4.05	0.76	ดี
3. สร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจได้	4.20	0.83	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการใช้ประโยชน์
4. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การ ท่องเที่ยวของแหล่งชุมชน	4.15	0.75	ดี
5. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การ ท่องเที่ยวโดยรวม	3.90	0.72	ดี
เฉลี่ยรวม	4.19	0.69	ดี

3.2 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับ

ผลการประเมินพบว่า โดยรวมสื่อมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.19 และหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจ มีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.50 และด้านช่วยสร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจมีคะแนนเฉลี่ยที่ 4.25 ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงผลการประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับประสิทธิภาพ
1. ช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและ ความเข้าใจ	4.50	0.51	ดีมาก
2. ช่วยในการกระจายข่าวสาร	4.25	0.72	ดีมาก
3. สร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจ ได้	4.15	0.75	ดี
4. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การ ท่องเที่ยวของแหล่งชุมชน	4.15	0.75	ดี
5. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การ ท่องเที่ยวโดยรวม	3.90	0.72	ดี
เฉลี่ยรวม	4.19	0.69	ดี

3.3 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์

ผลการประเมินพบว่า โดยรวมสื่อมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 3.57 และหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การ
ท่องเที่ยวของแหล่งชุมชน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.75 ดังแสดงในตารางที่ 23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23 แสดงผลการประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับประสิทธิภาพ
1. ช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจ	3.45	0.89	ดี
2. ช่วยในการกระจายข่าวสาร	3.35	0.93	ปานกลาง
3. สร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจได้	3.65	0.99	ดี
4. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของแหล่งชุมชน	3.75	0.79	ดี
5. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวโดยรวม	3.65	0.93	ดี
เฉลี่ยรวม	3.57	0.91	ดี

การประเมินความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์

ผลการประเมินความต้องการใช้ของสื่อสิ่งพิมพ์ โดยผู้ประเมินเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน พบว่า โดยรวมมีความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 70 และไม่ต้องการคิดเป็นร้อยละ 30 และได้มีการจัดลำดับของความต้อการใช้ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ พบว่า สื่อประเภทที่มีความต้องการเป็นอันดับ 1 คือ โปสเตอร์คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนแผ่นพับและโปสเตอร์ในอันดับต่าง ๆ จะเท่ากัน ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงผลการประเมินความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์

ประเภทสื่อ	ลำดับความต้องการ(ร้อยละ)			ไม่ต้องการ	รวม
	1	2	3		
1. โปสเตอร์	40	25	5	30	100
2. แผ่นพับ	20	35	15	30	100
3. โปสเตอร์	20	35	15	30	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผลการวิจัย

1. การประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จากผลการประเมินพบว่าในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ทั้ง 3 ประเภทนั้น สื่อทุกชิ้นมีจุดเด่นที่การนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำเป็นหลักใหญ่ โดยเฉพาะสื่อประเภทโปสเตอร์ ที่มีรูปแบบการนำเสนอที่เด่นชัด มีการนำเสนอแนวคิดเดียวเป็นหลักทำให้มีความชัดเจน และขนาดของโปสเตอร์มีขนาดใหญ่มีภาพประกอบที่ชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของโปสเตอร์ที่ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2546) อธิบายไว้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์เป็นสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในกิจการใดกิจการหนึ่งโดยเฉพาะ มีเนื้อหาสาระเพื่อการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ที่ต้องการเรียกร้องความสนใจ ส่วนใหญ่แล้วมักนำเสนอเพียงแนวความคิดเดียวเป็นหลักใหญ่ มีรูปแบบคือ เป็นงานพิมพ์แผ่นเดียวขนาดใหญ่ มองเห็นได้ง่ายและชัดเจน และนอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมถึงข้อบกพร่องของสื่อสิ่งพิมพ์ว่า การจัดรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ยังขาดความสมดุล และการเลือกภาพประกอบบางภาพยังสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจนหรือไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ของ ศิริพงษ์ พะยอมรัมย์ (2537) ว่าในงานออกแบบมีองค์ประกอบมูลฐานที่สำคัญคือ ความสมดุล ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษรที่เป็นเนื้อหา ภาพประกอบหรือแม้แต่พื้นที่ว่าง ๆ ก็ตาม งานออกแบบที่ขาดความสมดุลจะก่อให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงแก่ผู้พบเห็น จึงเป็นผลให้สื่อสิ่งพิมพ์เกิดข้อผิดพลาดขึ้น

2. การประเมินความพึงพอใจโดยบุคคลทั่วไป จากการประเมินความพึงพอใจบุคคลทั่วไปต่อสื่อสิ่งพิมพ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 100 คน ซึ่งแยกออกเป็น กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประเมินสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชัน จำนวน 50 คน กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ประเมินสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย จำนวน 50 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันคือ มีความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับมากที่สุด โดยพึงพอใจต่อภาพประกอบที่สวยงาม คมชัดและสามารถสื่อความหมายได้ดี สอดคล้องกับ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2546) ที่ให้ความหมายของแผ่นพับไว้ว่า แผ่นพับหรือแผ่นโฆษณาต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การให้ข่าวสาร ข้อมูล หรือชักจูงผู้อ่าน ผู้เห็น ให้เข้าใจหรือคล้อยตามข้อความในโฆษณานั้น ในเวลาอันรวดเร็วและภาพที่จะใช้ต้องสั้น กระชับและให้ได้ใจความตลอดจนสื่อความหมายมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงด้านการใช้ประโยชน์สื่อประเภทแผ่นพับสามารถให้รายละเอียด เนื้อหา สาระของแหล่งท่องเที่ยวได้ และมีขนาดเหมาะสมสามารถพกพาไปที่ต่าง ๆ ได้สะดวก จึงเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยวหรือบุคคลทั่วไป สอดคล้องกับที่ สุรตน์ นุ่มนนท์ (2539) กล่าวไว้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ต้องมีแนวคิดการกำหนดเนื้อหา และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับข่าวสารอย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยมุ่งหวังผลทางการสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อการโฆษณา เพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อความเพลิดเพลิน เป็นต้น

3. การประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้ของสื่อสิ่งพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภทเป็นสื่อที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์คือ ใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของการเผยแพร่ของ วิรัช สภิรรัตนกุล (2529) ที่ว่าการเผยแพร่คือการกระจายข่าวสารต่าง ๆ ไปสู่บุคคลหรือประชาชน และตรงกับคำกล่าวของ เสรี วงษ์มณฑา (2530) ที่อธิบายว่า การประชาสัมพันธ์เป็นความพยายามที่มีกรวางแผนในการที่จะมีอิทธิพลเหนือความคิด จิตใจของสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง โดยกระทำการอันใดเพื่อให้สาธารณชนเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน ตลอดจนมีภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อให้หน่วยงานได้รับความสนับสนุน ร่วมมือจากสาธารณชนที่เกี่ยวข้องในระยะยาวต่อไป ส่วนในด้านความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์พบว่า มีความต้องการใช้สื่อประเภทโปสเตอร์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะโปสเตอร์เป็นสื่อที่มีขนาดใหญ่ พบเห็นได้ง่าย สามารถสร้างความสนใจและดึงดูดใจต่อผู้พบเห็นได้ดี ซึ่งตรงกับลักษณะการใช้ประโยชน์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถใช้โปสเตอร์เป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครได้

4. เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป บุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันเมื่อประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์กลับพบว่าหน่วยงานต่าง ๆ ต้องการใช้ประโยชน์จากโปสเตอร์มากที่สุด เพราะบุคคลทั่วไปต้องการข้อมูลรายละเอียดจากแผ่นพับ ขนาดเหมาะสมสามารถพกพาได้ของแผ่นพับ แต่ทางแหล่งท่องเที่ยวหรือหน่วยงานต่าง ๆ ต้องการโปสเตอร์เพราะเป็นสื่อที่สร้างความดึงดูดใจ สร้างความสนใจต่อผู้พบเห็นดีกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Conclusion and Recommendation)

สรุปผลการวิจัย

การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี เป็นการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้เป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี ที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวแก่ผู้อ่านหรือผู้พบเห็นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้ โดยผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งสิ้น 3 ประเภท ได้แก่ โปสเตอร์ 1 แผ่น, แผ่นพับ 1 แผ่น, ไปสการ์ด 7 แผ่น ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชัน และโปสเตอร์ 1 แผ่น, แผ่นพับ 1 แผ่น, ไปสการ์ด 5 แผ่น ประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย ผลิตโดยโปรแกรม Adobe Photoshop Cs2 และโปรแกรม Adobe Illustrator 10 ประกอบกัน สื่อสิ่งพิมพ์ที่เสร็จสมบูรณ์จะถูกนำมาประเมินผลคุณภาพทั้งด้านเนื้อหาและการผลิตโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนจะนำไปประเมินความพึงพอใจโดยกลุ่มตัวอย่าง และประเมินการใช้ประโยชน์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการประเมินแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. การประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน
2. การประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์โดยบุคคลทั่วไป จำนวน 100 คน
3. การประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการของสื่อสิ่งพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน จาก 5 หน่วยงาน

ผลการประเมิน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ของสื่อสิ่งพิมพ์ทั้ง 6 ชิ้นงาน สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์และแผ่นพับประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมากเท่ากัน มีค่าเฉลี่ย 4.27 และ 4.23 ตามลำดับ และสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์, แผ่นพับ, ไปสการ์ด ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชัน และ ไปสการ์ด ประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย 3.69, 4.11, 3.86 และ 4.02 ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์โดยบุคคลทั่วไป โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ทำการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชัน สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.25 สื่อประเภทโปสเตอร์และไปสการ์ดมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีคือ 4.13 และ 4.00 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ทำการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชาสัมพันธ์ห้องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.25 สื่อประเภทโปสเตอร์และโปสการ์ดมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีคือ 4.16 และ 4.01 ตามลำดับ

และจากการที่ได้นำผลการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์มาเปรียบเทียบกัน โดยการเปรียบเทียบสื่อสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภทของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว และเปรียบเทียบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทเดียวกันของแหล่งท่องเที่ยว 2 แห่ง พบว่า บุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับมากที่สุดทั้งของตลาดน้ำตลิ่งชันและของคลองบางกอกน้อย ซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 เท่ากัน รองลงมาคือสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์ คลองบางกอกน้อย โปสเตอร์ตลาดน้ำตลิ่งชัน โปสการ์ดคลองบางกอกน้อย และโปสการ์ดตลาดน้ำตลิ่งชัน ตามลำดับ ทำให้สามารถสรุปได้ว่า บุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ประเภทแผ่นพับมากที่สุด

3. ผลการประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการของสื่อสิ่งพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สื่อสิ่งพิมพ์มีประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับดีทั้งหมด ซึ่งสื่อประเภท แผ่นพับ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดที่ 4.19 สื่อประเภทโปสเตอร์มีคะแนนเฉลี่ย 4.12 และสื่อประเภทโปสการ์ดมีคะแนนเฉลี่ย 3.57 และความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์เท่ากับร้อยละ 70

จากการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ส่วน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรีทั้ง 6 ชำนาญ สามารถนำไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สามารถนำผลงานวิจัยไปปรับใช้ เพื่อผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรีได้

2. การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ควรคำนึงถึงเรื่องเนื้อหา รายละเอียดข้อมูล การออกแบบจัดวางรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ให้ถูกต้องและครบถ้วนตามหลักการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการวิจัย

1. ควรมีการถ่ายภาพที่จะนำมาใช้เป็นภาพประกอบในสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละชนิดให้มีจำนวนมาก ๆ และหลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้ทำการวิจัยควรศึกษาถึงเนื้อหารายละเอียดที่จำเป็นและสำคัญที่ต้องนำมาใส่ในสื่อสิ่งพิมพ์ให้ดี รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้คำการใช้ภาษาให้ถูกต้องด้วย

3. ผู้ทำการวิจัยควรศึกษารายละเอียดของโปรแกรมที่ใช้ในการออกแบบและผลิตให้ละเอียดในทุก ๆ ด้าน เพื่อว่าเวลาที่นำสื่อสิ่งพิมพ์ไปขึ้นขั้นตอนการผลิตหรือการพิมพ์นั้นจะได้ไม่เกิดข้อผิดพลาด ไม่ทำให้เสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เช่น ศึกษาการตั้งค่าความละเอียดของชิ้นงานที่จะนำไปพิมพ์ หรือการปรับการตั้งค่าสีของสื่อสิ่งพิมพ์จากโปรแกรมก่อนนำไปสั่งพิมพ์

4. การประเมินด้านต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยผู้ประเมินเป็นบุคคลภายนอกควรต้องมีการติดต่อไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

เกษม จันทร์น้อย. 2537. **สื่อประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : รุ่งแสงการพิมพ์.

กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2549. "ข้อมูล-ธนบุรี" [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
http://www.bangkoktourist.com/thai_index.php

จันทร์ ทงประยูร. 2537. **การออกแบบและจัดหน้าสิ่งพิมพ์**. โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เชษฐชาย ช่างแก้ว. 2542. **โครงการออกแบบสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์และสร้าง
 ภาพพจน์ให้สินค้าร้าน "MUUNG-DOO"**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีสถาบัน
 เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.

ณเลิศ สกมลปัญญาพล. 2539. **โครงการออกแบบสิ่งพิมพ์เพื่อการโฆษณาเม็ดโกนหนวด
 GILLETTE รุ่น SENSOR EXCEL โดยใช้การรับรู้ที่มีต่อพื้นผิว**. วิทยานิพนธ์ระดับ
 ปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.

ณาดยา ประกิจจามุรักษ์. 2539. **โครงการออกแบบสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์
 นิทรรศการศิลปะ**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
 ทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.

ธรรธ สุวรรณรักษ์. 2541. **โครงการออกแบบสิ่งพิมพ์สำหรับโฆษณาการประชาสัมพันธ์
 ร้านขายผ้าตกแต่งบ้าน "ฝ้าย ซอ ดำ"**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยี
 พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.

นิรนาม. 2549. "บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์" [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
http://teacher.nsr.u.ac.th/e_learning/toon/text.html.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิรนาม. 2549. "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก

http://teacher.nsr.u.ac.th/e_learning/toon/chap2.html.

ประชิด ทิถบุตร. 2539. **การออกแบบกราฟฟิก**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ประพันธ์ งามเนตร. 2540. **Graphic Design ออกแบบสิ่งพิมพ์**. กรุงเทพฯ : เดอะ คัลเลอร์ บู้คส์.

ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์. 2540. **การออกแบบนิเทศศิลป์ 1**. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

พัชนี เขยจรรยา. 2538. **แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์**. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

พิศิษฐ์ ชวลาธวัช. 2541. **กฎหมายสื่อสารมวลชน**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

วัฒน์ จูทะวิภาต. 2527. **การออกแบบ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปรารถนา.

วิชัย พยัคฆไส. 2543. **สูจิบัตรงานวันการพิมพ์ไทย**. กรุงเทพฯ

วันชัย ศิริชนะ. 2539. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์**. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา หน่วย
ที่8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย.

วิรัช ลภีรัตนกุล. 2529. **การประชาสัมพันธ์ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารินทร์ รัศมีพรหม. 2527. **การถ่ายภาพเบื้องต้น**. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยี333.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศิริพงษ์ พยอมแย้ม. 2530. **การพิมพ์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. 2546. การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

สุรรัตน์ นุ่มนนท์. 2539. ความหมายและความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์. เอกสารประกอบการสอนชุด
วิชา หน่วยที่1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย.

เสรี วงษ์มณฑา. 2530. การประชาสัมพันธ์. เอกสารประกอบการสัมมนาจัดทำแผน
ประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานเขตตลิ่งชัน. 2549. "ข้อมูลพื้นฐานเขตตลิ่งชัน" [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<http://203.155.220.217/office/talingchan/submenu12.html>.

สำนักงานเขตบางกอกน้อย. 2549. "ข้อมูลพื้นฐานเขตบางกอกน้อย" [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<http://203.155.220.217/bangkoknoi/aboutbangnoi/aboutbangkoknoi.htm>.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

- ข้อมูลทางกายภาพ (ก)
- แบบประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้เชี่ยวชาญ (แบบประเมินที่ A-1) (ข)
- แบบประเมินการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (แบบประเมินที่ A-2) (ค)
- แบบประเมินความพึงพอใจของสื่อสิ่งพิมพ์โดยบุคคลทั่วไป (แบบประเมินที่ A-3) (ง)
- ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร (จ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทางกายภาพ

1. ข้อมูลฝั่งธนบุรี (กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร, 2549)

ธนบุรี เป็นส่วนหนึ่งของ จังหวัด กรุงเทพมหานคร

มีเนื้อที่ประมาณ ๔๕๐ ตารางกิโลเมตร

มีประชากร ๑,๗๗๙,๔๘๗ คน

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดนนทบุรี

ทิศใต้ จรดอ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ สมุทรปราการ และกรุงเทพฯ ฝั่งพระนคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ นครปฐม และสมุทรสาคร

ภูมิอากาศของธนบุรีอยู่ในเขตร้อน อากาศค่อนข้างร้อนตลอดปี เนื่องจากธนบุรีเป็นพื้นที่ลุ่มปากแม่น้ำเจ้าพระยาและเป็นพื้นที่ทับถมของตะกอนปากแม่น้ำ พื้นดินจึงอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก

ประวัติเมืองธนบุรี

กรุงธนบุรีเป็นราชธานีของไทย ระหว่าง พ.ศ.2310-2325 ในสมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีชื่อว่า ธนบุรีศรีมหาสมุทร ชาวตะวันตกที่มาค้าขายกับกรุงศรีอยุธยาเรียกว่า เมืองบางกอก (Bangkok) ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น เมืองธนบุรีมีแม่น้ำไหลผ่านกลาง ดังนั้นจึงมีพื้นที่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำเจ้าพระยาเมื่อไหลมาถึง นนทบุรี ตรงมาแล้วเลี้ยวเข้าคลองบางกอกน้อยแล้วโค้งไปออกหน้าโรงเรียนราชินี ปากคลองตลาด ตรงไปสะพานพุทธ ราชวงศ์ ทรงวาด ในสมัยพระไชยราชาธิราชครองกรุงศรีอยุธยา โปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองลัดตรงหน้าวัดระฆังโฆสิตาราม กว้างประมาณ 4-5 วา เนื่องด้วยน้ำไหลเป็นเส้นตรงจึงเซาะตลิ่งให้กว้างกลายเป็นแม่น้ำที่เห็น

ในปัจจุบัน ส่วนแม่น้ำเดิมก็ค่อยๆ แคบเข้าจนกลายเป็นคลองบางกอกน้อย และคลองบางกอกใหญ่ เนื่องด้วยมีการขุดคลองลัด แผ่นดินบางกอกจึงมีลักษณะเป็นเกาะมีแม่น้ำล้อมรอบ จึงมีผู้สันนิษฐานว่า บางกอกมาจากคำว่า "บางเกาะ" อย่างไรก็ตาม คนทั้งสองฝั่งแม่น้ำทางทิศตะวันตกและทิศตะวันออก ก็ถือเป็นเมืองเดียวกัน

แม้เมืองธนบุรีจะเป็นราชธานีเพียง 15 ปี แต่เมืองธนบุรีเป็นชุมชนเมืองเก่าแก่มาแต่โบราณ เคยเป็นเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ เพราะเป็นเมืองด่านเก็บภาษีอากร เป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก จึงเป็นอู่ข้าวอู่น้ำ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งรวมของอารยธรรมหลายชนชาติ หลายภาษา เพราะเป็นทางผ่านของพ่อค้าชาวจีน มอญ แขก ญี่ปุ่น ฮอลันดา ฯลฯ ที่เดินทางมาค้าขายในสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งมีหลักฐานที่ชาวฮอลันดามาตั้งคลังสินค้าแถวบางประ

เอกธนบุรีเรียกว่า นิเวศน์นครวัดมหารัชมงคล ใช้นานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์แตกต่างจากกรุงเทพโดยสิ้นเชิง นอกจากนี้จะมีคลองมากมายแล้ว ยังเป็นแหล่งรวมของศิลปกรรม สถาปัตยกรรม วัฒนธรรมของไทยหลายยุคหลายสมัย วิถีชีวิตของชาวธนบุรีในอดีตเป็นวิถีชีวิตที่เย็น และสงบสุข เพราะคนธนบุรีอยู่กับสวน แม่น้ำลำคลอง เมืองธนบุรีจึงเป็นเมืองที่น่าสนใจและเป็นเมืองเล็กๆ ที่มีเสน่ห์อย่างน่าประหลาดใจ

2. ข้อมูลเขตตลิ่งชัน

ข้อมูลเขตตลิ่งชัน (สำนักงานเขตตลิ่งชัน, 2549)

เขตตลิ่งชัน

เป็นหนึ่งใน 50 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่รอบนอกอยู่ทางตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเรียกว่า ฝั่งธนบุรี อยู่ในกลุ่มเขตมหาสวัสดิ์ ซึ่งถือเป็นเขตเกษตรกรรมผสมผสานแหล่งที่อยู่อาศัยสภาพแวดล้อมดี

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของฝั่งธนบุรี และมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่การปกครองข้างเคียง เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีแนวกึ่งกลางคลองมหาสวัสดิ์เป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบางกรวย เขตบางพลัด และเขตบางกอกน้อย มีคลองบางกอกน้อยและคลองชักพระเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตภาษีเจริญ และเขตบางแค มีคลองบางเชือกหนังเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขตทวีวัฒนา มีถนนกาญจนาภิเษกเป็นเส้นแบ่งเขต

ประวัติศาสตร์

เขตตลิ่งชันเดิมเป็นอำเภอเก่าแก่อยู่ในพื้นที่การปกครองของจังหวัดธนบุรี แต่ปัจจุบันธนบุรีได้รวมอยู่กับกรุงเทพมหานครแล้ว ในปี พ.ศ. 2541 พื้นที่เขตทางทิศตะวันตกของถนนกาญจนาภิเษกได้ถูกแบ่งและจัดตั้งเป็นเขตใหม่ คือเขตทวีวัฒนาทุกวันนี้ พื้นที่ส่วนใหญ่ของเขตก็ยังคงเป็นพื้นที่เกษตร ได้แก่ สวนผัก สวนผลไม้ แต่ก็เริ่มที่จะมีการสร้างบ้านจัดสรรเข้ามาด้วย

การแบ่งเขตการปกครอง

เขตตลิ่งชันแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 6 แขวง ได้แก่

1. คลองชักพระ

2. ตลิ่งชัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ฉิมพลี
4. บางพรม
5. บางระมาด
6. บางเชือกหนัง

การคมนาคม

ปัจจุบันในพื้นที่เขตตลิ่งชันมีทางสายหลักอยู่ 3 สาย คือ ถนนบรมราชชนนี ถนนคู่ขนานลอยฟ้าบรมราชชนนี และถนนราชพฤกษ์

ส่วนทางสายรองนั้นมีอยู่ทั่วไป และเข้าถึงพื้นที่เกือบทั้งหมดของเขต ได้แก่ ถนนฉิมพลี ถนนทุ่งมังกร ถนนสวนผัก ถนนบางพรม ถนนซีกพระ ถนนบางระมาด ถนนวัดอินทราวาส ถนนบางเชือกหนัง ถนนแก้วเงินทอง ถนนชัยพฤกษ์ และถนนปากน้ำกระโจิมทอง ซึ่งตามริมถนนทั้งสายหลักและรองดังกล่าวก็ยังมีตรอกซอกซอยแยกย่อยออกไปอีก

พื้นที่ : 29.479 ตร.กม.

ประชากร : 106,513 (ข้อมูลปรับปรุงล่าสุด เดือนเมษายน พ.ศ. 2549)

3. ข้อมูลเขตบางกอกน้อย

เขตบางกอกน้อย

เป็น 1 ใน 50 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานครเขตของกรุงเทพมหานคร อยู่ในกลุ่มเขตกรุงธนบุรี ซึ่งถือเป็นเขตอนุรักษ์เมืองเก่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมทางฝั่งธนบุรี

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกค่อนไปทางเหนือของฝั่งธนบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับเขตต่าง ๆ เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตบางพลัด มีถนนบรมราชชนนีและถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้าเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตพระนคร มีแนวกิ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตบางกอกใหญ่ มีคลองมอญเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตตลิ่งชันมีคลองซีกพระและคลองบางกอกน้อยเป็นเส้นแบ่งเขต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติศาสตร์

เขตบางกอกน้อยเดิมมีชื่อเรียกว่า "อำเภออมรินทร์" เป็นอำเภอที่ 21 ใน 25 อำเภอชั้นในของพระนครตามประกาศกระทรวงนครบาลในปี พ.ศ. 2458 จากนั้นในปี พ.ศ. 2459 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่ออำเภออมรินทร์เป็น อำเภอบางกอกน้อย (พร้อมกับเปลี่ยนชื่ออำเภอหงสาวรมเป็นเขตบางกอกใหญ่ อำเภอบางกอกใหญ่เปลี่ยนชื่ออำเภอราชคฤห์เป็นเขตธนบุรีอำเภอบางยี่เรือ และเปลี่ยนชื่ออำเภอบุพผารามเป็นเขตคลองสานอำเภอคลองสาน เนื่องจากชื่อเดิมยังไม่เหมาะสมกับตำบลที่ตั้งอันเป็นหลักฐานโบราณ ในขณะนั้นอำเภอบางกอกน้อยมีเขตปกครอง 8 ตำบล คือ ตำบลบางอ้อ ตำบลบางพลัด ตำบลบางบำหรุ ตำบลบางยี่ขัน ตำบลบางขุนนนท์ ตำบลบางขุนศรี ตำบลศิริราช และตำบลบ้านช่างหล่อ

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ยกเลิกหน่วยการปกครองจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ในเขตจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรีเป็นหน่วยการปกครองเดียวคือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้เปลี่ยนคำว่าอำเภอเป็น เขต และตำบลเป็น แขวง ดังนั้น อำเภอบางกอกน้อยจึงได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2532 กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตบางกอกน้อย โดยแบ่งพื้นที่แขวงบางพลัด แขวงบางอ้อ แขวงบางยี่ขัน และแขวงบางบำหรุ ไปจัดตั้งเป็นเขตบางพลัด เพื่อให้หน่วยงานราชการดูแลปกครองพื้นที่ได้สะดวกขึ้น และได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยอีกครั้งในปี พ.ศ. 2534 ตัดพื้นที่เขตบางพลัด เฉพาะฝั่งใต้ถนนบรมราชชนนีและถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า กลับมาเป็นพื้นที่ของเขตบางกอกน้อย และได้รับการจัดตั้งเป็นแขวงอรุณอมรินทร์

การแบ่งเขตการปกครอง

เขตบางกอกน้อยแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 5 แขวง ได้แก่

1. ศิริราช (Siri Rat)
2. บ้านช่างหล่อ (Ban Chang Lo)
3. บางขุนนนท์ (Bang Khun Non)
4. บางขุนศรี (Bang Khun Si)
5. อรุณอมรินทร์ (Arun Amarin)

พื้นที่ : 29.479 ตร.กม.

ประชากร : 133,561 (ข้อมูลปรับปรุงล่าสุด เดือนเมษายน พ.ศ. 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมิน แบบที่ A-1 (ผู้เชี่ยวชาญ)

สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (√) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านพิจารณาตามความคิดเห็นของท่านโดยสิ่งที่ประเมินมี

3 ชิ้นงาน คือ โปสเตอร์ แผ่นพับ ไปรษณีย์ โดยระดับความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 = มากที่สุด   4 = มาก   3 = ปานกลาง   2 = น้อย   1 = น้อยที่สุด

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อผู้ประเมิน ..... นามสกุล..... อายุ ..... ปี
 วุฒิกการศึกษา..... อาชีพ.....
 ตำแหน่ง ..... หน่วยงาน.....

ตอนที่ 1 แบบประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ แยกตามประเภทสื่อ (ตลาดน้ำตลิ่งชัน)

รายการประเมิน	ลำดับความคิดเห็น														
	โปสเตอร์					แผ่นพับ					ไปรษณีย์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
เนื้อหา															
ความถูกต้อง															
ความต่อเนื่อง															
ความชัดเจน															
ความเหมาะสม															
ภาพประกอบ															
ความชัดเจน															
องค์ประกอบของภาพ															
การจัดลำดับและความต่อเนื่อง															
ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหา															
ความเหมาะสม															
รูปแบบ															
ความสอดคล้อง															
ความสมดุล															
ความสัมพันธ์															
ความเหมาะสม															
เหมาะสม															
ตรงตามวัตถุประสงค์															
ข้อมูล/ความรู้ที่ได้															
ความดึงดูดและน่าสนใจ															
การนำไปใช้ประโยชน์															
การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์															

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ควรกระณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์แยกตามประเภทสื่อ (คลอบางกอกน้อย)

รายการประเมิน	ลำดับความคิดเห็น														
	โปสเตอร์					แผ่นพับ					โปสการ์ด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
เนื้อหา															
ความถูกต้อง															
ความต่อเนื่อง															
ความชัดเจน															
ความเหมาะสม															
ภาพประกอบ															
ความชัดเจน															
องค์ประกอบของภาพ															
การจัดลำดับและความต่อเนื่อง															
ความสัมพันธ์ภาพและเนื้อหา															
ความเหมาะสม															
รูปแบบ															
ความสอดคล้อง															
ความสมดุล															
ความสัมพันธ์															
ความเหมาะสม															
เหมาะสม															
ตรงตามวัตถุประสงค์															
ข้อมูล/ความรู้ที่ได้															
ความดึงดูดและน่าสนใจ															
การนำไปใช้ประโยชน์															
การใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์															

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูล

แบบประเมิน แบบที่ A-2 (สำหรับเจ้าหน้าที่/ผู้ดำเนินการท่องเที่ยว)
สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี

วัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจการใช้ประโยชน์และความต้องการของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (√) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านพิจารณาตามความคิดเห็นของท่านโดยสิ่งทีสำรวจนี้มี 3 ชิ้นงาน คือ โปสเตอร์ แผ่นพับ ไปสการ์ด

โดยระดับความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด
---------------	---------	-------------	----------	----------------

ข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ ชาย หญิง   2. อายุ ..... ปี   3. การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆ(ระบุ).....
4. อาชีพ .....   5. ตำแหน่ง .....   6. หน่วยงานที่สังกัด .....

ตอนที่ 1 แบบประเมินการใช้ประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ (ประเภทโปสเตอร์ แผ่นพับ ไปสการ์ด)

การใช้ประโยชน์	ลำดับความคิดเห็น		5 = มากที่สุด		4 = มาก		3 = ปานกลาง		2 = น้อย		1 = น้อยที่สุด				
	โปสเตอร์					แผ่นพับ					ไปสการ์ด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจ															
2. ช่วยในการกระจายข่าวสาร															
3. สร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจได้															
4. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของแหล่งชุมชน															
5. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวโดยรวม															

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์

ท่านต้องการสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ไปใช้ในหน่วยงานของท่านหรือไม่

- ต้องการ ไม่ต้องการ

ให้เรียงลำดับความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์แต่ละประเภท จากมากไปหาน้อยโดยเติมตัวเลขหน้าสื่อที่ต้องการ

- 1.โปสเตอร์
 2.แผ่นพับ
 3.โปสการ์ด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบประเมิน แบบที่ A-3 (บุคคลทั่วไป)

สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี
วัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่ง
 ท่องเที่ยวทางน้ำฝั่งธนบุรี (ตลาดน้ำตลิ่งชัน ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย) สื่อที่
 จัดทำขึ้นมีทั้งสิ้น 3 ประเภท คือโปสเตอร์ แผ่นพับ โปสเตอร์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่พึงพอใจตามความคิดเห็นของท่าน จากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด แบบประเมินมีทั้งสิ้น 3 ตอน:

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์ คือโปสเตอร์ แผ่นพับ และโปสเตอร์

ตอนที่ 3 แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ

เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ ให้ค่าระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ จากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด คือ
 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่นๆ ระบุ.....
4. อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ..... ค้าขาย
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ..... รับจ้าง อื่นๆ ระบุ.....
5. พฤติกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน อื่นๆ ระบุ.....
6. ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำแห่งใดบ้างต่อไปนี้
 ตลาดน้ำตลิ่งชัน ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย อื่นๆ ระบุ.....
7. ท่านเคยมาท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำตลิ่งชัน และล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยหรือไม่
 ไม่เคย เคย
 ถ้าเคยไปเที่ยว ตลาดน้ำตลิ่งชัน 1-2 ครั้ง 3-4 ครั้ง
 มากกว่า 4 ครั้ง อื่นๆ ระบุ.....
 ถ้าเคยไปเที่ยว ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย 1-2 ครั้ง
 3-4 ครั้ง มากกว่า 4 ครั้ง อื่นๆ ระบุ.....
8. ท่านทราบข้อมูลการท่องเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชันและล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อยจากที่ใด
 หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง แผ่นพับ โปสเตอร์
 ป้ายประกาศ อินเทอร์เน็ต อื่นๆ ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่โดยกรมศิลปากร
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำตลิ่งชัน

เที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชัน ล่องคลองชักพระ

ตลาดน้ำตลิ่งชัน

ท้องเที่ยวตลาดน้ำ

ล่องเรือชมคลองชักพระ

ชมสวนกล้วยไม้

ไหว้พระ-วัดพิบูล

สวนงูธนบุรี

สักการะหลวงพ่อด

วัดปากน้ำภาษีเจริญ

ตลาดน้ำตลิ่งชัน ริมคลองชักพระ ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.00-17.00 น.

เขตตลิ่งชัน โทร.02-4245448 ประธานสมาคมตลาดน้ำ(นพตล) 081-3747616

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ล่องเรือท่องเที่ยวคลองบางกอกน้อย

การท่องเที่ยวทางน้ำ

คลองบางกอกน้อย

ขลุ่ยล่องคลองบางกอกน้อย

- ชมชนโบราณ
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเรือพระราชพิธี
- วัดสุวรรณาราม
- แหล่งขลุ่ยหนังหุ่นเชิดบ้านบุ
- วัดศรีสุดาราม

เส้นทางเดินเรือ

ล่องเรือที่ท่าช้าง-แม่น้ำเจ้าพระยา-คลองบางกอกน้อย-พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเรือพระราชพิธี
 หุ่นเชิดบ้านบุ-วัดสุวรรณาราม-วัดศรีสุดาราม-คลองชักพระ-กลับท่าช้างผ่านเส้นทางคลองมอญ

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

สำนักงานเขตบางกอกน้อย : 0-2424-0056 เรือนิทรเจ้าพระยา : 0-2225-6179
 กองการท่องเที่ยวกรุงเทพ : 0-2225-7612 เรือด่วนเจ้าพระยา : 0-2222-5330

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง แผ่นพับประชาสัมพันธ์ตลาดนัดลิ่งชั้น (หน้า 4 และ หน้า 1)

ข้อมูลการเดินทาง

รถยนต์ - มาจากถนนบรมราชชนนี ผ่านสะพานลิ่งชั้นแยกซ้ายเข้าถนนหัดพระ ตามทางรถไฟตรงไป 2 กม. ถึงสำนักงานเขตก่อนแยกตลาดนัดลิ่งชั้น

รถเมล์ - ป.อ. 70 , 83

รถเมล์เล็ก - สองแถว (สีแดงคาดเขียว) จากบางขุนนท์

ร้านอาหารแนะนำ

บ้านชาวน้ำ ชาติได้เดียว - บริเวณวัดได้เดียว บางขุนนท์ อาหารไทย อาหารทะเล
 ก๋วยเตี๋ยวหมูตัวจริง - ครุฑกมกรเมืองคันดี้ บางขุนนท์ เขียวบริการทุกวัน
 รามอาหารไทย-เวียดนาม ร่มพุดก - เชียงสะพานควมทางรถไฟ โกลدن ลิ่งชั้น
 กว๊านเสี่ยวเนื้อเพียงจันทร์ - บางขุนนท์ อรรมลิ่งชั้น ลิ่งชั้นที่จะมุ่งหน้าเขาดินน้ำลิ่งชั้น

หมายเหตุเกี่ยวกับรถเมล์ที่ผ่านลิ่งชั้น

สำนักงานเขตลิ่งชั้น	0-2424-5448
	0-2424-1742
วัดคิอ	0-2410-1841
วัดป่าหน่าบางพิงวัญ	0-2428-0520
สวนลุมพินี	0-2467-5665
ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า	0-2225-7614

คู่มือการท่องเที่ยวทางน้ำ

ตลาดนัดลิ่งชั้น

คู่ขนานคลองฟ้า พายุดั้งเดิม
เขตชานเมืองใหม่ ตลาดนัดลิ่งชั้น
เลือกรับประทานอาหาร

ตัวอย่าง แผ่นพับประชาสัมพันธ์ตลาดนัดลิ่งชั้น (หน้า 2 และ หน้า 3)

ตลาดนัดลิ่งชั้น

ตั้งอยู่ริมคลองอ้อมกระบือรอบบ้านชาวน้ำบางขุนนท์เขตลิ่งชั้น แขวงคลองอ้อมกระบือเขตลิ่งชั้น สมัยก่อนคนคนมาเล่นน้ำพักผ่อนในคลองลิ่งชั้น ต่อมาคนเริ่มค้าขายริมคลองอ้อมกระบือจนขยายเป็นตลาด เป็นที่นิยมของคนในท้องถิ่น และชาวต่างถิ่นเข้ามาค้าขายจนมีชื่อเสียงในลิ่งชั้น ต่อมาเมื่อ รัฐบาลเมืองหลวงมีความสำคัญมากขึ้น ตลาดนัดลิ่งชั้นจึงเปลี่ยนการบริการสินค้า

ตั้งแต่เวลา 08.00 - 17.00 น.

แหล่งท่องเที่ยวสองฝั่งคลอง

- * วัดคิอ - สร้างขึ้นเป็นวัดโดยชาวยุโรป มีพระพุทธรูปยืนองค์ "พระรัตนตรัย" ในวงศ์ทอง
- * สวนลุมพินี - สวนสาธารณะขนาดใหญ่ มีสัตว์ป่าหลายชนิด สวนน้ำ สวนดอกไม้ และสวนผลไม้
- * สวนลุมพินี - ชมการสาธิตการจักสาน สอนทำ การแสดงกบฏกบฏ เมื่อถึงช่วงระหว่าง 8.30-17.00 น. ค่าธรรมเนียมเข้าชม 30 บาท
- * วัดป่าหน่าบางพิงวัญ - จัดแสดงนิทรรศการสวนลุมพินี สวนลุมพินี สวนลุมพินี "สวนลิ่งชั้นปากน้ำ"

จุดชมเรือ

บริเวณตลาดนัดลิ่งชั้น หน้าบ้านชาวน้ำเขตลิ่งชั้น ถนนนิคมสาร - อพาร์ท เวลา 08.30 - 16.00 น.

เที่ยวท่องลงคลองอ้อมกระบือ

โปรแกรมที่ 1 ชมเรืออ้อมวัดวัดรัตนตรัยอ้อมกระบือ : ชมวัดวัดคิอ ชมสวนลุมพินีชมสวนลุมพินีเรือเริ่มออกเวลา 08.30 น. และออกทุก 1 ชั่วโมง จนถึง 16.30 น. ค่าบริการ ผู้ใหญ่ 70 บาท เด็ก 40 บาท

โปรแกรมที่ 2 ชมวัดวัดรัตนตรัยอ้อมกระบือ : ชมวัดวัดคิอ และสวนลุมพินีชมสวนลุมพินีเรือเริ่มออกเวลา 08.30 น. และออกทุก 1 ชั่วโมง จนถึง 16.30 น. ค่าบริการ ผู้ใหญ่ 120 บาท เด็ก 60 บาท

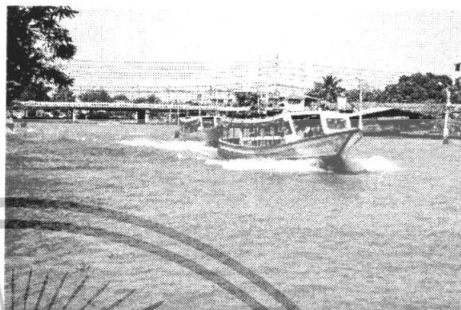
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสการ์ด

"ช่างหล่อ - หัตถกรรมชั้นลงหินบ้านบุ"
สถานที่ : บ้านบุริมคลองบางกอกน้อย

"คลองเรือชมคลองบางกอกน้อย"
สถานที่ : คลองบางกอกน้อย

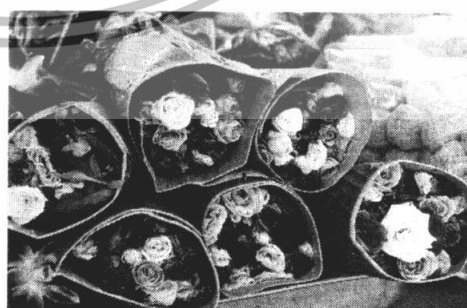
"ชั้นลงหินบ้านบุ"
สถานที่ : บ้านบุริมคลองบางกอกน้อย

"นั่งเรือชมสองฝั่งคลองชักพระ"
สถานที่ : คลองชักพระ - ตลาดน้ำตลิ่งชัน

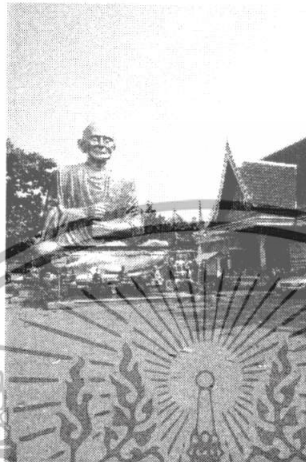
"วิถีชีวิตริมคลองชักพระ"
สถานที่ : คลองชักพระ - ตลาดน้ำตลิ่งชัน

"ดอกไม้สด - ของฝากจากตลิ่งชัน"
สถานที่ : ตลาดน้ำตลิ่งชัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสการ์ด

“เรือครุฑเหินเห็จ – พิพิธภัณฑน์เรือฯ”

สถานที่ : พิพิธภัณฑน์เรือฯ ริมคลองบางกอกน้อย

“เศลิวเอวีรียอดย่น้ำ”

สถานที่ : คลองชักพระ – ตลาดน้ำตลิ่งชัน

“หลวงพ่อดโต – วัดศรีสุดาราม”

สถานที่ : วัดศรีสุดาราม ริมคลองบางกอกน้อย

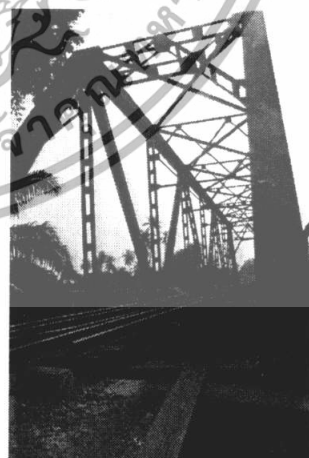
“วัดเก่าแกริมคลองชักพระ”

สถานที่ : คลองชักพระ – ตลาดน้ำตลิ่งชัน

“ทางเดินเลียบบทางรถไฟสายใต้”

สถานที่ : ตลาดน้ำตลิ่งชัน

“ทางรถไฟสายใต้ตัดผ่านตลาดน้ำตลิ่งชัน”

สถานที่ : ตลาดน้ำตลิ่งชัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง ด้านหลังของโปสการ์ดประชาสัมพันธ์

Please place stamp here

“หลวงพ่อโตองค์ใหญ่วัดศรีสุดาราม”
สถานที่ : คลองบางกอกน้อย

Copyright By Snsirin

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้